

N. 308.

VISSZAPILLANTÁS

AZ

ALAKULÁSA ÉS FEJLŐDÉSE

TÖRTÉNETÉRE.

Az Emke palotája Kolozsvárt.

AZ EGYESÜLET FENNÁLLÁSA 10 ÉVES ÜNNEPÉRE

Irta:

Sándor József,

t. alelnök-főtítkár.

KOLOZSVÁRT.

808 N.

VISSZAPILLANTÁS

AZ E. M. K. E. ALAKULÁSA ÉS FEJLŐDÉSE TÖRTÉNETÉRE.

Az egyesület 1895. jun. 4-ki székely-udvarhelyi tizedik rendes közgyűlése, mint jubiláris közgyűlés alkalmára írta: **Sándor József** t. alelnök-főtitkár.

Tisztelt közgyűlés!

Az 1884. év december 27-én, karácsony harmadnapján jött össze Kolozsvárt az első értekezlet, melyből az ország egyik legnagyobb közművelődési intézménye, az E. M. K. E. született. Az összejövetel első pillanatától a mult 1894. év december 27-ig szakadatlan munka teljes tiz esztendeje telt le. Tiz esztendő telt le még akkor is, ha az alakuló közgyűléstől, 1885. ápril 12-étől kezdjük is az egyesület időszámítását, habár az első pillanattól végzett munka nagyságát tekintve, időszámításunk 1887. december 27-étől méltán kezdődhetik. Sőt ha kiindulásnak az 1885. augusztus 31-én tartott szervezkedő közgyűlést is vesszük, akkor is jelen összejövetelünk attól kezdve, illetve azonkívül a 10-ik, tehát az évforduló határjelzőjének joggal tekinthető.

Viszatekinteni ez alkalomból az egyesület alakulása és maig fejlődése történetére az alábbiakban kísértjük meg, megjegyezvén, hogy a ki bővebb részleteket óhajt, megtalálhatja azokat a kötetes évijelentésekben; 1894 elejétől az egyesület hivatalos értesítőjében, az „E. M. K. E.”-ben; a fiókválasztmányokra nézve pedig kimondatott, hogy a tiz éves alkalomból mindenik külön is írassa meg a maga történetét és adja ki. Gondoskodtunk róla, hogy mintaszerűleg készült levéltárunk anyaga közt a jövő történelem-írása számára az alapvetők életrajzi adatai is beszerezve megörökíttessenek.

E jelentésben mi: **E l ő z m é n y e k** czimén egybefoglaljuk a magyar társadalmi culturmozgalom rövid történetét, kimutatva, mikép jön egybe ennek alapján az E. M. K. E. ügyében az **E l s ő é r t e k e z l e t** és folytatólag az **A l a k u l ó k ö z g y ű l é s**. Majd a **S z e r v e z k e d ő k ö z g y ű l é s** és a közti idő főbb eseményeinek felsorolása után az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,

8, 9-ik Rendes közgyűlés és a megfelelő egyesületi évek lefolyását tüntetjük föl, a folyó évi működéssel együtt. Végül egy Befejezésben egybefoglaljuk a végeredményeket, és koronául közöljük az örökös és alapító tagok teljes Névjegyzékét, kezdettől maig. A Függelék-ben a mult évi közgyűlés jegyzőkönyvén kívül az Alapszabályokra vonatkozó választmányi határozmányok, illetve előterjesztés, a Pénztáriszámadások foglalnak helyet és az előírányzattal együtt.

Előzmények.

Minden nemzetnek egy lelket adott az Isten, a mely mozgatja és élteni őt, s mely nagy nemzetek tüntén is a szellem halhatatlansága, törvénye alapján fenmarad és időközön át táplálja és építi az új nemzeteket. A nemzetek lelke az irodalom. Az irodalom édes testvére a művelődés, mely magát intézményekben igyekszik megvalósítani, hogy elhatva egy ország minden polgára szívéhez, ama szellem nevében egységes, erős és ennek alapján szabad nemzetet teremtsen.

Erezte ezt 1848. évi törvényhozásunk is, — melynek munkáját az irodalom előzte meg, — midőn ujabbkori életünk alaptörvényében a közoktatásügy állami jellegének biztosítását mondotta ki.

Ugy de a való gyakran messze alatta marad az ideálnak.

Az ujászületés szép napjaira következő borzasztó évek és 1867-ben megkezdett alkotmányos életünk ezer más irányu súlyos terhei nem engedték meg, és ma is csak részben engedik, hogy ebben az irányban a nemzet óhaja, vagy szükséglete a kívánt mértékben érvényesülhessen.

A rendi állam felbontásával demokratu állam vagyunk, egyenlő műveltség nélkül, szabadságra törekszünk, a szabadság élvezete helyes korlátai ismerete nélkül, és hazánk egészen gyűlölködő fiak közt a testvériség jelszava tündököl.

Csak természetes tehát, ha ily viszonyok között az emberi és egyszersmind hazafias művelődés terén apostollá szegődik a haza minden igaz fia s a törvény biztosította jog keretében millió szív hangyamunkája dolgozik a szabadság, egyenlőség és testvériség boldog államát megépíteni!

Látva ez iránt a hivatalos hatalomnak elégtelenségét, maga első cultusministerünk Eötvös József báró az, a ki mindjárt 1868-ban az állam közoktatásügyi törekvéseinek hathatósabb támogatása végett a közönségetnépnevelési egyesületek alakítására hivta föl. Alakult is több egyesület, melyek közül nénelyk maig is folytatja áldásos működését. Ezek közt van az Udvarhelyvármegyei, mely épen közgyűlésünkkel egyidejűleg és kapcsolatban tartja fennállása negyed százados évfordulóját. Köztük 1868. november 22-én Türr tábornok kezdésére egy „Országos népoktatási kör“ is létesül, melynek főadata — fiókhálózat létesítésével — a felnöttek

oktatása. Az alakuló értekezleten többek közt Deák Ferencz, Eötvös József báró, Somsich Pál, Tisza Kálmán, Irányi Dániel, Gheez Kálmán, Horváth Mihály, Jókai Mór, Kemény Zsigmond báró stb. vannak jelen. Az egyesület Budapestre korlátolva ma is működik. Továbbhaladva, 1873-ban Rákosi Jenő és Kaas Ivor báró már országos szövetség létrehozásán fáradoznak, melynek főczélja általán a közművelődési ügy felkarolása az ország legkisebb vidékén is. Az ügy szervezését meg is indítják, azonban az idők teljessége ekkor még nem érkezett el. A helyett egyes körülr területeket és határozott célt tartva szem előtt, alakul 1877-ben a maig is fennálló „Székely művelődési és közgazdasági egyesület” és ugyanebben az esztendőben indítja meg nagy mozgalmát Szathmáry György, a Hunyadvármegyei magyarság érdekében, mely munkájában főtársul Réthy Lajost találja. Ez a két mozgalom áll a legközelebb ahhoz, ami nemsokára a magyar közművelődési egyesületekben és illetve az E. M. K. E.-ben kifejezésre jut. A mult évtized elejen egyszerre számos ily egyesület alakul. 1880-ban jön létre a Körmezbányai Magyar- és 1881-ben az Aradi Kölcsey-egyesület; 1882-ben – élén Károlyi István gróffal, Schlauch Lőrincz biborossal, Kovács Lajos, Ujfalussy Sándor és jelenleg Kovács Ede vezetése alatt a Szathmármegyei Széchenyi-társulat; továbbá a Sárosmegyei egyesület, Bánó Józseffel; a Temesvári egyesület; az Oraviczai Aranykör, mint a Krassó-Szörényvármegyei közművelődési egyesület előzője, és ugyanabban az évben tétetnek meg az első lépések Budapesten a Magyar Iskola-egyesület alakítására, melyet Gerlóczy Károly vezet; Sárosvármegye példájára és átiratára indul megező évben a Bereg-, aztán a Gömör-vármegyei közművelődési egyesület. A Felvidéken Grünwald Béla működése által előkészített társadalom ugyanezen év november 28-án tarja nagy érdeklődés közepette 12 vármegyére terjedő egyesületi szerveződését, Nyitran. Politikai pártállásra való tekintet nélkül több orsz. képviselő és főispán van jelen a lelkes alakuláson. Mind e mozgalmakat a hazafias sajtó kezdet óta lelkes érdeklődéssel kíséri és buzdítja.

A kolozsvári „Ellenzék” a legutóbbi alakulásra következő számában „A felvidék” czimmal vezércikkben ismertette a közgyűlést: „Az erdélyrészi magyarság” — ugymond — semmivel sem bizonyíthatná be inkább életrevalóságát, mint a Felvidék hazafias tényének utánzásával. Kolozsvár minden tekintetben alkalmas központja lenne egy hasonirányu egyesületnek.” Fölszólítja a helyi más pártállásu lapokat, hogy „szintén mérlegbe dobják azon súlyt, melylyel szavuk a közéletben bir.” A lap decz. 6. és 7-ik számában a szerkesztő Barth Miklós „Zongor” aláírással „Magyar-egylet” czimen két vezércikkben írja, hogy a felvidék 12 vármegyéjének sorako-

zása után nem maradtak hátra Szathmár, Arad, Temesvár, Pozsony, Sopron, Vas és Turóc sem. „A mozgalom mindenfelé megindult.” „Sárosmegye kezdeményezése igen sok helyt követőkre talált.” „Csak Erdély nem akar mozdulni.” „Szervezkedés nélkül pedig semmire sem megyünk.”

A decz. 28-ki számban „Magyar Kultur-egylet” című vezércikkben Barth Miklós saját neve alatt buzdit az egyesület megalakítására. Egy közleményben jelenti, hogy „az egylet ügyét igen tekintélyes állásu egyén karolta fel és a megalakuláshoz a szükséges lépések immár megtétettek.” Kijelenti, hogy pénzküldeményeket a cél javára szívesen fogadnak el úgy az „Ellenzék,” mint a „Kolozsvári Közlöny” és a „Magyar Polgár” szerkesztőségei. Ugyanaz nap Szathmáry György a „Magyar Polgár”-ban a nemzeti nevelésről 3 cikk közlését kezdve meg, ezek befejezésében kérde: nem lehetne-e és nem kellene-e a felvidékiek mintájára egy „Erdélyrészi Közművelődési Egyesület”-et alakítani, melynek székhelye Kolozsvár volna?

A decz. 6-7-iki fölhívásra Rafaj Károly új-székel, udvarhelymegyei birtokos, a megalakítandó egyesület céljaira évnegyedenként fizetendő 50 frtos részletekben 300 forintot ajánl fel; ekként ő lesz az egyesület első alapítója, az egyszerű, derék székely férfiú, a ki az alapítványt később 500 forintra emelte föl és múlt év aug. 20-án történt elhunytával végrendeletileg még külön 4000 frtot hagyományozott. Ez alkalomból az „Ellenzék” a lapokat ismét gyűjtések eszközzésére kéri fel. Gyűlt is mintegy 329 frt 27 kr, mely összeg takarékpénztárilag kezeltetve, később a megalakult E.M.K.E.-nek adatott át. Az ügy azonban ekkor — fájdalom — elhallgatott.

Időközben az anyaállamban tovább halad a szerveződés. 1883-ban létrejön a Pozsonymegyei és a Zemplénmegyei közművelődési és népnevelési egyesület, és ugyanebben az évben csángó véreink sorsát fölkarolólag alakul a Csángómagyar egyesület. 1884-ben Sipos Orbán fáradozásával a Biharmegyei népnevelési és közművelődési egyesület szerveződik és mozgalom foly Máramaros, Torontál és más vármegyékben, Verseczen stb., megyei és illetve városi közművelődési egyesületek alakítására. A társadalmi öntevékenység élénk tollu hirdetője ez időben Beksics Gusztáv (Censor) röpirataival.

Ez év végén a Felvidéken hazafias Tót közművelődési egyesület is alakul. Az erdélyi részben 1884. júl. 25-én a „Magyar Polgár” „Erdélyrészi magyar-egylet” felirású vezércikkben eleveníti föl ismét a kérdést. Hivatkozik a másfél év előtt tett kezdeményezésre és kijelenti, hogy „kár volt elaludni engedni a dolgot.” „Ez nem pártkérdés,” — ugymond. „Ez nem ellenkezik egyik magyar pártprogrammal sem, sőt mindeniknek alapelve kell hogy legyen.” Kéri a figyelembevételt, a hozzászólást és az egyesület megalakulása érdekében kezdeményezését.

E cikkre az „Ellenzék“ következő számában Bartha Miklós „A magyar egyeslet ügye“ czimmal összegezi mindazt, a mit másfél évvel előbb megkísérlett. „Indítványához — úgy mond — Sárosmegye fölhívása adta a lökést. A hirlapi cikkeken kívül, akkor sok ajtón bekopogtatott, sok embert kapacizált, — hasztalan. Arra, hogy tagja legyen az egyesletnek, sőt arra is, hogy elvállalja a vidéki megbízott szerepét — akadt ember de arra, hogy egy alakuló közgyűlést hívjon egybe, senki sem akadt. Kolozsvárnak — végzi — új polgármestere van. Nem tehetné-e meg az első lépést? Ha a társadalom csakugyan meg van érve — a mint a „Magyar Polgár“ hiszi — a forrásból könnyen válhatik folyam!”

Az első értekezlet.

A „Magyar Polgár“ és „Ellenzék“ fentebbi fölhívására, dr. Haller Károly szabadságolt egyetemi tanár, Kolozsvár sz. kir. város az idő szerint való polgármestere, 1884. decz. 27-ére, karácson harmadnapjára a városház közgyűlési termébe egy értekezletre hív összehozottakat. Terve az volt, hogy egy kolozsvári egyesület alakuljon, mely aztán a vidékenként alakuló egyesületekkel egyesüljön. Az értekezlet dr. Haller Károlyt elnökké és Polcz Rezső ügyvédet jegyzővé választván meg, Bartha Miklós, Felméri Lajos dr., Hegedüs István, Nagy Lajos, Sándor József és mások felszólalásai után kimondotta, mikép erdélyrészi magyar közművelődési egyesület legyen, mely programjából előre is kizár minden agressziót. A gyűlésen nem magyar ajku polgártársak is levén jelen, mindjárt a kiindulásnál meggyőződhettek az alakuló egyesület békés és barátságos célzatáról. Az eszme megvalósítására az egybehívó dr. Haller Károly polgármester elnöklete alatt a jelenlevők közül nyomban egy előkészítő bizottság küldetik ki a következőkben:

Bánffy Ádám báró, Bartha Miklós, Benigni Samu, Bethlen Gergely gr., Deáky Albert, Dobál Antal, Dorgó Albert, Felméri Lajos dr., Ferenczi Miklós, Finály Henrik dr., Gamauf Vilmos, Gyarmathy Miklós, Haller Károly dr., Hegedüs István dr., Hory Béla, Incze József, Korbuly József, Nagy Béla, Nagy Lajos, Polcz Rezső (jegyző), Sándor József, Sigmond Dezső, Szász Béla dr., Szamosi János dr., Szvaesina Géza, Tussai Gábor, Weisz József dr.

A bizottság mindjárt jan. 9-én gyűlést tart és az Alapszabályok kidolgozására, az előmunkálatok megtételére egy 5 tagu albizottságot küld ki, melynek tagjai: Felméri Lajos dr. elnök, Bartha Miklós, Nagy Mór dr., Polcz Rezső és Sándor József.

Az 5-ös bizottság jan. 17-én összeülve, először is egy névsort állít össze, melyben vidékenként kiválogatja azokat a

férfiakat, a kikre az ügy létrehozásában számítani lehet. Ezekhez fölhívást küld szét, kérvén, hogy az alakuló közgyűlésre tagokat toborozzanak és a válaszról a bizottságot mielőbb értesítsék. A képviselőkre az erdélyrészi vármegyék és városi törvényhatóságok, valamint testületek és hazafias intézmények is meghívottnak. A szétküldött „Felhívás” világos szavakkal emeli ki, hogy az egyesület célja: megmenteni és megtartani fajban, birtokban, népben és nyelvben, a mi megmenthető.

A működési terület közgazdasági és culturalis bajaitegybefoglalandó, az albizottság rovatos íveket állít egybe és küld szét az erdélyi rész alispánjaihoz, tanfelügyelőihez és egyes bizalmi férfiakhoz, melyek betöltetvén, alapul szolgáltak az egyesület egész akciója megkezdésében és törzskönyv gyanánt bekötve maig is használat alatt állanak.

Az Alapszabályok elkészítésére nézve a bizottság áttanulmányozza az összes testvér- és rokonegyesületek Alapszabályait és ezek közül eső sorban követi azokat, melyek a főszlyt szintén a védő és megtartó, működésre fektetik.

A közművelődési czéllal párhuzamban fölvesszük a közgazdasági földadatok szolgálatát is. Az alapító tagoknak, minden egyesülettől eltérőleg, virilis választmányi jogot adunk.

Földadatunk az Alapszabályok szerint:

Magyarország erdélyi részében iskolák, óvók és gyermekmenedékhelyek segélyezése, esetleg létesítése; népkönyvtárak és olvasókörok alkotása; egyházak segélyezése; hazafias iratoknak az erdélyrészben használatos nyelveken kiadása; és megfelelő irányban működő hazafias erőeknek a kölcsönös támogatás kapcsolatába hozatala. Központi és vidéki pénzüntézetek és közgazdasági, — iparfejlesztő, termelő stb. — egyesületek alakítása és gyámolítása.

Az 5-ös bizottság 10 ülés után márcz. 6-án és 9-én számol be az előkészítő bizottságnak, mely eljárását az Alapszabály-tervezetet magáévá tevén, ez az összes lapokban megjelenik és ezer példányban külön szétküldetik. Ugyanekkor a bizottság Hory Béla megyei árvaszéki elnököt id. pénztárosnak választja meg.

Márczius 15-én a Deák y Albert kolozsvári ügyvéd elnöklete alatt álló „Márcz. 15-ki állandó bizottság” az egyesületnek adja ez napi 500 frt ünnepi jövedelmét. Ez a hazafias testület tehát az egyesület első örökös tagja.

Alakuló közgyűlés.

Az ápril hó 12-én Kolozsvárt a Redoutban megtartott Alakuló közgyűlés a lelkesedés oly képét mutatta, minőt az Unió kimondása óta nem láttak e falak. Messzi vidékek képviseltették magukat. A főispánok közül Bethlen Gábor gróf, Nagy- és Kisküllővármegyék, és Esterházy Kálmán

gróf, Kolozsvármegye főispánjai voltak jelen. Daniel Gábor Udvarhelyvármegye főispánja a gyűlést táviratban üdvözölte. Országgyűlési képviselők: Hegedüs Sándor, Mohai Sándor dr. és Sigmund Dezső. Előző nap előértekezlet tartatván, az Alapszabályok abban megvitattattak és így a közgyűlésen magán ezek általános lelkesedéssel és egyhangu helyesléssel vita nélkül lettek elfogadva. A román születésű Moldován Gergely a gyűlés színén kijelentvén, hogy az Alapszabályokban kárt nem, csak hasznot lát a nem magyar ajku honpolgárokra nézve is, szívből csatlakozik. Bauszner Guidó orsz. képviselő az egyesülethez intézett nyílt levelében szász testvéreit a belépésre szólítja föl. Ezek után a gyűlés lehangolva hallgatja végig az adatokat, melyeket Felméri Lajos dr., az 5-ös bizottság által kibocsátott rovatos ívek alapján, az egyesület szüksége indoklásául egy nagyhatású beszédben terjesztett elő. Gyarmathy Miklós Kolozsvármegye alispánja, a megye 20 birtokosát alapítónak jelenti be. A testvéregyesületek, számos testületek, és egyesek sürgönyileg üdvözöltek. Az üdvözletek közt van a Grünwald Bélac is Besztercebányáról. A koronája lett azonban a közgyűlésnek az a sürgöny, melyet Kossuth Lajos Turinból intézett az alakuló egyesülethez s melynek kezdő szavai ezenül szálló ige gyanánt járták be a hazát, adakozásra és munkára hívta fel a nemzet minden igaz fiát:

„Erdély jobb keze hazánknak. Minden talpalatnyi térről, mit ott a magyarság elveszit, hazánk ezer éves magyar állami jellegének biztonsága csorbul. Hazafiui irányban ellen-sulyozni a magyarellenes állambomlasztó bujtogatást, feltartani a magyarságot, visszaszerezni az elveszett tért, fejleszteni a magyar közművelődést, — oly önvédelem, melyet minden magyarnak támogatni kellene. Levélben intézkedtem, hogy alapító tagsági díjul 100 frt a közművelődési egyletnek befizettség. Fogadják elnézéssel a hontalan magyar filéreit . . .”

A közgyűlés az Alapszabályok megerősítéséig az ügyek további vezetésével az előkészítő 27-es bizottságot bízta meg.

Az id. választmány ápr. 15-én ülést tart és egy gyűjtő bizottságot, valamint pénztárkezelési szabályok kidolgozására másik bizottságot küld ki. Előbbi felszólítja Kolozsvár 32 különböző foglalkozású férfiát, hogy saját élet-hivatásuk köréből egy-egy oly névsort állítsanak egybe, kikhez gyűjtő ívek az országban eredménnyel küldethessenek. A gyűjtésmódok tanulmányozására és intézésére egy kisebb albizottságot szervez. Az Alakuló közgyűlésen mondott beszédek egy „Tájékoztató”-ban összefoglaltatván, ezt 10.000 példányban mellékeljük az ugyanennyi példányban kinyomtatott ívekhez. Ez íveken kívül kibocsátunk még mintegy 1000 drb 50 frtos bárcakönyvet is

Május 9-én elnöki előterjesztésre az ideiglenes vá-

lasztmány magát még egy annyi tagra egészíti ki. Az új tagok a jegyzőkönyv tanúsága szerint a következők: Bánffy Béla gróf, Bánffy Dezső báró, Bánffy György báró, Bokros Elek, Bonis István, Coneha Győző dr., Eltes Károly dr. apátplébános, Esterházy Kálmán gróf, Farkas Lajos dr., Ferenczi Zoltán dr., Ferencz József, Huszár Sándor báró, Jenei Viktor dr., Jósika Samu báró, Kemény János báró, Kovács János, Rieger Imre, Szász Domokos, Szarvasy György, Szenkovich Márton, Teleki Gusztáv gróf, Turesányi Gyula, Várady Károly, Virányi István, Zeyk József.

Ugyanekkor egy sajtó-bizottság alakul, melynek célja a hazai lapokat alkalmas tudósításokkal, hangulatkeltő és ismertető közleményekkel látni el.

Május 10-én visszaérkeznek alapszabályaink, Tisza Kálmán belügyminiszter egy pár lényegtelen pótlás kívánásával elvileg jóváhagyja azokat, mely pótlások megtörténvén, május 21-re a megerősítés végleg megérkezik. A szervezkedő közgyűlés rendezésére egy 100-as bizottság alakul. A nyár folyamán az id. elnöki tisztelet Sigmond Dezső viseli.

E közben rohamosan indul meg a gyűjtés és a vidéken a fiókválasztmányok szervezése is.

Az ideiglenesen kibocsátott gyűjtőívek közül elsőnek ápr. 14-én a dr. Veres Lajos orvosé érkezett be Kolozsvárról; 40 kolozsvári iparos és földész polgártársunk iratkozott föl ez ivre. A főurak közül elsőnek Bánffy Adám báró, a főpapságból Haynald Lajos kalocsai bíboros érsek, Erdély egykori püspöke, jelentkeznek, utóbbi egy küldöttség fölkérésére, melyet a főrendiházban fogad, — mindkettő 1000—1000 frttal. A törvényhatóságok és városok közül első örökös és alapító tagok Maros-Vásárhely, Torda, Nagy-Enyed, Felvincz és Kolozsvár városok, utóbbi 5000 frttal; aztán gyors egymásutánban következnek: Miskolcz, Mezőtúr, Kis-Kun-Félegyháza, Szamosujvár, Szabadka, Nagy-Körös, Hódmezővásárhely, Szeged, Pestmegye, Kecskemét, Deés stb. Testületi gyűjtések közül a legnagyobb a M. A. V. kolozsvári üzletvezetőségé 6342 frttal. Jókai Mór a nyilvánosság előtt kéziratai egy lapját ajánlja föl az egyesületnek fizetendő 2 frttal, mely czímen eddig közel 1000 frt gyűlt be. A budapesti Nemzeti Kaszinóban Teleki Domokos gróf pár nap alatt 17,200 frtot gyűjt, mely összeget később 30,000 frt gyűjtésre egészít ki. Ez alapon és más gyűjtések és jelentkezések alapján első tagjaink közt vannak mindjárt letelején a közelet összes ismert nevei és előkelőségei, köztük Apponyi Albert gróf, Baross Gábor, Károlyi István gróf, Kemény Gábor báró, Szilágy József, Ugron Gábor, a papságból Samassa József dr., Dulánszky Nándor, Révész Bálint stb. Egyes iv a legnagyobb báró Bánffy Zoltánné-Teleki Erzsébet grófnőé 1696 frttal.

A fiókválasztmányok közül ideiglenesen legelőször

Mikó Árpád alfalvi birtokos és járási szolgabíró elnöklete alatt márcz. 3-án a Gyergyóvidéki kör alakult meg; végleges alakját azonban május 13-án öltötte, a midőn a mai napig buzgón dolgozó Benedek Györgyöt választotta pénztárosává; az elnök csakhamar Ferenczy Károly plébános lett. Április 7-én egyszerre Kézdi-Vásárhely és a nagyküllőmegyei kis Bükkösön alakult meg a fiók, utóbbi Horváth István ref. lelkész vezetése alatt. — A következő nap Székely-Udvarhelyen tartanak értekezletet ottani tagjaink egy fiók alakítása elmunkálatainak megindítása végett, Sándor Mózes elnöklete és Bod Sándor jegyzősége alatt, mely alkalomból Sebesi Akos és dr. Solymosy Lajos is jelentik, hogy az előkészületek a megalakulásra folynak. — Május 4-én Kun Kocsárd gróf magához hivatván Réthi Lajost, Hunyadvármegye közönségéhez egy „Szózat”-ot intéz és hét járásnak megfelelőleg ugyanennyi ívet bocsát ki, mindeniket 100 frt alapítvánnyal kezdve meg. A végleges megalakulás a bcérkezett aláírásokhoz képest október 12-én megy végbe, a midőn, Déva központtal, elnökké Kuun Géza gróf, ügyvezető alelnökké Réthy Lajos, pénztárossá K. Sándor József választatnak meg. A járási fiókkörök egyenként a következő jan. hó folyamán létesülnek. — Május 14-én Maros-Ludas-on és Erdővidéken jönnek létre fiókok, ott Béli Akos gróf elnöklete alatt, itt Révay Pál ref. lelkész titkárkodásával. — A május 22-én Kolozsmegyében alakuló Tekevidéki választmány elnöke Gyárfás Benedek, jegyzője Reinbold Arthur. — Május 31-én a máig virágzóan fennálló Gyulafehérvár városi választmányt szervezi Novák Ferencz kir. tanácsos, polgármester, kinek elnöklete alatt titkár Issekutz János dr., pénztáros Mihelyes Zsigmond, jogtanácsos dr. Mohay Sándor orsz. képviselő. A nő-választmány elnöke Joksmán Nándorné. — A jun. 7-én Kolozson megalakult fiókválasztmány tesz ki először E. M. K. E. perselyt a róm. kath. templomban. — Jun. 8-án jött létre Nagy-Enyeden az Alsó-fehérmegyei választmány. Nyolcz járási kör létesítésével kitűnően szervezve Csató János alispán alelnök, Török Bertalan megyei főjegyző titkár és Gáspár János megyei első aljegyző pénztáros által. — A június 11-én Segesvárt megalakult Nagy-küküllő-vármegyei választmány elnöke Bethlen Gábor gr., igazgató alelnöke Horváth László kir. tanfelügyelő, jegyzők Rohn Nándor és Szieghard Elek, pénztáros Kispál Gábor. — Deés városi választmányunk június hó 14-én Fenyő Sándor polgármester buzgólkodására létesülvén, jegyzővé Bónis Árpád dr.-t és Kádár Jenőt, pénztárossá Ilosvai Jenőt választja meg. — A Brassóvármegyei választmány Koós Ferencz kir. tanácsos, tanfelügyelő elnökletével és Sztéryenyi József titkársága mellett jun. 4-én alakulva, munkásságával a központra is sok tekintetben befoly. Alelnöke ekkor dr. Weiss Ig-

nác, pénztáros Józsa Mihály, jogtanácsos Harmath Lajos. — Jul. 5-én Horváth Mihály főispán Fogarason gyűjti fiókba a hazafias elemet; alelnök Pánczél Károly ref. lelkész, titkár Váró Béni, pénztáros Fleissig Gyula. — Az ugyanez nap Erzsébetvároson létrejött fiók ügyvezető alelnöke Gillyén Lajos kir. járásbíró, titkár Issekutz Viktor dr., pénztáros Szenkovits János. — Aug. 10-én alakul meg a Maros-tordavármegyei és Marosvásárhelyi választmány a következő tisztikarral: elnök br. Bánffy Zoltán főispán, alelnökök Győrfi Pető polgármester és Kovács Ferencz apátplébános, titkár csakhamar és mind maig Turnowszky Mór dr., pénztáros Nagy Sándor, a kik közül az élők tisztóket mind maig példás pontossággal és odaadással töltik be. — Ugyanez nap Nagy-Enyed városában Kovács Gyula elnöklete alatt külön szerveződnek; így egy nappal előbb Türe-kapus vidékén Kolozsmegyében, aug. 16-án Kóhalomban, aug. 23-án Gyaluban, 26-án Felvinczen, és előkészületek folynak az erdélyi rész minden vármegyéjére és önállóbb vidékére nézve.

Szervezködő közgyűlés.

Aug. 31-én összejön Kolozsvárra a rendes tisztválasztó közgyűlés, mely a legnagyobb ünnepségek közepette foly le. A Királyhágón tulról több testület és hatóság képviselteti magát. Előző nap értekezletet tartunk, mely egy jelölő bizottságot küld ki, hogy a közgyűlésen egyhangúak legyenek a választások. Este a nemzeti színházban id. Szász Károly ünnepi prologjával diszeloadás vezet be a szép napot.

A közgyűlésen, melyet az összes testvéregyesületek, számos törvényhatóságok és egyesek sürgönyileg és levélben üdvözlnek, az id. elnök megnyitója után, Sándor József id. titkár előterjeszti, hogy a tagok száma már: 24 örökös, 719 alapító, 4670 rendes, és 890 pártoló, összesen 6303; az aláírt és biztosított vagyon 216,238 frt a melyből önként befolyt addig 61,000 frt; a szervezett fiókok száma 25. Képet adni a lázas tevékenységről, melylyel ez eredmény létrehozott, kiemeli, hogy az első értekezlettől a mai napig tartott a központban: a 27-es bizottság 5, az 5-ös bizottság 10, az id. választmány 10, a gyűjtő-bizottság és albizottság 5—5, a pénztárkezelési szabályzat kidolgozására kiküldött bizottság 4, a sajtóbizottság 3, a közgyűlés rendező bizottság és több albizottsága 30 gyűlést, volt 1 alakuló közgyűlés és különböző ad hoc bizottsági tanácskozás mintegy 30, összesen tehát k. b. 100 gyűlés, vagyis majdnem minden napon egy. Ezen kívül az országban mindenütt folyó szervezködő, taggyűjtő stb. összejövetelek! Bartha Miklós ismertetvén az államellenes tankönyveket ezután az első rendes tisztikar és választmány a következőleg alakított egybe:

Tisztikar: Tiszteletbeli elnök: Kun Kocsárd gr. Elnök: Bethlen Gábor gr., Kis- és Nagy-Küküllőmegyék főispánja. Alelnökök: dr. Haller Károly Kolozsvár polgármestere; br. Bánffy Ádám nagybirtokos, Teleki Domokos orsz. képviselő, Bartha Miklós orsz. képviselő. Titkár: Sándor József hírlapíró. Jegyzők: Rieger Imre tanár, Ferenczi Zoltán dr. polg. isk. igazgató. Jogügyi tanácsos: Haller Rezső a kolozsvári ügyvédi kamara elnöke. Ellenőr: Hory Béla Kolozsmegye árvaszéki elnöke.

Igazgató-választmány választott tagjai: Bánffy Zoltán báró, Maros-Tordamegye főispánja; Benigni Sámuel nagyiparos; Concha Győző dr. egyetemi tanár; Daniel Gábor, Udvarhelymegye főispánja; Esterházy Kálmán gróf a kolozsvári nemzeti színház intendánsa; Felméri Lajos dr. egyetemi tanár; Ferencz József unit. püspök, orsz. képvis.; H. Gál Domokos, Kisküküllőmegye alispánja; Haller Jenő gr. nagybirtokos; Hegedűs István főgimn. igazgató; Horváth László, Nagyküküllőmegye tanfelügyelője; Jenei Viktor dr. egyetemi tanár; Jósika Lajos báró, b. titkos tanácsos, nagybirtokos; E Kiss Károly ügyvéd, a n.-szebeni ügyvédi kamara alelnöke; Kóós Ferencz kir. tanácsos, Brassóvármegye tanfelügyelője; Kornis Viktor gr. nagybirtokos; dr. Kovács Odón theol. akad. tanár; Lönhart Ferencz erd. róm. kath. püspök; Moldován Gergely kir. tanácsos, Torda-Aranyosvármegye tanfelügyelője; Nagy Béla kir. tanácsos, p. ü. igazgató; Polez Rezső ügyvéd; Sigmund Dezső orsz. képviselő; Szarvassy György a m. királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének főfelügyelő-igazgatója; Szász Béla dr. egyetemi tanár; Szász Domokos erd. ev. ref. püspök; Szoboszlai Károly Nagyküküllővármegye alispánja; Teleki Gusztáv nagybirtokos; Török Bertalan Alsó-Fehérvármegye főjegyzője; Ugron Gábor orsz. képvis.; Weisz Ignác dr. ügyvéd; Wesselényi Miklós br. nagybirtokos; Zeyk József nagybirtokos. Ez alapvető közgyűlés a Nagyenyed városi kör indítványára elvül kimondotta, mikép az egyesület minden folyó bevételét tőkésíti és alkotásaira csak a kamatokat fogja fölhasználni. Ugyanekkor Ugron Gábor indítványára kimondta, hogy az igazgató választmány ülései előkészítésére és a határozatok végrehajtására kolozsvári tagokból egy direktorium alakul, melynek tagjai száma az elnökségen és a tisztikar illető tagjain kívül háromban állapított meg.

Az új választmány Bethlen Gábor gróf elnöklete alatt mindjárt másnap összeül és mindenekelőtt megállapítja, hogy minden hó 12-én d. u. 3 órakor Kolozsvárt a városházán meghívás nélkül rendes ülés tart. Ez az intézkedés pontosan megtartva fennál mind maig. A directorium tagjaiul dr. Concha Győzöt, dr. Felméri Lajost és Nagy Bélát választja meg. Megfelelő egyes bizottságok kiküldésével intézkedik ügyrend és pénzkezelési szabályok kidolgozása

érdekében Attól kezdve üléseink a legtávolabbi vidéki tagok részvételével oly népesek, hogy Kolozsvár az erdélyi rész valódi szellemi központjának bizonyul. A választmány a következő ülésekben megállapítja az első rendszeres költségvetést, miután eddig az egyesület létesítése semminemű kezelési kiadásba nem került; Csiky J. József magánzót pénztárosul választja meg, a ki erre a tisztre díjtalanul vállalkozik. A lehető legegyszerűbb, tehát olcsóbb ügykezelés beállítása végett a titkár a csak kissé is rokon országos intézmények ügykezelésének tanulmányozására küldetik ki. A szervezésre nézve kimondjuk a nőválasztmányok létesítésének erélyes folytatását. Majd egy 7 tagú bizottságot választunk az egyesület működési (munka-) programjának kidolgozására. Közben szept. 14-én Budapesten résztveszünk az Iskola-egyesületnek a közművelődési egyesületek egyesítése ügyében rendezett kongresszusi előértekezletén, melyet a F.M.K.E. kezdeményezett. A cél az volt, hogy az értekezlet megállapodva az egyesítés módozataiban, a majdan egybehívandó kongresszus így készítettessék elé. Az F.M.K.E. alakuló és szervezkedő akciója lépés által épen közepén találattván, képviselőink az egyesítés és minden erre vezető kísérlet ellen nyilatkoztak. A gyűlés színén erős támaszunk lettek az Iskola-egyesület tagjai: Reményi Antal ügyvéd, jelenlegi jogtanácsosunk és Földváry Mihály alispán.

A munkaprogram kidolgozására kiküldött 7-es bizottság Concha Győző dr., Felméri Lajos dr. és Szász Béla dr. tagokban egy albizottságot küldve ki, nov. 12-én bemutatják a tervezetet, melyet a választmány tárgyalva pótlások és módosítások, általán megjegyzések megtétele végett megküld a vidéki választmányokhoz és az erdélyi rész viszonyait ismerő kiválóbb közéleti férfiakhoz. Innen tömeges válaszok és új szempontok érkezve be, jan. 12-én két napig tartó népes tanácskozás után, a vidéki tagok élénk részvételével véglegesen megállapítjuk a munkaprogramot, melyet Szász Béla dr. szövegez. A kész munkaprogramot alkalmas kérdő-pontok kíséretében küldjük meg a fiókoknak és egyházi főhatóságoknak, hogy ennek megfelelőleg hatáskörük területéről a működés megkezdése végett a szükségeket hely szerint jelöljék ki. A fiók választmányok utasítottak, hogy külön helyi munkaprogramot dolgoztassanak ki.

Február 12-én a választmány szakosztályokra oszlik, következőképen:

1. Elnöki szakosztály. Célja a bizalmasabb természetű ügyek megbeszélése.

2. Közművelődési szakosztály. Célja: véleményadás az iskolai, óvó stb. ügyekben. Munkás tevékenység után később az u. n. segélyező bizottságba ment át.

3. Közgazdasági szakosztály. Célja: az egyesület

pénzügyi dolgaiban és oly akcióiban, melyek a közgazdasági földadat természetéből folynak, véleményt adni. Első elnöke Jósik a Samu báró volt.

4. Irodalmi szakosztály. Véleményez az irodalmi, könyvtári, dalosköri stb. ügyekben. Elnöke kezdet óta Kun Géza gróf. Albizottsága: a népkönyvtár-bizottság.

5. Gyűjtő szakosztály.

Mindezek a szakosztályok lázas tevékenységgel rövid idő alatt számos gyűlést tartanak; a legközelebbi rendes közgyűlésig, a directoriummal együtt 45-öt, a min kívül az igazgató választmány még 15 különböző bizottságot küld ki, melyek egyenként külön számos özszejövetelt képviselnek. És ezen kívül az igazgató választmánynak rendes ülései. Együtt megint 100-nál több központi gyűlés.

Az egyesület első akcióját mindjárt a közgyűlés után egy Erdélyrészi földhitelintézet alakulása megkísérlésével kezdte meg. E végből egy külön bizottság, a befolyásosabb tagokból, tanácskozott. Az intézet létrehozása azonban a kért kormány-támogatás hiányában — fájdalom — elmaradt. A helyett az épen küszöbön levő romániai vámháboru következtében az ipar-védegyesületéhez hasonló mozgalmat indít meg az E. M. K. E., melyet a következő években is folytatván, a szász és székely ipart több termelési ágra nézve oly lendülethez segítette, hogy nem egy vállalat üzemét alábbszállítás helyett befektetéssel növelni lesz kénytelen. A titkár a választmány kiküldéséből beutazta a szász és szász iparüző vidékeket, felveszi a termelési képesség adatait és az ország társadalmához fordulva, sok ezerszeres fölkeréssel hivatuk fel a figyelmet a pártfogásra és a megrendelésre. Maga az egyesületi iroda 10.000 ily megrendelést közvetített. Egyidejűleg a szervezéssel megkezdjük a kulturális akcióit is. Az őseik hitére visszatért kisbárcsai magyarok egyházi szükségletének felkarolása, a brassói első belvárosi óvó és a szilágymegyei ördögkúti óvó-iskola, továbbá a balázsfalvi olvasóköri az első alkotások, miket számos sürgős intézkedésen kívül, pl. gyermekcsere ügye, az ujonnan alakuló magy luth. főesperesség fölkarolása, kibékítése a hétfalusi csángók nagy erdőperének, az önálló székely iparkamara létesítésének kezdeményezése stb., csakhamar több követ. A szilágymegyei intézetre, mely az erdélyi részt az anyaállammal egybekötő legrövidebb vonalban fekszik, Kormos Béla dr. verseczi kir. közjegyző évi 300 frtot ajánlott föl, és azért az intézet róla viseli maig a nevét.

A központ előadott szerveződésével és a kiható működés megindításával párhuzamban foly a vidéki fiókválasztmányok fokozatos szervezése is. 1885 szeptember 6-án megalakul az Udvarhelyvárosi választmány. Elnök Sebesi Akos, jelenlegi központi jogtanácsosunk, al-elnökök Ugron Gáborné, Matócsy Ignáczné, Solymosy Lajos és Ugron István, titkár Solymosy Endre,

pénztárnok Konecz Ármin, jegyző Liszkay Károly; szeptember 25-én alakul a határszéli kis bodola-nyéni fiók Puskás Lajos ref. lelkész elnöklete alatt; október hóban, 5-én a sepsiszentgyörgyi és medgyesi fiók; 14-én Voith Miklós elnöklete alatt és Novák Gerő titkárságával, nemskára Lőrintzy Menyhért pénztárnokságával a Szamos-Ujvár városi és 17-én Kornis Viktor gr. elnöklete alatt a Szolnok-Dobokavármegyei választmány, utóbbinál pénztáros Pöllnitz Károly br. és titkár Biró Antal; december 5-én a Bethlenvidéki kör gróf Bethlen Pál elnöklete alatt, alelnök Gyárfás Albert, pénztáros Biró Gyula; 6-án a csáki-gorbói fiók. Január hó folyamán létesülnek a Hunyadvármegyei választmány egyes körei, u. m. az algyógyi; hátszegi; körösbányai; maros-illyei, melynek elnöke mindmaig Jósika Lajos báró, a nagyági, melynek titkára Révai Károly, a petrozsényi; piskii; puji és szászvárosi, mely utóbbinak buzgó elnöke Dósa Dénes, titkára Deák Gerő. Ugyanebben a hónapban 24-én jön létre Szolnok-Dobokavármegyében a nagy-ilondai fiók; 25-én pedig a kis-küküllővármegyei választmány, melyet előbb egy dicső-szent-mártoni fiókkal Frits Rezső kezdett előkészíteni; jelenlegi elnöke H. Gál Domokos alispán, sok ideig buzgó pénztárosa Nyárádi Dénes; február 5-én Hunyadvármegyében külön alakul meg a Vajda-Hunyad városi választmány Márkup Ferencz elnökkel és Csiky Antal titkárral. Ugyanebben a hónapban létesülnek: 9-én az Almás-vidéki kör Sombory Lajos elnöklete alatt; 21-én az Egeres vidéki kör; 28-án a kalotaszegi kör Gyarmathy Zsigmond elnöklete alatt, és Koleszár Lajos titkárságával; 28-án pedig Kolozsvárt is külön városi választmány létesül, melynek elnöke ekkor Ferencz József, alelnöke Jeney Viktor dr. és Deák Albert, pénztárosa több éven Hintz György dr., titkára a jövő évi közgyűlésen Kuszkó István lesz. -- Április havában, 7-én, a Torda-Aranyosvármegyei választmány alakul meg, Kemény György báró és Bethlen Géza gróf főispán elnöklete alatt. Ugyanekkor külön Torda városi fiók is alakul és Alsó-Fehérvármegyében a hét vidéki kör szerveződik u. m.: az alvinczi; balázsfalvi, melynek buzgó elnöke Enyedi Lajos cz. kir. táblabíró, járásbíró, titkára Tornya Lajos; a magyarigeni; a maros-ujvári Juchó Ferencz elnöklete alatt; a Nagy-Enyed vidéki, verespataki és a vizaknai Kremniczky Amand elnöklete alatt. -- Májusban, 18-án jön létre a Besztercze-naszódvármegyei választmány Szász Dénes királyi törvényszéki elnök elnöklete alatt és Kramer Gyula titkárságával, ki 10 évig viselt tisztségéről csak az idén mondott le; május 24-én a Kolozsvármegyei választmány; augusztus hóban: 1-én, a Csikvármegyei választmány Mikó Bálint főispán elnöklete alatt, titkára mind maig Pál Gábor, pénztáros Beke Antal; 7-én a

Parajd vidéki kör Csengeri József elnöklete alatt 9-én végleg megalakul az Udvarhelyvármegyei és városi egyesült választmány a következő tiszttikarral: Elnök Daniel Gábor főispán, alelnökök Török Albert dr., Ugron Gábor, Pap János, Sebesi Akos, titkár mindmaig Solymossi Lajos dr., jegyzők Barabás Domokos, Tamás Albert, jogtanácsos Gyarmathy Ferencz, pénztárnok csakhamar Molnár Károly, a kit ujabban Vajda Emil dr. váltott föl. Aug. 19-én létesül a Szecsvármegyei választmány, melynek titkára mindmaig Nagy József ref. lelkész, és aug. 29-én épen az E. M. K. E. közgyűlése napján az első nőválasztmány, az Udvarhelymegyei, Török Albert dr.-né — Zeyk Lenka elnöklete alatt, kit 1889. február 28-án vesz el az egyesület; alelnökök özv. Kabos Károlyné, Csengery Józsefné, Szentkirályi Arpádné, Sebesi Akosné; ellenőr Szabady Ferencz dr.-né; pénztáros özv. Jánosy Mihályné; jegyző Laukó Albertné.

Az erőgyűjtésre nézve kiemelendő, hogy 1885. nov. 26-dikán Kis-Küküllő vármegye törvényhatósága Bethlen Gábor gr. főispán elnöklete alatt és H. Gál Domokos alispán előadására két évre 2°/₁₀-os pótdadót szavaz meg, mely után 10.000 frt foly be. 1886. február 3-án Budapest főváros közgyűlése, Darányi Ignácznak, mint a pénzügyi bizottság előadójának előterjesztésére, és mások lelkes felszólalására 5000 frttal lép be az egyesület örökös tagjai közé, a mit szept. 23-án Debreczen városa nemcsak hasonló összeggel követ, hanem határozatilag kimondja, hogy házanként gyűjtés rendeztessék, a minek eredményeképen Simonffy Imre polgármester csakhamar 3000 frtnál nagyobb összeget küld be, a tagsági összegek kötelezettségén felül, a mi ezereket képvisel. A házankénti gyűjtés alkalmazásával Soltsz Nagy Kálmán, Miskolcz város polgármestere 29 gyűjtő ívet töltet meg tagaláírással; Kapácsy Dezső megyei árvaszéki jegyző és előadó pedig egyes ember léte Egerben házról házra járva, ezerekre menő összeget gyűjt. — 1886. márcz. 1-én van az első E. M. K. E. bál Budapesten, a vigadó összes termeiben, Teleki Samu gr. elnöklete alatt; a bál közel másfélezer frtot jövedelmez. — A tagszerzés előmozdítása érdekében ez év tavaszán a választmány 5000 példányban jegyzetekkel ellátva kiadja Kossuth Lajosnak az erdélyi rész nemzeti bajai érdekében Herman Ottóhoz intézett levelét, melyet a tulajdonos az író beleegyezésével az egyesületnek följárnl. A füzetekből 400 frt gyűl be, melyet Kossuth Lajos alapítványához csatolunk. — Julius 12-én Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter, illetve Lukács Béla M. A. V. elnök-igazgató 8862 frt 53 krt küldenek be, mint a vasuti tisztviselők és alkalmazottak közt eszközölt gyűjtés eredményét. — Tagjaink közé egymásután lépnek be az ország megyei és városi törvényhatóságai is és buzgó főszolgabírák százával iratják be a magyar községeket.

Első rendes közgyűlés.

Az első rendes közgyűlés 1886. aug. 29-én megint csak Kolozsvárt foly le a redutban. Egyidejűleg tartatott az E. M. K. E. kezdeményezte Határszéli kiállítás, a szász és székely ipartermékekből, az iparosegyesület helyiségeiben. A közgyűléshez intézett átiratában az E. M. K. E.-t a Magyar Tudományos Akadémia úgy üdvözli, mint a melynek „céljai az övével azonosok.” Kivüle a Kisfaludy- és Petőfi-társaság, az Írók és Művészek köre küldöttség által képviseltetik magukat. E napra a titkári jelentés szerint már 323,224 frt 2 kr aláírt és ebből 184.849 befolyt vagyon van. Tagjaink száma 55 örökös, 1294 alapító, 9004 rendes és 3286 pártoló, összesen 13,639. A fiókok száma 63, melylyel behálózva immár az egész erdélyi rész.

A gyűlés határozatai közül kiemelendő, hogy Horváth Gyula lelkes beszéd kíséretében a Nemzethez egy fölhívást indítványozván a gyűjtés még fokozottabb folytatása végett, ez elfogadtatik és nem sokára 10.000 példányban sokszorosítva szét is megy az ország minden része felé. A központi Földhitelintézet tervének meghiusulása következtében kimondatik a vidéki pénzügyintézeteknek kellő biztosíték mellett betétekkel támogatása. A tisztikar és választmány egyebekben a tavalyi marad, azzal a különbséggel, hogy báró Jósika Samu főispán egyik alelnöknek és Reményi Antal is jogtanácsossá, dr. Csernátoni Gyula és dr. Török István és Várady Albert pedig jegyzőknek választatnak, miután dr. Ferenczi Zoltán és Rieger Imre lemondtak. Új választmányi tagok Bethlen Bálint gróf, Horváth Gyula, Kovács Ferencz apátplébános és Kuun Géza gróf.

Az új közgyűlési év további személyváltozásai lesznek, hogy lemondás következtében szept. 12-én Biró Béla apátkanonok Concha Győző helyébe és jun. 1-én Sigmond Dezső Nagy Béla helyébe directoriumi taggá választatnak; okt. 12-én pedig pénztárossá, szintén díjtalan vállalkozás alapján, Csiky Imre magánzó választatik.

A culturalis akciónak minden vonalon és egész erővel megindítása végett nov. 12-én az összes szakosztályok választottaiból egy ad hoc bizottság jön létre. Ez átveszi az ország minden részéből tömegesen beérkezett segélykérvényeket és ajánlatokat s feldolgozását egy 7 tagu albizottságra ruházza át. Ez az albizottság, melynek első tagjai: Bartha Miklós, Gamauf Vilmos, Gyarmathy Miklós elnök, dr. Hegedüs István előadó, dr. Haller Károly, Kovács Ferencz, Sándor József, több változáson keresztül menve — előadója több év óta H. Gál Domokos alispán, tagjai a kiváltak helyében gróf Bethlen Bálint, Biró Béla, dr. Csernátoni Gyula, Merza Lajos — Segélyező bizottság néven maig is fenáll és magába olvasztotta a közművelődési szakosztály működését. A jelzet-

tük segélyező bizottság tehát — egy további 5-ös albizottságot hozva létre — heteken át reggeltől estig dolgozik, megállapítja a segélyezés elveit, a tervszerű működésre nézve az u. n. cultur-vonalakat; és ennek alapján az összes kérvényeket feldolgozva az ápr. 12-ki ülésen számol be javaslatával. — Egyszerre 15 egyházat, 11 óvót, 25 felekezeti és más iskolát, 2 szakiskolát ölelünk föl vagy létesítünk rendszeres évjáradékkal, és ezenkívül 14 iskolai és egyházi tételre adunk egyszersmindenkorra szóló segélyt és 20 iskolai és egyházi tételre befektetést. A felkarolásra és teendők sorrendjére nézve előjegyezzük a községeket és intézményeket. A társadalmi összevörösés előmozdítása végett Erdély-szerte olvasókörök szervezésére alapszabálymintát, jó könyvek jegyzékét dolgozunk ki és felhívás kíséretében szétküldjük a fiókoknak és egyeseknek. Ez évben Gyertyánffy István a budapesti kir. áll. paedagogium igazgatója ezer frt alapítványt tesz, kamataiból évente a leghazafiasabb és érdemesebb tanítójutalmazására, mely kitüntetés eddigi elnyerői hátrább a segélyek táblázatos kimutatásában vannak felsorolva. A közgazdasági akció folytatásaképpen Horváth Gyula kezdesére egy küldöttség márcz. 1-én Budapesten a Népfelkelési katonai felszerelésekből 250.000 frt árát eszközöl ki a kir. honvédelminisztertől, az erdélyrészi kisipar táplálása végett. Az egyesület ettől a pillanattól elvállalván az anyagi jótállást, a fiókok közreműködésével városonként szervezi a kisipart és másfélévi munka után bakkancs- és szijmunkákban, valamint posztó-szállításban a vámháboru által fenyegetett székely és szász kisiparnak ismét nem csak jelentékeny anyagi hasznot szerez: hanem oly erkölcsi diadalt is, melylyel bebizonyítja az erdélyrészi kisipar szállító képességét, erre iparosainkat megtanítva. E szállítás, valamint az iparvédelmozgalom és különböző kiállítások rendezése következtében, nem egy szász iparos magyar köszönő levele van irattárunkon és többen tagjainkká is lesznek. Május 14—21-én ismét csak Horváth Gyula kezdeményezésére az Orsz. Iparcsarnokban egy Erdélyrészi iparkiállítást rendezünk, melynek célja a főváros kereskedővilágával és a fogyasztó közönséggel az erdélyrészi ipartermékek megismertetése. A kiállítást többek közt Koburg Fülöp herczeg és fenséges neje, Tisza Kálmán, Baross Gábor, Trefort Agoston miniszterek is meglátogatják. A kiállítás fényesen sikerül és ettől kezdve a Kereskedelmi Muzeumban állandó Erdélyi szobát létesítünk. Az ipari érdekek előmozdítása végett a titkár „Ifju Erdély” cizmen egy szaklap szerkesztésében erkölcsi támogatásban részesül.

A szervezetre nézve ápr. 12-én egy újabb szakosztály, a Székely szakosztály létesül, melynek célja a telepítési ügy fölkarolása, minek során később egy székely földmivesiskola létesítése fejlődik ki. E szakosztály elnökévé ez ülés-

ben gróf Bánffy Béla, előadójává Bartha Miklós választatnak; tagok a székely főispánok és a székely kérdés első ismerői.

Hogy a kiható működése megkezdésével mily tevékenyen foly a munka, bizonyítja mikép a következő közgyűlésig tart a directorium 22, a választmány 14, a mindenfajta szakosztály és bizottság 35, összesen 71 gyűlést, a kisebb összejöveteleket, értekezleteket és albizottsági tanácskozásokat nem is tekintve.

A vidéki szerveződés folytatva a következőleg halad tovább: 1886 november 7-én jön létre a Kis-Küküllővármegyei nőválasztmány Dicső-Szentmártonban gróf Tholdy-Horváth Lajosné-Bethlen Irma grófnő elnöklete alatt; 27-én a Szolnok-Dobokavármegyei nőválasztmány gróf Bethlen Pálné-Tiszia Ilona elnökletével; 8-án a Maros-Tordavármegyei nőválasztmány, elnöke báró Bánffy Györgyné-Bethlen Margit grófnő, később báró Bánffy Zoltánné-Teleki Erzsébet grófnő; 26-án a Háromszékvármegyei választmány Potsa József főispán elnöklete alatt. Január 16-án mozgalmunk átcsap a Királyhágón és aznap az országház üléstermében Horváth Gyula kezdeményezésére egy nagy értekezőlet kimondja a fővárosi választmány megalakulását; a márczius 16-án megtartott alakuló közgyűlésen enökké Dessewffy Aurél gróf, alelnökké Kammermayer Károly polgármester, pénztárossá Lovag Falk Zsigmond, ellenőrré Wagner Géza dr. választatik; márczius 20-án pedig egy 200 tagú nőválasztmány alakul gróf Károlyi Tiborné-Dégenfeld grófné elnöklete alatt, ugyanez alkalommal Országh Sándorné, Rupp Zsigmondné, Radány Dezsőné, báró Kemény Kálmánné, Nyíri Lajosné, Jálies Ignáczné, Tarcsay Jánosné, Hampl Józsefné, Schnierer Aladárné, Vatter Ferenczné urnőkkel 10 kerületi nőelnökség is szerveztetvén. Közben január 23-án Toroczkón is alakult egy járási kis fiókunk és február havában Baresay Kálmánné elnöklete alatt a Hunyadvármegyei nőválasztmány; végül április 11-én létesül Szilágy-Somlyón a Szilágyvármegyei választmány, melynek titkára Hulinka Sándor. Ekkorra már minden erdély-részi megyében van megyei, összesen 16, minden városban összesen 8, minden önállóbb járásban összesen 41, azonkívül 5 nő- és 1 fővárosi választmányunk, együtt 71.

Az e r ő g y ű j t é s folytatására nézve főbb mozzanatok, hogy az igazgató választmány 1885. deczemberi ülésében kimondta a filléres gyűjtési módot, melyben Kolozsvárt a jó példát Bartha Miklósné adja meg. Száz meg száz magyar nő kötelezi magát, hogy mindennap egy krt félretesz és év végén beszoigáltatja az egyesület pénztárába. A Budapest fővárosi nőválasztmány mindjárt megalakulása után 5000 gyűjtőperselyt helyez el, helyben és a vidék lelkes honleányainál is. 1887. január 29-én indulnak

meg Petelei István rendezésével a kolozsvári E. M. K. E. estélyek, melyek budapesti vendégek — köztük Agai Adolf, Beniczky-Bajza Lenke, Pulszky Ferencz, Hegedüs Sándor, Zichy Géza gr., továbbá Gyarmathy Zsigáné, Teleki Sándor gróf ezredes stb. — felolvasásaival február 7-én, 26-án és márczius 5-én és folytatólag éveken át rendesen ismétlődve, a mellett, hogy ezereket hoznak be, alapja lesznek az „Erdélyi irodalmi társaság” létrejövetelének. A Maros-tordavármegyei nőválasztmány elnöke báró Bánffy Györgyné által február 4-én Marosvásárhelyt rendezett nagy culturbál 1055 frtot jövedelmezett Vagyoni erőnk a közgyűlésre 443,798 frt 1 kr-ra növekedik, július 1-ig készpénz: 258.007 frt 46 kr. Tagjaiknak száma: örökös és alapító 1548, rendes 11,329, pártoló 3943, együtt 16,820. Ekkor jelenik meg először tagjaink névsora egy vaskos kötetben.

Második rendes közgyűlés.

1887. aug. 28-án Sepsi-Szentgyörgyön tartjuk a második rendes közgyűlést egy nagyszabású „Székely ipari és gazdasági kiállítás”-sal kapcsolatban, melynek létrejötte a központ főintézésén kívül első sorban Pótsa József főispán, mint a Háromszékvármegyei választmány elnöke fáradozásának köszönhető. A közgyűlés alkalmából az „Irók és művészek társasága” Budapestről egy szép kirándulással látogatja meg az erdélyi rész délvidékét. Az aug. 21-től 28-ig tartó kirándulás, Arad, Déva, Vajda-Hunyad, Petrozsény, Piski, Segesvár, Brassó, Előpatak és Sepsi-Szentgyörgy megállásokkal, a mindenik helyen rendezett hangversenyek és társadalmi barátságos érintkezés által a magyar szó diadalutja lesz a jelzett utvonalon. A 40 tagú társaságban voltak többek közt: Abrámyiné—Wein Margit, Komáromy Mariska, Kordin Mariska és Riza, Rákosi Szidi, Abrányi Emil, Bácskai Béla dr., Dolinay Gyula, Ferenczy József dr., Gelléri Mór, Hevesi József, Komócsy József, Kis József, Kenedi Géza dr., Máthé István, Sipos Antal, P. Szathmáry Károly, Szana Tamás, Szohner Antal, Várady Antal stb. A körutat már előbb pünkösöd napján Kolozsvárt tartott kisebb kirándulás előzte meg.

A közgyűlésen magán Bartha Miklós terjesztette elő a székely szakosztály nevében részletes székely-kitelepítési javaslatát. A tisztujítás megejtésével pedig csupán az a változás lett, hogy Horváth Gyula egyik alelnöknek, Novák Ferencz és K. Sándor József választmányi tagnak választattak.

Az új közgyűlési év első főeseménye nemsokára, hogy szept. 23-án Urunk királyunk I. Ferencz József O Felsége Kolozsvárt tartózkodván, ez alkalommal leg-

kegyelmesebben egyesületünket is fogadni méltóztatott. Küldöttségünk az ország legelőkelőbb férfiaiból összeállítva, köztük Lönhart Ferencz erdélyi róm. kath. püspök, oly fényes és imposans volt, hogy a fogadó terembe csak egy kis töredék, mintegy 70 férfiú juthatott be. Ő Felsége az elnök Bethlen Gábor gr. üdvözlő szavaira a következőleg válaszolt:

„Köszönettel fogadom hódolatuk és hű ragaszkodásuk nyilvánítását. A közművelődés terjesztését és a valódi hazafiság megszilárdítását minden nemzetiségnél nemes czélnek tekintem és ha önök e czél felé törekedve szintoly buzgón, mint tapintatosan járnak el, egyesületi tevékenységeket mindenkor meleg rokonszenvvel fogom kísérni!” Megjegyzendő, hogy Ő Felsége az első E. M. K. E.-bál óta minden évben a rendező bizottság kezéhez 100 frtot küldött és nemsokára m.-nagy-sombori iskolánkat is 200 frt kegyadománynyal kitüntetni méltóztatott.

A másik, egyesületünk jövőjére és fejlődésére nézve fontos esemény: a közművelődési egyesületek október hó 10-én Budapesten tartott Congressusán való részvételünk. A congressust a Széchényi társulat és a F. M. K. E. a cultur-egyesületek egyesítése érdekében kezdték. Egyesületünk az országos összejövetelen 14 tagu képviselettel jelenik meg és küldötteink, a sepsi-szentgyörgyi közgyűlésnek e tárgyban adott utasítása értelmében, a tervelt egyesítéssel szemben az egyes társulatok önállósága fentartása mellett foglalnak állást, elfogadva azonban a következő véghatározatot:

„A Congressus a magyar közművelődési egyesületek közt az állandó összeköttetést és szövetekezés létesítését szükségesnek tartja. Egyelőre azonban elegendő, hogy ez az időnként egybehívandó congressusok alapján gyakoroltassék. A congressusokat az egyes közművelődési egyesületek indítványozzák a felgyűlt és előkészített anyaghoz képest az Országos Iskola-egyesületnél, mely az E. M. K. E. fővárosi választmányával és egyéb közművelődési egyesületek által e czélra a fővárosban netán alakítandó bizottságokkal egyetértőleg jár el, a congressust összehívja és az anyagot programmba foglalja.” A congressus egyéb határozatai, melyek a működésre, szervezésre és erőgyűjtésre vonatkoznak, az E. M. K. E. által ekkor már mind megkezdve és több-kevesebb sikerrel az életbe bevezetve vannak.

Egyesületünk a fenti congressusi határozat alapján a következő ápril 13-án és illetve 14-én küldöttségileg megy át Nagy-Várádra, a Biarmegyei népnevelési egyesülettel és innen Szatmárra, a Széchényi-társulattal, mint ugyanazon nyelvetterületen levő testvéregyesületekkel való megállapodás végett: hogy mely tárgyai legyenek és minő keretben mozogjon a legközelebbi országos közművelődési összejövetel? A kéttestvér egyesülettel való tárgyalás alapján az alábbi határozatban állapodunk meg:

„Az E. M. K. E. a Széchenyi-társulatnak a magyar kultúr-társulatok egyesülése tárgyában a mult országos közművelődési congressuson tett indítványát azzal a módosítással fogadja el és ehhez a Széchenyi-társulat is hozzájárul, hogy a legközelebbi congressus küldjön ki egy központi bizottságot azon időre és azon feladattal, hogy a bizottság az országban létező közművelődési egyesületek részére eszközölje ki a törvényhozási tényezőknél az országos pótadót, esetleg egy sorsjegy-kölesön kibocsátást. Ezen ideiglenes bizottság az egyesületek számaránya szerint alkottassék össze. A legközelebbi congressust még az év folyamán Debreczenbe az E. M. K. E. és a Széchenyi-társulat közösen hívják össze.“ Ezen megállapodás után egyesületünk meg is indítja a congressus rendezését. Azonban, úgy látszik, a fenti program nem elégitvén ki a testvér-egyesületeket, a legtöbbben a kérdéssel szemben közönyösön maradnak.

A harmadik, eseménynek méltán nevezhető tény, hogy a február 22-én Budapesten az operában tartott nagy E. M. K. E. bálra a kezdeményező és főrendező Károlyi István grófnak néhai Rezső trónörökös és Stefánia főhercegasszony O fenségeik megjelenését is megnyernie sikerül. A bálon, melynek lady patronesse gróf Károlyi Istvánné-Csekonics Margit grófné, — néhai Andrássy Gyula gróf, a kormány, főrendiház és képviselőház, a hadsereg és a fővárosi előkelőség összes irányadó tagjai megjelennek.

Személyi ügyekben az a változásunk történik, hogy 1887. okt. 26-án Bánffy Ádám báró alelnökünk meghal. Nov. hóban Csiky Imre pénztárosunk lemond és ugyanekkor a Kolozsvárról eltávozó Rieger Imre helyébe Szterényi Józsefet választjuk be. Márczius hóban Jósika Samu báró alelnök Kolozsvármegyei főispánságáról lemondva, egyszerűsmind az E. M. K. E. alelnökségét is leteszi.

Folytatva a kulturális akciózt, január elsejével megindítjuk a megszavazott segélyek tömeges kiutalását és a márcz. havi rendes ülésben a segélyző bizottság előterjesztésére ismét együttesen tárgyaljuk a beérkezett nagyszámu újabb segély iránti folyamodványokat. Ismét számos községnek szavazunk meg segélyeket. Megkezdjük a népkönyvtárak rendszeres szervezését is, ellátva őket alapszabályokkal és oly mintakönyvtárakat küldve a nép kezébe, melyek egybeállítására véget az irodalmi szakosztály áttanulmányozta a magyar irodalom összes első rangu hazai és fordított termékeit. A könyvek bekötve, számozva, E. M. K. E. jelvényt nyel és névsorral ellátva küldetnek ki és az egyesület azóta a magyar könyvpiacz egyik első rendü fogyasztója lesz. Selejt-munkát nem veszünk és nem fogadunk el. A magyar nyelv hathatóssabb terjesztése végett ezerekre menő felhívást bocsátunk ki az erdélyirész munkaadóihoz és birtokosaihoz, melyben kér-

jük őket, hogy alkalmazottaikkal igyekezzenek magyarul beszélni és a nyelvtanulásban így szoktatni őket.

Ez évben befejezve a népfölkelési és csendőrségi kincstári szállításokat, melyek ellátása csak a központban 3000 ügyszeret vett igénybe, — szept. 12-én bizottságot küldünk ki Benigni Sámuel elnökle alatt egy erdélyrészi iparszövetkezet létesítése ügyében; és a brüsseli világ- valamint a pécsi általános kiállításokon az erdélyrészi ipar képviseltetéséről gondoskodunk. Mozgalmat indítunk a nép közt a mezőgazdasági hitelszövetkezetek terjesztése ügyében; megfelelő átiratokkal ezerszámra küldjük szét az idevonatkozó alapszabályokat és magyarázatot s alakulások esetére alapítványokat helyezünk kiállításba. Ez évi alapítványaink közt kiemelendő Mucsy József honvéd századosé, a ki 1887. nov. 16-án bekövetkezett tragikus halálával 3557.50 frt értékű ingatlanait az Emké-re hagyta. Szász Domokosné Nagy Ilka urnő évi 200 frtot ajánlott föl, a mig férje életének az Isten kedvez.

Fiókválasztmányaink közül 1887. decz. 23-án alakult meg özv. gróf Teleki Domokosné-Teleki Clementina grófnő elnökle alatt a Kolozsvár városi nőválasztmány; tiszteleti elnökök báró Bánffy Dánielné és gróf Esterházy Jánosné; alelnökök: br. Jósika Sámuelné, Inczédy Samuné; kerületi elnökök özv. Zeyk Dánielné, Gyarmathy Miklósné, dr. Haller Károlyné, Szász Domokosné, Bartha Miklósné, Haller Rezsőné és Sigmund Dezsőné. Az új választmány mindjárt február 13-án Zichy Gézával egy nagyszabásu hangversenyt rendez; ápr. 12-én E. M. K. E. estélyt, és a nyár folyamán az alföldi vízkárosultak javára egy 1114 frt 21 krt jövedelmező ünnepélyt. Az egyik estélyen „Eleven Hirlap“-ot szerkeszt a rendezőség.

Harmadik rendes közgyűlés.

1888. aug. 20-án Szent-István napján nemzeti ünnep jellegével tartjuk meg harmadik rendes közgyűlésünket Brassóban. Az előünnepel és a másnapi kirándulással három napig tartott e közgyűlés, melyhez hasonló ünnepe ott a magyarságnak nem volt. A vendégeket Bethlen András gróf fogadta. Szent-István napja alkalmából a r. kath. templomban Kovács Ferencz maros-vásárhelyi apát-plébános tartott beszédet az E.M.K.E. tagjaihoz. A közgyűlésen jelen van Károlyi István gróf is, ki az ezt követő lakomán egy emlékeztető pohárköszöntőben, czélózva a febr. 22-ki nagy operabálra, többek közt a következő nagyfontosságú kijelentést teszi:

„A király leküldte fiát, Rezső királyi herczeg ő fenségét.

hogy részt véve eme nemzeti ünnepélyen, csalhatlanná tegye a magyar közművelődés iránt meleg érdeklődését.

Ez több egy kormány jóváhagyó rendeleténél, egy törvényen alapuló engedélynél, ez min den.

Az haboz.

A király.

Szent-István koronájával homlokán, mitől sem fél, de leküldve fiát közibénk, így szól: „Aldásom kísérje nemes és jogos munkátokat!”

Személyi tekintetben uj, hogy B é l d i Ákos gróf Kolozsmegye főispánja alelnökké, A l b a c h Géza Kolozsvár város polgármestere, B e t h l e n András gróf és S z a b ó Sámuel választmányi tagokká választatnak, S z t e r é n y i József pedig jegyzőnek közgyűlésileg megválasztatik. Gyűlés után a kiránduló közönség K u u n Géza gróf vezetése alatt megkoszorozza a tömösi szorosban elesett 48-as honvédeink síremlékét. A közgyűlés alkalmából S z t e r é n y i József egy díszes E.M.K.E. emléklap-albumot adva ki, abba K o s s u t h Lajos Turinból a következő sorokat írta:

„Magyarországot Magyarországnak írta be a nemzetek aranykönyvébe a történelem. Mint ilyen lett többféle nemzeti-ségek közös hazájává. A haza, melynek mindannyian fiai, magyar haza. A nemzet, melynek mindannyian tagjai, magyar nemzet. Örökdjék a magyar hazafiság a magyar nemzet ez egysége, a magyar haza e történelmi jelvénye fölött, mely fennmaradásának föltétele.”

Vagyonunk ekkor, daczára az ez évben volt országos elemi csapásoknak (városok égése, árviz stb.), 491 594 frt 20 kr-ra nő, melyből befolyt 326.100 frt 55 kr Tagjaink száma: 66 örökös, 1587 alapító, 11.884 rendes és 4229 pártoló együtt 17.766. Kiosztott perselyek száma ezenkívül 5000, bárczakönyv 1000. Ennek daczára az egyesület kezelési kiadásait jan. 1-től aug.-ig 927 frt 87 kr-ra apasztottuk és az egész csak 1354 frt 34 kr volt.

Az uj közgyűlési év további fontos személyi változása lesz, hogy decz. 12-én M e r z a Lajos kolozsvári birtokos, mérnök, mint főpénztáros, díjtalanul az E.M.K.E. pénzügyei vezetésére vállalkozik, mely tisztét mind maig — egy fizetett pénztárosnak különben adandó összeg megtakarításával — odaadással és hazafias lelkesedéssel tölti be. 1889. ápr. 12-én dr. H a l l e r Károly, a választmány és a következő közgyűlés köszönetével, az alelnökségről lemond.

Az 1888 okt. 12-én tartott választmányi ülés határozati-lag is kimondja, hogy a közönség által az egyesület neve gyanánt immár országosan fölkapott E m k e szó jövőre hivatalosan is bevezettetik, mely név ekként használhatását később 1890. jul. 16-án B a r o s s Gábor kereskedelemügyi miniszter 41.814 sz. végzésével az összes posta és távirtdai forgalomban elrendeli.

Culturális téren a választmány 1889. május 12-ki ülésében ismét tömegesen tárgyalja az ezévi segélyző ciklusra beérkezett folyamodványokat. A javaslattevő segélyező-bizottságba lemondás folytán, H. Gál Domokos, Merza Lajos és Szabó Samuel választatnak be, az előadói tisztet pedig ez alkalomra Sándor József veszi át.

Az ez évben fölkarolt intézmények száma, melyekre kamatjövedelmeinket lekötjük az eddigiekkel; 77 községben 91, és pedig: 5 Emke-iskola, 15 Emke-ovó, 10 Emke-gyermekmenedékhely, 9 róm. kath. egyház és 4 r. kath. felekezeti iskola, 5 ref. egyház és 33 ref. iskola, 3 unitárius egyház és iskola, 1 luth. egyház, 6 vegyes iskola. Ezenkívül a népkönyvtárak, melyek könyvei kiválogatása során kitűnően, hogy nincs egy népies jó közegészségügyi olvasmányunk, ennek megírására az „Országos közegészségi egyesületet” kértük föl. minek alapján jött létre a „25 év Márkusfalva történetéből” című koszoruzott mű. Ugyanekkor a „Történelmi társulatot” egy képes „Magyarország története” megírására kértük fel.

Közigazdasági szempontból egy „Erdélyrészi Kárpát-egyesület” alakítása már az E. M. K. E. jöttékor szükségesnek mondatván ki, e végből július 12-én a titkárt a választmány tanulmányuttra küldi ki a Felvidékre.

Anyagi ügyeinkre nézve minden tekintetben hatalmas lendületet kezd venni az egyesület. A szeptember 12-ki választmányi ülésből lobogó-alap czímen 15.000 példányban felhívást bocsátunk ki Magyarország asszonyaihoz, melynek alapján csakhamar 16 000 frt összeg jött be, miből 2000 frttal elkészítettván a diszes E. M. K. E. lobogó, a többi tőke kamatjövedelme maig rendelkezési alapként szolgál költségvetésünkben.

Október 23-án Röck Pál sajó-ládi, borsodmegyei birtokos hazafias sorok kíséretében 20.000 frtot küld be egyesületünkhöz, miáltal időrendileg ő lesz az első legnagyobb alapítónk.

1889. február 12-én a kolozsvári nemzeti színházban a nőválasztmány által rendezett E. M. K. E. bál 5440 frtnál többet jövedelmez, a mely bevételhez járult belefoglalólag egy Than Mór ajándékozta értékes festménynek 3300 frtban kisorsolása, mely a nyertes — Török Aron unit. lelkész — által visszaajándékoztatván egyesületünknek, maig mint az E. M. K. E. jelképe, a „Hajnal”, a világosság ébredése disziti hivatalos helyiségünket.

1889. június 11-én Kun Kocsárd gróf, az egyesület tiszteleti elnöke magához hivatván Algyógyra Bartha Miklós alelnököt és Sándor József titkárt, előttök székely kitélepítés céljából kir. közjegyzői ajándék-szerződéssel az E. M. K. E.-nek ajándékozta 221.557 frt 45 kr-ra becsült, 2190 hold birtokát a hozzátartozó ingatlanokkal, malom-, vásár- és rév-jövedelmekkel együtt. Az ajándék-szerződésben

a nagy gróf kiemelvén, mikép közvetlen örökösei nincsenek és „az ősök vérhullása által szerzett becses és drága földrészleteket idegen, sőt ellenséges kézre juttatni” nem akarja, minek ellenkezőjére nézve, bár megkísérlette — biztosítékot nem talált: így „a saját szerzeményekkel is gyarapított fekvő vagyonát” örök időkre nemzeti kézen eként köti le és kívánja, hogy: „vajha azt, a mit én természeti ösztönből és hazafiúi kötelesség-érzésből nemzetem iránt teszek, azok, kik több tehetséggel birnak, nagyobbbszerű kiterjedésben kövessék.” A nagy ajándékot nemsokára küldöttség által köszönve meg az egyesület, a székely szakosztály tevékeny munkásságot kezd. Ennek főülését augusztus 15-re Brassóba hívja össze Horváth Gyula alelnök, hol a székely főispánok és ügyismerők jelenlétében kimondatik, mikép a székelyügyben elsősorban ipar teremtése és a munkás kéznek nyugatra befelé terelése által kell hatni.

A fiókválasztmányok folytatólagos szervezése köréből 1888. márczius 11-én alakul meg a Radna vidéki kör Besztercze-Naszódvármegyében, Guzmán János elnöklete alatt; július 18—30-ig pedig a Debreczeni Dalegyesület az E. M. K. E. aegise alatt egy körutat téve az erdélyirészben, ez a körut szülője lesz az első alföldi választmány megalakulásának. Előbb azonban központi küldötteink jelenlétében deczember 7-én megalakul az Arad városi és megyei férfi és nőválasztmány Váásárhelyi Béla és özv. Purgly Jánosné elnöklete alatt; tiszteleti elnök Fábián László főispán és Bohus-Szögyényi Antonia; titkárok Szerényi Hugó dr., Dálnoky Nagy Lajos; főpénztáros Kristyory János; ellenőr Hirschler Odön; jegyző Bácskay Albert dr.

Ez évten egy súlyos nemzeti csapásként jött gyász és egy nemzeti örömet képező ünnep ad alkalmat felséges uralkodó házunk bánatában és örömében részt vehetni. 1889. január 30-án meghal trónörökösünk, kinek ravatalára az egyesület gyopár-virágából gyászkoszorút helyezünk e fölirással: „Rezső magyar trónörökös ravatalára — a nemzeti társadalom mély gyásza jeléül az Emke.” Május 12-én pedig a választmányi ülésből József főherceget ezüst menyegzője alkalmából sürgönyileg üdvözljük, mely tényért ő Fensége köszönetét nyilvánítja

Negyedik rendes közgyűlés.

1889. szeptember 3-án Szamos-Ujvárt megtartott negyedik rendes közgyűlésünk lobogó-szentelő ünnepélyvel kapcsolatban foly le. Ez ünnepélyen a Magyarország aszszonyai ajándékozta lobogó szögbeverésénél Ő Fensége a magyar király, József királyi herczeg Ő Fensége, Tisza Kálmán miniszterelnök és az egész magyar kormány, u. m. Wekerle Sándor dr. pénzügy, Teleki Géza gr. belügy, Szapáry Gyula gr. földmivelési, Baross Gábor kereskedelmi, Csáky Albin gr. vallás- és közoktatásügyi és Fejérváry Géza br. honvédelmi

miniszterek képviseltetik magukat; így a Magyar Tudományos Akadémia és az összes rokon-testületek, számos közintézet és testület. A zászlót a város főterén Isten szabad ege alatt az összes magyar felkezetek lelkészei — Kovács Ferencz apát, Fülöp Géza, Péterfi Dénes, Grätz Mór, Klein Mór dr. — áldják meg, kiknek beszédei és imái közül mint jelszó maig visszahangzik a korán elhunyt Fülöp Géza ref. lelkész szózata:

„A mi lobogónk az igazság és békeség lobogója. Harczot hirdet ugyan, de vérnélküli harczt; nem fajok ellen, hanem a sötétség és tudatlanság ellen. Nem támad meg senkit csendes otthonában; nyelv és valláskülönbség nélkül csak arra hiv föl mindenkit, hogy szeresse a hazát és adjon kezet a munkára: Isten országa, az igazság, a szabadság országa építésére.”

A közgyűlésen Bethlen Gábor gróf helyett, a kit váratlan baleset ért, Horváth Gyula elnökölt, és Kovács Ödön dr. tartott nagyhatású emlékbeszédet Röck Szilárd emléke fölött, a ki halála előtt kérte föl öcscsét, hogy az E. M. K. E.-t vegye támogatásába, mert korábban készült saját végrendeletében az E. M. K. E.-ről, mely még akkor nem volt, nem gondoskodhatott. Ezután Kossuth Lajos, Baross Gábor, Röck Pál és Kormos Béla dr. az egyesület körül szerzett érdemeikért az első tiszteleti tagokká választottak. Új választmányi tagok lettek: Szathmáry György, Vásárhelyi Béla, Fülöp Géza, Sima Ferencz orsz. képviselő, Nagy Gyula kir. erdőfelügyelő és Fejérváry Jenő; nagyváradi jogtanácsos Rádl Odön; számvizsgálók Gámán Zsigmond és Szöcs Géza.

Vagyunk erre a közgyűlésre a Kun Kocsárd gróf fejedelmi alapítványán kívül kerek számban 435,233 frt 20 kr, a várandóval együtt 568.751 frt 88 kr

Az új egyesületi évben kulturális segélyeink száma 160 különböző intézményre emeltetik. Kiemelendő ezek közül a balázsfalvi E. M. K. E. iskola, mely 15.000 frt befektetéssel és két tanerővel 1889. okt. 20-án nyílt meg, beiratkozván 96 növendék, továbbá a beszterczei E. M. K. E. óvó, mely 10.000 frt áldozattal a közgyűlést követő nap nyílt meg a központ küldötte Sándor József és Bánffy Dezső br. főispán jelenlétében, 44 növendék beiratkozásával. A legnagyobb lesz azonban az az alkotás, mely Algyógyon egy székelv földmives iskola létrehozásában kimondatik. Kun Kocsárd gróf ugyanis belátván, hogy nagyobb szabású állami támogatás nélkül, a mire alapító levelében czélzott is, a kitelepitési eszme kivihetetlen, beleegyezett, hogy alapítványi birtokán a fenti iskola létesíttessék, melynek tervét Tormay Béla dolgozta ki és 1890. ápr. 12-én mutatta be a választmányi ülésben. E szerint kimondatott, hogy az E. M. K. E. az alapítványi birtokot e terv alapján létesítendő iskolára 40 évre a kir.

földmivelésügyi miniszter kezelésébe engedi át, fentartatván magának az ellenőrzést és a növendékek fölvételét. A szerződés lejárta után pedig az összes befektetések is az egyesület tulajdonába szállnak át. Az ügy ily alapon előkészítés alá bocsáttatott.

Közművelődési törekvéseink közzé ez évben fölvesszük a népdaloskörök szervezését; több ezerszámra terjesztjük a jó ponyvát; és a művelt osztály olvasási kedvét előmozdítani, 1000 példányban küldjük szét a „Mübarátok köre” kiadványai ügyében a felszólításokat.

A központi ügykezelés és igazgató-választmányi működés miként való megnövekedésére adatok ez időről a következő számok: A rendes és pártoló tagok első aláírási cyklusa lejárván, külön felszólítással — a föladatai postai küldemények száma 22.000 drb. — találjuk meg mindannyit, hogy az új cyklusban is bennmaradni sziveskedjenek és egyszersmind 5000 drb. új gyűjtőívet küldünk szét. A központ tart e közgyűlési évben 51 különböző választmányi, igazgatósági és bizottsági ülést és ellát ezekben 3000 ügyet. Tagjainak száma ekkor 71 örökös, 1717 alapító, 12.579 rendes és 4921 pártoló, összesen 19,288, és elvan helyezve központilag is 3000 drb. persely. Az irodában 50-nél többféle nyilvántartót kell vezetni és ennek daczára összes ügykezelési kiadásunk 3360 frt, a miből még megtakarítunk 297 frt 57 krt. Ditrói Mór a kolozsvári nemzeti színház vállalkozó igazgatója ez évtől kezdve minden évre ingyen előadást ajánlott föl a míg igazgató lesz.

Mind többen kezdenek lenni, kik az ügyben bizván, végrendelkezéseikkel utolsó szívdobbanásukban is hordozzák a hazát. Köztök van az E. M. K. E. egyik legmunkásabb tagja és buzgó tényezője Orbán Balázs báró, a ki 1890. ápr. 20-dikán Budapesten történt elhunytával, végrendeletében székelv czélokra az egyesületnek hagyja mintegy 5000 frtot érő tövisi birtokát, és a Szejké fürdő után az általános örökösök részéről 20 évig fizetendő évi 200 frtot hagyományoz. Orbán Balázs már előzőleg az egyesületnek adván a szolnoki pályaudvarban véletlenül talált 200 drb aranyat, ez összeggel együtt alapítványa meghaladja, a 10.000 frtot. A hagyaték ügyében képviselőnk Sebesi Akos ügyvéd.

Az anyaállamban a központ küldöttei jelenlétében 1890. jan. 19-én alakul meg gróf Degenfeld József főispán elnöklete alatt a Debreczeni városi és Hajdúvármegyei választmány; alelnökök Simonffy Imre polgármester és Karap Mór birtokos, titkár Márk Endre, jegyzők Péter Gábor és dr. Oláh Miklós, pénztáros Bészler Károly. E választmány létrejötte körül sok érdeme van Nemes Kálmán ügyvédnek, mint a Debreczeni Dalegyesület elnökének. Május 15-én ugyancsak a központ képviselői jelenlétében alakul a Szentesevárosi választmány, melynek elnöke Sarkadi Nagy Mihály polgármester, alelnökök Sima Ferencz,

és Bálint Márton, titkára dr. Filó Tihamér, pénztáros Szánthó Lajos és ügyésze Szathmáry Ede. Ez évben elhunyt a Kolozsvár városi választmány buzgó pénztárosa, dr. Hintz György.

Ötödik rendes közgyűlés.

Az ötödik rendes közgyűlést 1890. szept. 7-én Déván tartjuk meg, ugyanabban az épületben, a Magna curiában, melyben nemsokkal azelőtt királyunk Ő Felsege a hadgyakorlatok alkalmából szállásolva volt.

A közgyűlés lefolyásának főmozzanata, hogy Horváth Gyula indítványára elhatározzuk egy nagyszabású kölcsön-sorsjáték iránt a képviselőházhoz folyamodást; vidéki fiókválasztmány részéről jött indítvány alapján javaslatot nyújtunk be a virilis választmányi tagok jogainak szabályozása iránt, a javaslatot azonban a váratlan fogadtatás következtében, a melylyel az találkozik, az elnökség leveszi napirendről; végül pedig az összes fiókválasztmányok elnökei, titkárai és pénztárosai részvételével, a kik erre a gyűlésre külön is meghívtak, megálapítjuk a fiókok ügyrendjét. A gyűlés dr. Felméri Lajost tiszteleti taggá választotta. Másnap kirándulás volt Vajda-Hunyadra Kun Géza gróf vezetése alatt. A közgyűlés alkalmából Radnóti Dezső csinos illusztrált emlékkönyvet adott ki.

Az eseményekben gazdag következő egyesületi év munkájának összefoglalása;

Culturalis téren: Az algyógyi székelő földmives iskola céljaira 1891. jan. 15—17-ig átadjuk a kir. földművelésügyi miniszter kezelésébe az alapítványi birtokot; a végleges parcellankénti átadás egy kirendelt bizottság előtt szept. 4—10-ig történvén meg. A miniszter az iskola igazgatójává, illetve az alapítványi birtok kezelőjévé Gáspár Józsefet nevezi ki. — Az ápr. havi ülésben a választmány tárgyalva a segélyző bizottság előterjesztését, az eddig megszavazott és rendszeres járadékban részesülő helyekkel összesen 174-re emelkedik a különböző fölkarolt egyesületi és felekezeti intézmények száma, nem számítva a fiókok fúradozásával összpontni közvetett, munkánkkal közbenjárásunkra létrejött intézkedéseket. — Így számba vesszük többek közt az egész erdélyi részre nézve a szervezendő ipartanonez-iskolák képét és községek szerint indokolt fölterjesztést teszünk ez iránt Csáky Albin gróf cultus-miniszterhez, a ki behatóan intézkedik. — Kimondjuk egy E. M. K. E. nemzeti olvasókönyv iratását és kiadását a felnőttek számára. A könyv tervén egy olvasókönyv szerkesztő bizottság Felméri Lajos dr. elnöklete alatt heteken át dolgozik, áttanulmányozva a hazai és külföldi létező legkitünőbb olvasókönyveket. Kimondjuk, hogy minden fejezetet csak első rangú író írhat

megfelelő díjazással. A végleges megszerkesztés munkáját Török István dr. és Kozma Ferencz kolozsvármegyei kir. tanfelügyelőre bizzuk. — Tapasztalva egyesületünk, hogy a katonai térképek nem a közigazgatási hivatalos helynevek szerint készülnek, a mi hadászati szempontból is a legnagyobb zavarokra adhat okot: e hiánynak az újabb helyszínelésnél elkerülése végett folyamodunk a kir. honvédelmi és belügy-miniszterekhez, kik értesítenek, hogy az intézkedés a hadügyminiszterrel egyetértőleg az újabb térképekre nézve megtörtént. — Megemlítendőnek találjuk, hogy a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatójának, Ditrói Mórnak az 1890–91. év telén rendezett magyar cyklusát a közönséghez intézett fölhívással támogatjuk.

Közgazdasági intézkedés, hogy 1891. január 12-én megalakul az E. M. K. E. szervezésével és védnöksége alatt az Erdélyrészi Kárpát-egyesület, mely ma 5-ik évi fennállása után az ország legnagyobb ilyenmű egyesülete. Osztályokkal — párhuzamban haladva az anyaegyesülettel — behálózta ugyanazt a területet, hol E. M. K. E. fiókok vannak; tagjai száma meghaladja a 3000-et; évi költségvetése 20 000 frt; van több kiadványa, „Erdély czim alatt saját folyóirata; maga kezelte fürdője az éjszakkéleti határszállón, Radna-Borbereken és Dombháton; nagyszabásu módon készül részt venni az ezredéves kiállításon. Tiszteleti elnök: Bethlen András gróf; elnök: Bethlen Bálint gróf, ügyvezető elnök: Feilitzsch Arthur báró; titkár: Radnóti Dezső; pénztáros: Merza Gyula

A Kárpát-egyesület megalakulásával egyidejűleg készítjük el az erdélyirész első Baedeker-szerű részletes leírását, az „E. M. K. E. uti kalauz“-t és adjuk ki 340 sűrűn nyomtatott oldalon jul. 31-én. A 2000 példányban elfogyott művet most a Kárpát-egyesület készíti második kiadásra.

A székely-ügyben, az illetékes fő- és alispánok és ügyismerők megkérdezésével és az ide tartozó összes anyag számbavételével és feldolgozásával, egy 15 ivre terjedő emlékiratot dolgoztunk ki és terjesztettünk föl — 1891. február 27-én — Baross Gábor kereskedelemügyi miniszterhez. Magyarország e nagy embere saját tárczája keretében nem sokára tett intézkedéseiben számbavette fölterjesztésünk adatait, a mint ezt az egyesülethez intézett köszönő iratában is kiemelte.

A nyagi gyarapodásunk érdekében a dévai közgyűlés határozatához képest sietve felterjesztettük kérelmünket a kölesön sorsjáték ügyében a pénzügyminiszterhez, megküldvén kérelmünket a ház minden tagjának, az egyes pártok elnökségeinek és az összes vármegyei és városi törvényhatóságoknak támogatás végett. A képviselőház kérvényi bizottsága decz. 8-án, a szabadelvűpárt értekezlete 12-én meleg ajánlást határozott el és 15-én a házban Darányi Ignác

előadó előterjesztésére, melyet minden felszólaló szónok pártolt, Wekerle Sándor pénzügyminiszter megígérte, hogy 1891. végéig jelentést, illetve javaslatot fog tenni a háznak. Az ügy azonban maig még nem került elé. — Az egyesület a maga eszközeivel folytatva a gyűjtést, az a jelenség mutatkozik, hogy a kisebb tagdíjakkal szemben az alapítványok nőnek. A következő közgyűlésre így ezimen 63.863 frt 42 kr jön be. A tőkevagyon ekkorra 513,818 frt 30 kr-ra és 119,624 frt 42 kr várandóságra nő. Ehhez hozzávéve az algyógyi birtok értékét, az E. M. K. E. vagyona a maros-vásárhelyi közgyűlésre 905,009 frt 72 kr lesz.

Deczember 9-én Kovács Sándor nagy-enyedi mérnök, ki életében egy nagyszabású székely-kitelepitési tervet forgatott elméjében és e célból szerény fizetéséből 43.600 frtot gyűjtött, az egyesületre írja vagyonát, és két napra rá befejezi ideálisan nemes életét. Temetésén az E. M. K. E. képviselítve magát, koporsóját a küldöttség tagjai emelik a gyászszekérre, és törvéhez közelebb jutni a választmány kimondja, mikép az alapítvány kamata mindenkori $\frac{1}{4}$ -dának a tőkéhez csatolásával egy 100.000 frtos Kovács-alap létesíttessék s egy szersmind elhunyt testvére Kovács Sára emlékére az E. M. K. E. egy nagy-enyedi árvaház létesítésére 5000 frt alapítványt tesz.

Deczember 27-én Dersi János marosvásárhelyi birtokos vagyona egy részében 10.000 frtot hagyományoz. Temetésén szintén küldöttségileg veszünk részt és a marosvásárhelyi temetőben nyugvó hamvait a következő közgyűlés egész közönsége ünnepélyesen megkoszoruzza.

Az 1890—91 év telén egy sor nagyszabású bál is ezekkel szaporítja a jövedelmet. Így január 31-én Aradon Hauser Károlyné, február 5-én Budapesten gróf Csáky Albiné bálanyasága mellett, utóbbinál elnök Teleki Géza gróf; február 18-án Szentesei van egy nagy hangverseny Nádai Ferenczné közreműködésével; márczius 14-én Maros-Vásárhelyen báró Bánffy Zoltánné elnöklete alatt; utóbbi egymagában 1000 frtot hozott.

A fiókok közül május 19-én alakul a Hétfalusi csángó kör Gödry János elnöklete alatt; szeptemberben a brádi kör Hunyadvármegyében.

Ez évben az Iskola-egyesület a testvér-egyesületek szövetségére nézve egy tervet készít, melyet május 12-én tartott választmányi ülésünkben el nem fogadunk, mert a szövetségi pénztár számára kéri az egyesületek jövedelmei egynegyedét. E helyet következetesen hivatkozunk az 1887. okt. 10-ki közművelődési congressus határozatára, jelezvén, hogy egy újabb országos összejövetel egybehívása esetére is az egyes társulatok arányosabb képviselétét óhajtjuk, semmint az első alkalommal történt.

Az 1890. deczember 20-án Budapesten megalakult D. K. E. közgyűlésén képviseltettük magunkat.

Hatodik rendes közgyűlés.

Az 1891. okt. 4-én Maros-Vásárhelyt megtartott hatodikrendes közgyűlés számos orsz. képviselő, köztük **Apponyi Albert** gróf és **Ugron Gábor** stb. **jelenlétében foly le.** A közgyűlés az Ő Felsége ellen **intézett csehországi** merénylet meg-hiusulta fölött **örömet** fejezi ki és ezt jegyzőkönyvileg is **megörökíti.** **Bethlen Gábor** gróf elnök megnyitó beszé-**dében** kiemeli, hogy: „Magyarországon nincs hasonló nagy-ságu intézmény, mint az E. M. K. E., melynek központi vezetése pontosabban végezze kötelességét, de egy sincs, mely azt olosóbban állaná ki.” És „habár az Emke munkaköre mesz-sze kiható nemzeti érdeket szolgál, alkotásait már természet-nél fogva is zajtalanul lépteti életbe.” Emlékbeszédet tar-tanak **Kovács Sándor** alapító emléke felett **Bartók György** dr. nagy-enyedi ref., és **Dersi János** emléke fölött **Rédiger Géza** szabédi unitárius lelkészek. A választmányra nézve fontosabb változások, hogy **Károlyi István** gróf, **Rákosi Jenő** és ifj. **Jósika Lajos** báró beválasztatnak.

A közgyűléssel kapcsolatban az Erdélyrészi Kárpátgye-sület **Fürdőügyi congressust** tart.

A lefolyt év munkásságára nézve előterjesztetik, hogy a dévai közgyűlés óta tartottunk: 9 választmányi, 20 direk-to-riumi, 15 irodalmi, 1. közgazdasági szakosztályi, 3 segélyző bizottsági, 3 könyvtárbizottsági, 5 bérházbizottsági, 10 E. M. K. E. kalauz-bizottsági, összesen 66 ülést. A fiókok ülés-száma ezenkívül mintegy 100. A választmány hoz közel 1000 jegy-zőkönyvi határozatot. A különböző képviseltek, küldöttségek, testületi meghívások és összejövetelek nincsenek a fenti számban.

Az új egyesületi év első eseménye, hogy a kereskede-lemügyi miniszterrel kötött szerződés alapján a magyar ál-lamvasutak üzletvezetősége számára **Kolozsvár** egyik legszebb pontján bérházul diszes kétemeletes palotát emelve, abba okt. 10-én, egyesületünk is tulajdonába beleköltözik. Az épület homlokán ott diszlik a négy E.M.K.E. betűk.

Két napra rá az irodában személyesen adja át **M u n -kácsy Mihály** nagy hazánkfia az E. M. K. E. alapító tagok o k l e v e l e rajzát, mely **M o r e l l i Gusztáv** méltó metsze-tében 5000 példányban sokszorosítottván, diszes emlékül és elismerésül szolgál a hazafias áldozóknak. A képen az Al-föld szélén egy gyermekeit oktató édes anya ül és az Erdély bérczejbe átment táj tetőpontján a nemzet szárnyas Geniusza emeli az egyesület lobogóját, mely fölött az egen lángsuga-rakban az E. M. K. E. feltűnő betűi látszanak; az ország minden lakói örömmel néznek a tüneményre.

A nov. 12-ki választmányi gyűlésen, annak jeléül, hogy az E. M. K. E. egész működésében nincs mit titkolni, kimond-juk gyűléseink teljes nyilvánosságát, szabadsá-

gában állván a bármely irányu sajtónak szabadon írni és tudósítani rólunk.

Febr. 14-én, Budapesten az ujjvárosháza közgyűlési termében, afővárosi választmány nagyszámu tagjainak részvételével, a központképviselőinek jelenlétében tartott népes gyűlésen kimondjuk, mikép a következő közgyűlést, országosan bemutatni működésünket, Budapesten fogja megtartani és pedig egyidejűleg a koronázás nemzeti emlékűnnepével az E. M. K. E.-nek ez ünnepben való részvétele gyanánt.

Apr. 4-én nyílik meg az algyógyi „Gróf Kun Kocsárd székelv földmives iskola” 13 beiratkozott tanulóval.

Aprilis 12-én a segélyző bizottság megtevén javaslatát az ez évi segélyző cyklusra beérkezett folyamodványok fölött, összesen 17 az együtt segélyezett vagy fentartott intézmények száma. Felhasználható budgetünk kamatjövövelme 45,617 forint 35 kr. Kimondjuk, hogy jövőre lehetőleg teljesen önálló E. M. K. E. létesítményekre fogunk törekedni és az egyházi segélyeket is a fiókok utján kézbesítjük. Egyéb fontosabb közművelődési határozatok, hogy elvileg szükségesnek mondjuk ki egy E. M. K. E. néplap létesítését; az Akademiát megkerestük az erdélyi rész nemzetiségi viszonyainak fejlődése megíratására; és kimondjuk, hogy oly egyénekre nézve, a kik név magyárosításra a fiókok utján vagy közvetlenül jelentkeznek, a költségeket viseljük és az eljárást díjtalanul végezzük.

Az anyagi fejlődésre nézve újabb jelentős mozzanat, hogy 1891 jun. havában Dévaványán (Békésmegyében) elhunyt Hajdu Mária urñó végrendeletileg egyesületünkre hagyományozza 120 hold széphalmi, békésmegyei földbirtokát és 1421 frt készpénzkövetelését. A maig tárgyalás alatt levő hagyaték értéke becslés szerint 10.000 frt. Ez évben 44 új alapítvány történt, melyből 6 végrendelet. Az alapítványok közül megemlítendő a Szent-Istváni Nemes János kolozsvári ny. bányatanácsosé, a ki 2000 frtot tesz le azzal a feltétellel, hogy kamatai oly kolozsmonostori iskolás gyermekek jutalmazására fordíttassanak, a kik a magyar nyelv tanulásában haladást tanusítanak. A tél folyamán az egyesület javára ismét több nagyszabásu multság tartatik, melyek közül megemlítjük a febr. 10-én Budapesten Csáky István gróf elnökle alatt, és 12-én Kolozsvárt Bartha Miklósné vezetése alatt tartott bált, illetve redut-estélyt. Csáky István grófit márcz. 6-án már elragadja a kérlelhetetlen halál.

Más gyásza nemsokára az egyesületnek, hogv máj. 9-én meghal tiszteleti tagunk és nagy pártfogónk Baross Gábor kereskedelmi miniszter, kinek ravatalára helyezett gyopárkoszorujára méltán írhatta az E. M. K. E.: „Minden kérésünket teljesítette.” Még elébb, márcz. 6-án halt meg id. Gáspár Jánosban egyik legbuzgóbb és munkásabb választmányi tagunk.

A szerveződés tovább folytatására nézve kiemeljük, hogy márczius hóban Győrffy Pál báró újjászervezi a Szilágy-vármegyei választmányt és előkészületeink folynak Hódmező-Vásárhely, Szeged, Szabadka városokra nézve. Viszont a Temesvárt alakulni készülő Délmagyarországi közművelődési egyesület tőlünk kér utasításokat és felvilágosítást az eljárásra nézve. Ez egyesületi évben munkásságunk mértéke, hogy az iroda feldolgoz 7961 ügydarabot és postára föl ad 25.000 drb borítékos küldeményt, ennyit alig nyolcz hónapra terjedő kivételesen rövid időköz alatt.

Hetedik rendes közgyűlés.

Országos érdeklődés és részvétel mellett foly le I. Ferencz József apostoli királyunk Ó Felsége megkoronáztatása 25-ik évforduló napjának örömeire 1892. jun. 7-én Budapesten, a koronázási ünneppel egyidejűleg, megtartott rendes közgyűlésünk. Előző nap az ország legkeletibb pontjától, Brassóból kiindulólág külön vonat hozta föl Erdélyből és a csatlakozó vonatokról a vendégeket, a kik rövid szünet után a nyugati pályaudvarhoz siettek érkező királyunk fogadására. A felállított összes testületek és hatóságok élén az E. M. K. E. volt az első, mely az egyesület lobogója alatt Ó Felségét üdvözölheté. Junius 7-én d. e. 10 órakor a vigadóban megtartott közgyűlésünkön jelen voltak Csáky Albin gróf vallás- és közoktatás- és Bethlen András gróf földművelésügyi miniszterek; Tisza Kálmán, Josipovich Imre horvát miniszter, Vay Miklós báró koronaőr és mások Ó Felsége egyidejű kísérével mentették ki elmaradásukat, üdvözölve a közgyűlést, a melyen nagyszámu előkelő egyeseken kívül — köztük Károlyi Tibor grófnő, Károlyi István gróf, Rökk Pál — 27 törvényhatóság, 17 testvéregyesület, 26 más első rendű társulat és 30 fiók választmány képviseltette magát és ezenkívül 10 törvényhatóság, 17 egyesület, 21 kaszinó, 19 egyházi és tantestület, 20 fiók választmány sürgönyileg és átiratilag üdvözölt. Az ünnepélyen Berzeviczy Albert államtitkár, Ugron Gábor, Jókai Mór, Apponyi Albert gróf tolmácsolták az egyesület jogos és igazságos törekvéseit. Bejelentjük, hogy az egyesület vagyona a várandóságokkal elérte az egymilliót. Reményi Antal indítványára kimondatott egy congressusi előértekezlet egybehívása. A közgyűlés Székula Akost ellenőrré választja meg; egyebekben névsorunk a régi marad.

Megjegyzendő, hogy a központ intézkedésére egyidejűleg az összes fiók választmányok és E. M. K. E. intézmények megünnepelték a koronázási évfordulót. A közgyűlésen bemutatott titkári jelentést 5000 példányban küldjük szét a tagoknak. Este az E. M. K. E. javára Rákosi Jenő szép prolog-

jával és Blaha Lujza asszony közreműködésével a népszínház tartott diszeloádást.

Harmadnap, június 9-én egy diszes küldöttséggel tisztelegve Vaszary Kolozs hercegprímásnál budavári palotájában, ez alkalommal az elnöki üdvözlésre Ő eminenciája a következőleg válaszolt:

„Lelkemben átérzem a magasztos hivatást, melynek teljesítését az E. M. K. E. magára vállalta. Nem érzem magam arra hivatottnak, hogy a múlt hibái fölött ítéljek, mégis míg más országokban az idegenek rögtön áthonosultak, nálunk 100-adok óta egy és ugyanaz a helyzet. En kettős állásomnál fogva mindent elkövetek, hogy a nemzeti érzület fejlesztessék. Ismerem az egyesület működését, meghajlok előtte és igen szívesen belépek a mai napon az egyesület tagjai közé. Fogadják ezt az ezerfrtot az egyesület céljaira; ez egyelőre van; a többi majd következik!”

A közgyűlés határozata értelmében 1893. február 7-én hívtuk egybe Budapestre, az országház emeleti termébe az összes testvéregyesületeket, hogy nyilatkozzanak óhajtaják a közművelődési congressust és mely tárgyakat kívánnának felvétetni? A testvéregyesületek jelenlevő képviselői oda nyilatkoztak, mikép ez időszerint az országos összejövetelt nem tartják alkalmasnak; eként tehát a további lépések elmaradtak.

Ez egyesületi évben az április 12-én tartott választmányi ülésen jóváhagyott és megszavazott régebbi és újabb segélyekkel költségvetésünket terheli összesen: 56 egyházi és felekezeti iskolai rendes és 2 rendkívüli segély, 10 E. M. K. E. iskola, 11 E. M. K. E. óvó, 7 E. M. K. E. gyermekmenedékhely, 5 ipariskola, 4 reál és szakiskolai ösztöndíj, 9 népiskolai jutalom, 2 iskolaépítés, 1 árvaház; 10 új népkönyvtár. Megindítjuk az u. n. népiskolai tápintézetek rendszerét, mely szerint egyes központi helyeken az iskolátlán falvak gyermekeit lakással, felügyelettel és havi élelmezéssel támogatjuk. Az óvók mellett dajkaképző tanfolyamok létesítését engedélyezzük, a mi azonnal létre is jön Beszterczén és Segesvárt, hol főleg szász nők iratkoznak be. Az iskolai évre 5000 példányban megjelenve az E. M. K. E. daloskönyve, melyet Deák Gerő szerkesztett, kimondjuk a népdaloskörök rendszeres szervezését. Gondoskodunk E. M. K. E. irkák kiadásáról is.

Egyéb kiemelendő intézkedéseink, hogy kimondjuk a nemzeti ségi kérdés irodalmára nézve egy könyvtár létesítését, illetve eziránt az Erdélyi muzeum-egylet könyvtárával megállapodunk; az erdélyrészi eladó földbirtokokra nézve pedig nyilvántartást kísérünk meg, a vételt díjtalanul közvetítvén.

Anyagilag való jelentékeny gyarapodásunk mértéke, hogy 27 alapítótól 27,678 frt 30 kr foly be és egészen új tag lép be vagy 2-ik cyklusát ujitja 789 rendes, 175 pártoló, összesen 964.

Kun Kocsárd gróf bizonyos erdőrészesleteket eladván, ebből 14.706 frt alapítványt tesz. A több rendbeli hagyaték közül kiemelendő, hogy özv. Tappenburg Károlyné-Brencsán Eliza 1892. december 8-án Kolozsvárt elhunyván, még életében az E. M. K. E.-nél letett végrendeletében, elhunyt leánya Aranka emléke megörökítésével, 4000 frtot hagyományoz. A nemesszívű urnőt egyesületünk temetteti el leánya mellé Nagy-Ajtára.

A választmányi üléseket az egyesületi évben 70-en látogatják, vidékiek annyian, mint kolozsváriak. A különböző bizottságok és szakosztályi javaslatok alapján ellátatott 227 határozattal 2100 ügydarab, kibocsátottunk a fiókokhoz és intézményekhez 900 drb köriratot és feladtunk 18.000 drb borítékos küldeményt.

Jun. 10-én, majdnem egyidejűleg a budapesti közgyűléssel hal meg báró Bánffy Zoltán választmányi tagunk.

Nyolczadik rendes közgyűlés.

Az 1893. május hó 28-án Deésen tartott nyolczadik közgyűlésre az E. M. K. E. nevében Veres Dezső szerkesztő egy alkalmi emlék könyvet adván ki, abba József főherczeg Ő Fencége a következő megleghangu sorokat küldte be:

„Szeretett hazánk bércek övedzette, fényes történelmében ragyogó erdélyi része, határaink hű védője és előharczosa, dicső hazaszeretet mintája vala minden időben.

A jelen lapok újra tanuskodnak e legszebb érzelemről.

Kövesse ezen mű sikerét a mindenható jó Isten legdu-sabb áldása!

József, fh.“

A közgyűlésen jelen vannak: Apponyi Albert gróf, Bethlen Bálint gróf, Molnár Antal, Issekutz Viktor, Teleki Domokos gróf, Horváth Gyula és Sima Lajos orsz. képviselők, Röck Pál és Kormos Béla dr. tiszteleti tagok.

Bethlen Gábor gróf elnöki beszédében visszautasítja a chauvinista kifejezést és általán minden erőszakoskodás vádját; hangsulyozza, hogy „kötelességünk menteni ott, a hol van mit menteni még és a magyar közművelődést terjesztő intézményekkel övni nemzeti szervezetünk ép részét“, mert hazánkat csakis egy erős, izmos magyar szervezet képes egy második ezredév számára is fentartani.“

A folyó tárgyak után a közgyűlés Apponyi Albert, Degenfeld József és Desewffy Aurél grófokat, továbbá Kaas Ivor bárót és Török István dr.-t választmányi tagokká választja; egyik jegyzővé Balogh Károlyt.

Az este tartott alkalmi diszeloádáson Jászay Mari,

Márkus Emilia, Náday Ferencz vesznek részt Budapestről, továbbá E. Kovács Gyula és R. Maróthy Margit.

A működésre ez évben 54,270 frt kamatjövedelem áll az előirányzatban rendelkezésre, melyből támogatásban részesül, fennállását ennek köszöni az algyógyi földmives iskolán kezdve 8 szakiskola, 62 népiskola, 22 óvó és gyermekmenedékház, 3 emberbaráti intézmény, 15 lelkeszi segély; van már 49 szervezett népkönyvtárunk, 26 daloskörünk. A daloskörök szervezéséért 25 és 50 frtos jutalmakra ezer frtot veszünk föl a költségvetésbe és elkészítjük a körök minta-alapszabályait. Kimondjuk a nép közt a hazafias történelmi képek terjesztését. Az erdélyi rész ethnographiai viszonyai alapján kifejlődött jelenkori helyzet történelmi forrás-munkában való tárgyalására 1500 frtot veszünk föl. E célra Röck Pál 500 frtot ajánlott föl. A közoktatási miniszterhez kérelmet intézünk, hogy több szervezett intézményünket államosítsa, miáltal örönk fölszabadulva, más pontokra mehetünk. Ez év 1894 jan. havától az egyesület rendes havi hivatalos értesítőt ad ki, „E. M. K. E.” czim alatt.

1893. okt. 15-én nyílt meg ünnepélyesen az algyógyi székely földműves-iskola Bethlen András gróf földművelésügyi miniszter és nagyszámu vendégközönség jelenlétében, mely alkalommal Bethlen Gábor gróf elnök adta át az egyesület nevében az intézetet. Az egyesület tisztelgő küldöttségének ez alkalommal a miniszter a következőket mondta:

„Régi ismerősökkel találkozom, mert szerencsém van kezdet óta az E. M. K. E. tagja lehetni, a minthogy minden jó magyar ember nemcsak Erdélyben, de az egész országban is tag. Helyes is, hogy a társadalom tegye meg, a mit az állam természeténél fogva nem tehet. Az E. M. K. E. tagok az ország intelligenciája lévén, ez biztosítéka annak, hogy az egyesület a mit tesz, helyesen teszi.”

Az E. M. K. E. egyik fontos akciója, hogy az ezredéves ünnep ügyében február 8-ára Budapestre egy összejövetelre kérvén az összes testvér-egyesületeket, az országházban megtartott értekezletre mindannyian, számra 39-en, elküldték képviselőiket. Ez értekezlet eredményén: az ezredéves kiállításon és az ünnepben való egyébkénti részvétel ügyében egy végrehajtó bizottság szerveztetett, melynek elnöke Bethlen Gábor gróf, előadója Sándor József, tagjai: Bánó József, Dókus Ernő, Gerlóczy Károly, Hegedűs Sándor, Hoitsy Pál, Horváth Gyula, Károlyi István gróf, dr. Kostenszky Géza jegyző, Porzsolt Kálmán jegyző, Reményi Antal, Széll Kálmán, Tóth József.

Anyagi fejlődésünk fokozatos jele, hogy a következő közgyűlésre tárgyalás alatt levő hagyatékok nélkül 1,002.794 frt 33 krt mutathatunk ki. A több rendbeli végrendeletek közt kiemelendők a következők:

1894. márcz. 23-án Tövisen elhunyt birtokos Balogh

János otthelyi birtokát hagyományozza az E. M. K. E.-nek, kikötve özvegye szül. Incze Ilona urnő számára élete végeig a haszonélvezetet. 1894. ápril 25-én elhunyt Bitskey Kálmán birtokos felerészben az egyesületre hagyományozza tápió-bieskei 1400 hold birtokát, mely a becslések szerint a hagyaték letárgyalása után 50–60.000 frtot fog tenni.

Kisebb hagyatékok is nagy számban jönnek.

Az idei budapesti E. M. K. E. bál Andrásy Gyula gróf államtitkár elnöklete alatt folyt le.

Ez évben 75 vidéki és központi tag vesz részt a választmányi gyűléseken, mely 210 jegyzőkönyvi határozattal lát el iktatóra érkezett 3000 és kiadott 1500 drbot; kiad 4000 drb köriratot és 10.000 különböző tagsági felszólítást, összesen 18.500 drbot.

Az egyesület az E. M. K. E. gyászlobogója alatt küldöttsegileg vesz részt 1894. április 1-én örökös tiszteleti tagunk, Kossuth Lajos nagy hazánkfia országos temetésén Budapesten, a ravatalra koszorút helyezve. Hasonlóképen ápr. 18-án Kolozsvárt elhunyt lelkes patronánk, özv. gróf Teleki Domokosné-Teleki Clementina grófné végső tisztetség tételénél. Első vezérmunkásunk és örökös tiszteleti tagunk Felméri Lajos dr. május 22-én történt váratlan elhunytával pedig külön szomorujelentést is ad ki a testület és a sirnál az egyesület gyászát a veszteség fölött a titkár tolmácsolja. Ugyanez év ápr. hó 24-én hunyt el Nagy-Enyeden buzgó választmányi tagunk Hegedüs János tanár.

A gyász mellett keblbi örömben is van részünk, a meny nyiben a szászvárosi Kun-collegium tanári karával egyetértőleg Kun Kocsárd gróf 90 éves születése napja örömeire országos ünnepet rendeztünk Szászvárost. Az ünnepen a kormány több tagja képviseltette magát vagy üdvözölte az ünnepet.

Kilenczedik rendes közgyűlés.

Mult évi még friss emlékezetben levő közgyűlésünk 1894. jun. 3-án Tordán a Jósika Miklós báró születés-háza emléktábla-leleplezési ünnepével kapcsolatban folyt le a következő program szerint:

Reggel az érkező vendégeket a pályaháznál üdvözölte Rédiger Béla alispán, bevonulás után a város főterén Velits Ödön polgármester, a rendező bizottság elnöke. D. e 10 órakor volt az emléktábla-leleplezés Hegedüs István dr. alkalmi beszédével és Nesselfeld Miklós városi főjegyző alkalmi ódájával. Ezután 11 órakor a ref. templomban a közgyűlés. D. u. 2 órakor társasbéd a vármegyeháznál; 4 órakor népünnepély. Este 8-kor hangverseny. Másnap kirándu-

lás a Torda-hasadékhoz és Toroczkóra, a toroczkó-szentgyörgyi várromokhoz.

A közgyűlésnek egyik főtárgya volt, hogy az alapszabályok esetleges revisiója ügyében bizottság küldetett ki, melynek feladata az igazgató választmány útján a folyó évi közgyűlés elé jelentést, illetve javaslatot terjeszteni.

A felolvasott üdvözetek közt Apponyi Albert gróf sürgönyében évi 100 frt alapítói díj fizetésére kötelezte magát. Ez alkalommal Borbély György tanár szintén egy díszes E. M. K. E. emlék-könyvet adott ki.

A múlt közgyűlés óta tartott az igazgató választmány 9, a direktorium 13, az irodalmi szakosztály 5, az olvasó-könyvszerkesztő bizottság 1, a segélyző bizottság 2, az alapszabály revidáló bizottság 1, összesen 31 ülést. A választmányi gyűlések mindenikén, a direktoriumban is 2 esetet kivéve, Bethlen Gábor gróf elnökölt. Az irodalmi szakosztályban Kun Géza gróf és Szabó Sámuel. A segélyző bizottság előadója Gál Domokos volt. A választmány hozott ez évben 190 jegyzőkönyvi határozatot.

Az új közgyűlési évben keblü nagy halottunk Kun Kocsárd gróf örökös tiszteleti elnökünk és fejedelmi alapítónk, kinek folyó év július 1-én történt fájdalmasan köztudomású elhunytával a temetést országos érdeklődés közepette egyesületünk rendezte és miután a drága hamvak a Maros átjárhatlansága miatt, ekkor csak ideiglenesen helyeztettek el a szászvárosi köztemetőben, az ünnepélyes exhumálás és Algyógyon leendő végleges eltemetés f.év.jun. 9-én — szintén az egyesület intézkedésével — fog végbemenni. A jelen közgyűlésen Réthi Lajos fog a választmány megbízásából az elhunyt halhatatlan érdemei fölött emlékbeszédet mondani, miért is itt csak ennyiben emlékezünk meg, kiemelve, hogy a nagy gróf rokonai számára végrendeletében 100.000 frtot haladó készpénz összeget hagyományozott.

A működés elbírálására nézve örömdetesen jelenthetjük, hogy alapvagyonunk f. év. jan. hó 1-ig 1'068,036 frt 88 kr-ra emelkedvén, ennek jövedelmében f. évi költségvetésünk 62,993 frt 24 krt mutat föl, mint oly összeget, melyre a központi ákeziója az idén támaszkodhatik. Ezenkívül a fiókok %-kai és mindazon összegek, melyeket közbenjárásunkra indirect áldozatként — mint eddig is — más tényezőknél eszközöltünk ki, és oly cselekvéseink, melyek anyagi áldozatot nem, csak megfelelő intézkedéseket kívánnak s melyek száma eddig is tulnyomó volt.

A közvetlen költségvetés több évre megszavazott járadéksegély tételeit az idén is revisio alá vettük, viszont más önálló vagy idegen, de magyar közművelődési intézmények fenntartási költségeiben egyszersmindenkorra vagy több évre újabb összegeket szavaztunk meg, és gondosan ügyeltünk, hogy az erő mértékét túl ne lépjük.

Névszerint felsorolva, az egyesület folyó évre megszavazott segélyei és fenntartási költségei, az ápr. havi ülésben történt megállapodás szerint, a következők:

Sorszám	Az intézmény vagy alkotás helye és a folyó- sítás ideje	Rendk.		Rendes		Összes	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
	I. Algyógyi gróf Kun Kocsárd székely földműves iskola Emke alapítás.						
	Előirányzott 1895. évi kiadásai			15000	—	15000	—
	II. Egyházi segélyek és felekezeti iskolák.						
	a) Rendszeres járadékok.						
1	A b o s f a l v a (Kis-Küküllőm.), róm. kath. tanítónak, 32 éves segély. Folyósítani kezdetett 1888-ban			100	—		
2	A l s ó - I l o s v a (Szolnok-Dobokam), ref. isk. építésre, 32 éves járadék, 1889. januártól			15	—		
3	P o r u m b á k (Fogarasm.), róm. kath. körlelkésznek 10 éves segély, 1888. év januártól			100	—		
4	A l s ó - T ö ö k (Szolnok-Dobokam.), ref. iskolaépítésre, 32 éves járadék, 1889. év januártól			15	—		
5	B o l d o g f a l v a (Kis-Küküllőm.), ref. tanítónak, 10 éves segély, 1889. januártól			25	—		
6	B o r b e r e k (Alsó-Fehérm.), ref. tanítónak, 10 éves segély, 1889. januártól			50	—		
7	B r a s s ó (Brassóm.), luth. lelkésznek 10 éves járadék, 1890. januártól			200	—		
8	B u n (Kis-Küküllőm.), ref. tanító, 10 éves járadék, 1889. januártól			50	—		
9	B u z á s B o c s á r d (Alsó-Fehérm.), ref. tanítónak, 10 éves jár. 1889. januártól			50	—		
10	C s o m a f á j a (Kolozm.), ref. tanító, 32 éves járadék, 1889. januártól			50	—		
11	C s o m a f á j a (Kolozm.), ref. iskolaépítésre, 10 éves járadék, 1889. januártól			15	—		
12	D o b r a (Hunyadm.), róm. kath. lelkésznek, 10 éves járadék, 1888. januártól			120	—		
13	G o g á n (Kis-Küküllőm.), ref. tanítónak, 10 éves járadék, 1889. november 1-től			125	—		
14	G y e r g y ó - T ö l g y e s (Csikm.), róm. kath. körlelkésznek, 10 éves járadék, 1888. januártól			200	—		
15	G y e r g y ó - T ö l g y e s (Csikm.), róm. kath. tanítónak, 10 éves járadék, 1888. januártól			300	—		
16	H a d r é v (Torda-Aranyosm.), ref. isk.-ra, 32 éves járadék, 1889. januártól			25	—		
17	H a r i (Alsó-Fehérm.), ref. tanítónak, 10 éves segély, 1889. januártól			100	—		
18	H a r ó (Hunyadm.), ref. iskola munkatanítónőjének 10 éves segély, 1889. októbertől			50	—		
	Átvitel.	—	—	16590	—	15000	—

Sorozám	Az intézmény vagy alkotás helye és a folyó- sítás ideje.	Rendk.		Rendes		Összes	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat			16590	—	15000	—
19	Héjasfalva (Nagy-Küküllőm.), ref. isk. építésre 32 éves járadék, 1889. januártól			20	—		
20	Hosdát (Ifunyadm.), ref. munkatanitónőnek, 10 éves segély, 1889. októbertől			50	—		
21	Ilosva (Szilágym.), ref. tanitónak, 32 éves segély, 1889. januártól			50	—		
22	Kajántó (Kolozm.), ref. tanitónak Kóródért, 32 éves segély, 1889. januártól			50	—		
23	Kajántó (Kolozm.), iskolaépítésért, járadék 32 éves			30	—		
24	Komjatszég (Torda-Aranyosm.), unit. iskola, 10 éves járadék, 1888. januártól			50	—		
25	Küküllővár (Nagy-Küküllőm.), ref. lelkésznek 10 éves segély, 1889. januártól			100	—		
26	Magyar-Csaholy (Szilágym.), ref. isk. építésre, 32 éves járadék, 1889. januártól			15	—		
27	Magyar-Gorosló (Szilágym.), ref. isk. építésre, 32 éves járadék, 1889. januártól (Függőben)			10	—		
28	Magyar-Kis-Sáros (Kis-Küküllőm.), unit. tanitónak évről-évre, 1890. július 1-től			50	—		
29	Maros-Gezse (Alsó-Fehérm.), ref. tanitónak 32 éves segély, 1889. januártól			50	—		
30	Maros-Szt-Anna (Maros-Tordam.), ref. isk. építésre 32 éves segély, 1889. januártól			15	—		
31	Maros-Szt-Király (Alsó-Fehérm.) ref. iskola építésre, 32 éves jár. 1889. január 1-től			15	—		
32	Maros-Szt-Király (Alsó-Fehérm.), ref. tanitónak, 10 éves segély, 1889. januártól			50	—		
33	Medgyes (Nagy-Küküllőm.), ref. körlelkésznek, 32 éves segély, 1889. januártól			100	—		
34	Mező-Szenyél (Torda-Aranyosm.), róm. kath. tanitónőnek, 10 éves segély			300	—		
35	Nagy-Rápolt (Hunyadm.), ref. iskola munkatanitónőnek, 10 éves segély 1888-tól			100	—		
36	Naszód (Besztercze-Naszódm.), róm. kath. körlelkésznek Naszód- és Borgó-Prundért, 10 éves segély, 1888-tól			300	—		
37	Néma (Szolnok-Dobokam.), ref. tanitónak, 32 éves segély, 1880. januártól			50	—		
38	Oláh-Ujfalu (Fogarasz), ref. lelkésznek, 32 éves segély, 1889. januártól			50	—		
39	Orláh (Szabennu.), róm. kath. lelkésznek, 10 éves segély, 1888. januártól			50	—		
40	Pusztakamarás (Kolozm.), ref. iskola építésére 32 éves járadék, 1889. januártól			15	—		
41	Récse (Szilágym.), ref. tanitónak, 10 éves segély 1889. januártól			50	—		
42	Segesvár (Nagy-Küküllőm.), ref. lelkésznek, 32 éves segély 1889. januártól			100	—		
	Átvitel.			18260	—	15000	—

Sor-szám	Az intézmény vagy alkotás helye és a folyó-sítás ideje.	Rendk.		Rendes		Összes	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Athozat			18260	—	15000	—
43	Szász-Régen (Maros-Tordam), ref. iskolaépítésre, 32 éves járadék, 1889. januártól			30	—		
44	Szász-Sebes (Sebenm.), róm. kath. tanítónak, 10 éves segély 1888. januártól			100	—		
45	Szász-Ujfalu (Alsó-Fehérm.), ref. tanítónak, 32 éves járadék, 1889. januártól			10	—		
46	Szász-Ujfalu (Alsó-Fehérm.), ref. iskolaépítés, 32 éves segély, 1889. januártól			50	—		
47	Szent-Margita (Szolnok-Dobokam.), ref. iskolaépítésre, 52 éves járadék, kezdődik 1891-től			15	—		
48	Szind (Torda-Aranyosm.), unitárius tanítónak, 10 éves segély, kezdődik először 50 frttal 1888 januárban, 1890-ben felemelve évi 150 frtra			150	—		
49	Topánfalva (Torda-Aranyosm.), róm. kath. körlelkésznek, 19 éves segély, 1888-tól			100	—		
50	Uzdi-Szt-Péter (Kolozm.), ref. körlelkész, 32 éves segély, 1889. januártól			100	—	3815	—
b) Rendkívüli segélyek a f. évre							
1	Istensegítsi róm. kath. iskolának	300	—				
2	Magyar-kis-sárosi iskola építésre	100	—				
3	Nagy-sebenedi népoktatási intézetek szegény gyermekek 1894—1895-re	100	—				
4	Hosszuaszó róm. kath. pap-tanító	50	—				
5	Maros-ilyei	50	—				
6	Csertés-hondoli róm. kath. pap-tanító	50	—				
7	Offenbányai r. kath. tanító	50	—				
8	Mészárosi unitárius tanító	50	—				
9	Piskii ev. ref. pap-tanító	50	—				
10	Szegesvári Emke-óvónőnek jutalom	50	—				
11	Órdögkúti	50	—				
12	Pánczélcsehi ref. lelkésznek jutalom	25	—			925	—
III. Iskolák.							
a) Rendszeres járadékok.							
1	Balázsfalva (Alsó-Fehérm.), Emke-iskola 15937 frt tőke befektetésért kamat			796	85		
2	Balázsfalvi Emke-isk. tanító fizetés és nyugdíj tanítónő			412	—		
3	Csik-gyimes-bükki Emke-isk. tanítói fizetés és nyugdíj			12	—		
5	Kis-Sebes, Emke isk. tanító fizetés és nyugdíj			312	—		
6	Kolozs-alaguti állam-asuti iskola			312	—		
7	Magyar-rigeti Emke-iskola tanítói fizetés és nyugdíj			100	—		
				312	—		
	Átvitel	925	—	21071	85	19740	—

Sorszám	Az intézmény vagy alkotás helye és a folyósítás ideje.	Rendk.		Rendes		Összes	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat	925	—	21071	85	19740	—
8	Magyar-N.-Zsombor, Emke isk. tanító fizetés és nyugdíj			412	—		
9	Magyar-N.-Zsombor, Emke isk. 1700 frt tőkebefektetésért kamat			85	—		
10	Magyarókeréki Emke isk. tanítói fizetés és nyugdíj			412	—		
11	Magyarókeréki Emke isk. 4208 frt 02 kr tőkebefektetésért kamat			210	30		
12	Ördögkúti Emke-Kormos óvó-iskola tanítónő fizetés és fentartás			470	—		
13	Vámosudvarhelyi Emke isk. tanítói fizetés és nyugdíj			412	—	4258	15
b) Rendkívüli járadékok.							
1	Magyarókeréki Emke isk. fenntartására	58	—				
2	" " " " egyszersmindekorá	22	—				
3	" " " " adó	258	—				
4	Magyar-N.-Zsombor, Emke isk. térképért	5	75				
5	Vámosudvarhely, Emke isk. tanítónak f. év jan — márcz. havi lakbér	21	—			109	38
IV. Óvók.							
1	Alvincz-Borberek (Alsó-Fehérm.), községi óvóra 10 éves járadék, 1887 novembertől			150	—		
2	Besztercze (Besztercze-Naszódm.), 8784 frt 80 kr. befektetésért kamat			439	24		
3	Brassó (Brassom.), első belvárosi E. M. K. E. óvóra 10 éves járadék, 1886. szeptembertől			200	—		
4	Brassó [Brassóm.], bolonyai E. M. K. E. óvóra 10 éves járadék, 1888. januártól			200	—		
5	Dévai [Hunyadm.] 10 évre, 1890. évtől			200	—		
6	Fogaras (Fogaras), E. M. K. E. óvóra 10 éves járadék, 1889. szeptembertől			200	—		
7	Petrozsény (Hunyadm.), E. M. K. E. segélyezte állami óvó, 10 éves járadék 1892-től			250	—		
8	Segesvár (Nagy-Küküllőm.), E. M. K. E. óvóra 1888-tól			362	—		
9	Szászvárosi (Hunyadm.) óvóra, 5 éves járadék, 1889. július 1-től			200	—		
10	Vajda-Hunyad (Hunyadm.), E. M. K. E. óvóra, 10 éves, 1889. ápril hó 1-től			200	—	2401	24
V. Menedékhelyek.							
1	Alpestes (Hunyadm.), gyermekmenhely, évről-évre, 1890. évtől			50	—		
Átvitel		1034	33	25524	39	26508	72

Sorszám	Az intézmény vagy alkotás helye és a folyó- sítás ideje.	Rendk.		Rendes		Összes	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat	1034	33	25524	39	26508	72
2	Alsó-Szilvás (Hunyadm.), gyermekmenhely, év- ről-évre, 1890-től			50	—		
3	Balázsfalva (Alsófehérm.), gyermekmenhelyre évről-évre 1893-tól			67	—		
4	Borbánd (Alsófehérm.) 1893 től			50	—		
5	Felső-Szállás patak (Hunyadm.), gyermekmen- helyre, évről-évre, 1890-től			50	—		
6	Kis-Barcsa (Hunyadm.) gyermekmenhelyre, évről- évre, 1890-től			50	—		
7	Lozsád (Hunyadm.), gyermekmenhelyre, évről-évre, 1890-től			50	—		
8	Púj (Hunyadm.), gyermekmenhelyre, évről-évre, 1890-től			50	—	417	—
VI. Népiskolai tápintézetekre.							
1	Kísérletül az 1895. évre a fiókválasztmányok rendel- kezésére			100	—	100	—
VII. Népkönyvtárakra.							
1	Az 1895. évre			500	—	500	—
VIII. Daloskörök és olvasóköri.							
1	Az 1895. évre			1000	—	1000	—
2	Hangjegy-papírokra	105	—			105	—
IX. Olvasókönyv kiadására.							
1	Olvasókönyv írói tiszteletdíja, képek beszerzése és rajzoltatás 1895-re	2000	—				
2	Daloskönyv kiadására	360	—			2360	—
X. Tanintézetek támogatására.							
1	Algyógyi (Hunyadm) áll. munkatanítónőnek, 10 éves segély 1899. szeptember 1-től			100	—		
2	Brassói (Brassóm.) alsó kereskedelmi iskola, (ke-						
	Átvitel	3499	33	27591	39	30990	72

Sorszám	Az intézmény vagy alkotás helye és a folyó- sítás ideje	Rendk.		Rendes		Összes	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat . . .	3499	33	27591	39	30990	72
	reskedők társulata iskolája) 10 éves segély, 1889. júliustól			200	—		
3	Brassói (Brassóm.) m. kir. faipariskola tápintézeti ösztöndíja, 10 éves segély, 1888. januártól			100	—		
4	Dévai (Hunyadm.) főreáliskolai tápintézetnek, 1891—92. tanévtől 5 évre			250	—	650	—
XI. Árvaház : Nagy-enyedi.							
(Kovács Sára-féle.)							
1	Nagy-Enyed (Alsó-Fehérm.), Kovács Sára-féle árvaháznak, 1000 frt járadék után kamat 95. évre			50	—		
2	Nagy-Enyed (Alsó-Fehérm.), Kovács Sára-féle árvaházra, 5 éves 1000 frtos járadék ötödik részlete 95-re			1000	—	1030	—
XII. Jutalmak.							
1	Kolozs-Monostorra, Nemes-féle alapítványból			100	—		
2	Néh. Veress Ferencz alapból agg. honvédnek			29	26	129	26
XIII. Iskolákra és jutalom.							
(Külső bevételek után.)							
1	Balázsfalva (Alsófehérm.), tanítónőnek vall. és közokt. minisztertől			400	—		
2	Balázsfalva (Alsófehérm.), tápintézet részére kereskedelmi minisztertől			150	—		
3	Gyertyánffy-alapítvány kamatja (A tőkét kezeli az Eötvös alap)			50	—		
4	Kis-Sebes (Kolozsm.), E. M. K. E.-iskola tanítójának Glasner és Eibeschutz czégtől			100	—		
5	Magyar-Nagy-Sombor (Kolozsm.), E. M. K. E. iskola tanítójának a ref. egyházkerületől kántori teendőért			84	44		
6	M.-N.-Sombor (Kolozsm.), E. M. K. E. iskola fenntartási költségére a ref. egyházkerületől			20	—	804	44
XIV—XV. Kovács Sándor alap % jövedelméből.							
(Ipári ösztöndíjakra.)							
1	Gyergyó-Szt.-Miklós (Csikm.), gyermekjátéktanmühelynek 2 ösztöndíj, 5 éves segély			160	—		
Átvitel		3499	33	30285	09	33624	42

Sorszám	Az intézmény vagy alkotás helye és a folyósítás ideje.	Rendk.		Rendes		Összes	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat	3499	33	30285	09	33624	42
2	M.-vásárhelyi gyermekjáték tanműhelynek 2 ösztöndíj, 3 éves segély			192	—		
3	Sz.-udvarhelyi áll. kő- és agyagipari szakiskola 2 ösztöndíj			140	—		
4	Szászvárosi ref. Kun főiskola 2 ösztöndíj, 4 éves segély			180	—		
5	M.-vásárhelyi szövő tanműhely 2 ösztöndíj, 4 éves segély			192	—	864	—
6	Ipari ösztöndíjakra és székely csángó segélyekre	1111	09			1111	09
7	Székely-alap létrehozatalára a végrendelező szándéka értelmében az alap jövedelmének $\frac{1}{4}$ e tökécsitendő			658	36	658	36
XVI. Rendelkezési alap.							
1	A rendelkezési alap a «Magyarország asszonyai lobogó alapja» kamatjöveldme évről-évre bizalmasabb fermészetű kiadásokra használandó; az idén 14210'29 frt után			710	51	710	51
XVII. Kossuth Lajos alap. Népiskola céljaira esetleg az alap növelésére							
				487	25	487	25
XVIII. Egy történelmi munka kiadására							
		1100	—			1100	—
XIX. Feliratos táblákra a tanítézetekhez							
				100	—	100	—
XX. Könyöradományokra							
				100	—	100	—
XXI. Jókai művének IV-ik részlete							
		50	—			50	—
XXII. Flókválasztmányok							
	25%-a helyreállítására			1500	—	1500	—
XXIII—XXIV. Egyesületi bérház tartálók-alapjára és költségeire.							
1	A befektetett tőke 141182 frt 20 kr. 5% jövedelmén felüli jövedelméből fedezendők első sorban az épület fentartási javítási költségei, azután a többi összeg tökécsitendő és kamatos-kamatáival keze-						
	Átvitel	5760	42	34545	21	40805	63

Sorszám	Az intézmény vagy alkotás helye és a folyósítás ideje.	Rendk.		Rendes		Összes	
		írt	kr.	írt	kr.	írt	kr.
	Athozat	5760	42	34545	21	40305	68
	lendő, egy adó-alap létrehozatalára, a házadó-jának annak idején fedezhetése végett 3180			2122	65		
	írt 74 kr. utáni 5% tőkésítés			159	03	2281	68
	XV. Lobogó és kellékek után 10% helyreállítási összegben 1954-44 írt után kamat leírás			195	44	195	44
	XXVI. Ezer éves ünnep költségeire	1933	20			1933	20
	XXVI. Néh. Kun Kocsárd gróf Emke örökös tiszteleti elnöke temetési költségeire és hamvai exhumálására	1560	43			1560	43
	XXVII. Szászvárosi épületek javítási költségei	660	—			660	—
	XXIX. Előre nem látott kiadások			300	—	300	—
	XXX. Vidéki és központi tagdíjbehajtásra			1100	—	1100	—
	XXXI. Iroda helyiség			400	—	400	—
	XXXI. Ir da fűtése és világítása			190	—	190	—
	XXXIII. Nyomtatványok			500	—	500	—
	XXXIV. Papirkereskedő anyagok és könyvkötői munkák			120	—	120	—
	XXXV. Posta, portó, sürgöny és telefon			200	—	200	—
	BXVI. Szolga fizetése			300	—	300	—
	XXXVII. Felhasználható még segélyekre *)	8236	86			8236	86
		18150	91	40132	33	58283	24

*) Ez összeg terhére a május havi ülésben már több segély szavaztatott meg. Így Deák Péter brassói szintársulatának 100, magyaró-kereki iskola kerítésére 200 írt, Kun Kocsárd gróf öreg gazdasszonya támogatására évi bére fele stb.

Az egyesület összes központi kezelési személyi kiadásai 3920 írt és különböző lakbérekben 790 írt, vagy is — daczára a növekvő munkának és vagyonnak — majdnem az, a mi már évtized óta van.

Részletezve e kimutatásra nézve a fontosabb tudnivalókat, kiemelendő általában, hogy intézményeinknél az idén több személy-változásunk volt, melyek mindenikére a választmány megfelelőleg gondoskodott.

Az algyógyi székely földmives iskola vezetésének és a birtok kezelésének ellenőrzésére kétszer szállott ki a felügyelő bizottság, u. m. szeptember 18—20 és febr. 25—27-ig, eljárásáról jelentést téve a választmánynak, mely a netán szükséges orvoslások végett felterjesztéseit a kir. földművelésügyi miniszterhez mindannyiszor megtette. A bizottság tagjai Kornis Viktor gróf, Sándor József és Sz. Szakáts Péter voltak. A növendékek létszáma az iskolában kezd teljes lenni; a tanerők elégsége és állandósága tekintetében a miniszter fölterjesztésünkre megtette az intézkedéseket; a szükséges iskolai és gazdasági épületek és beruházások minztaszerű kiállításban a befejezéshez közelednek. Az alapítványi birtoknál a Maroson át tervezett vashid ügye átment a műszaki előmunkálatokon és most a fináncirozásnál van. A birtok jövedelme, bár a tavaszon árvíz látogatott meg, az idénre is 19 500 frtba van előirányozva. Az iskolából kimenő növendékek jó hírnévnek örvidenek. Az alapítványi birtokkal az egyesületnek ajándékozott szászvárosi két házat, melynek értéke az egyesület 2852 frt 82 kr befektetésével 26.000 frt, a kir. kincstár nem levén hajlandó átvenni, azokat a választmány eladóvá tette. Az állam a birtok átvétele óta befektetett üzleti és építkezési költségben 93.856 frt 38 krt, kiadott tisztifizetésben és utaztatásra 10,200 frtot, összesen 104,056 frtot. Szintén az iskola céljaira fordítottatott a birtok 91—92. évi jövedelme 20,767 frt 55 krban. Ellenben beszolgáltatott a birtok 93—94 jövedelmében az adóhivatalba 21.403 frt 74 kr.

Az E. M. K. E. népiskolák közül az idén nyitak meg a magyaró-kereki, vámos-udvarhelyi és csik-rakottyásfalvi, melyek közül az előbbinek épülete a Szász Domokosné urnó ajándékozta telken 4206 frtba került, és a központ nevében szervezéseért köszönő okmányt adtunk Koleszár Lajosnak, a bánffy-hunyadi állami iskolák igazgatójának, a kit fölterjesztésünkre a közoktatásügyi miniszter is elismerő köszönetben részesített. Köszönő oklevelet adtunk még a Glasner Antal és társa cégnek a kis-sebesi E. M. K. E. iskola támogatásáért; az iskola eltávozott buzgó tanitóját 50 frt elismerő jutalomban részesítettük. Balázsfalvi iskolának a tél folyamán 18 növendéket ruházott föl saját gyűjtéséből 96 frt 10 krral, a mi nincs a költségvetésben. Szervezés alatt vannak a mariseli és csüdötelki népiskolák; előbbi a Fraenkel Simon és fia cég támogatásával; az utóbbira Szőkefalván nyári táncvigalom rendeztetvén, ez 118 frtot jövedelmezett. Felügyelő bizottságaink számára külön szabályzat kidolgozását mondtottuk ki. Közbenjártunk ez évben, hogy Naszódon, Pusztaczelinán, Kőfarkán állami iskola létesüljön, a mi el is ren-

deltetett; a naszódi meg is nyílt. Azt azonban nem tudtuk megakadályozni, hogy Fehéregyházán az állami iskola mellett német nyelvű r. kath. iskola ne létesüljön. A r. kath. status igazgatótanácsát megkerestük, hogy a monostori felekezeti iskolát még egy tanteremmel bővitse ki. Egy önálló iskola létesítése legkisebb számításra 15 000 frtját köti le a vagyonnak, befektetésben és járadékra. Az anyaállamból több községet, a kik hozzánk folyamodtak, így Valkány, Misztótfalu, Kovács-háza stb. a megfelelő forrásra utaltuk vagy érdekekben mi is folyamodtunk.

Óvóink közül az idén a brassói két E. M. K. E. óvót felszerelésünk, alapítványaink és 400 frt járadéknak átengedésével az állam kezelésébe engedték át; a segesvári óvót az állam fedezet hiányában nem vette át; ujonnan nyílt meg a petrozsényi, hová az állammal egyetértőleg óvónőnek özv. Tribusz Gusztávnét választottuk meg. Dajkaképző tanfolyamok voltak a segesvári és besztercei óvóink mellett. A gyermekmenedékhelyek a vett jelentések szerint igen üdvös intézménynek bizonyultak.

Az E. M. K. E. népkönyvtárak számát az idei szaporításokkal 55-re emeltük fel. Legtöbbjét kapcsolatban a népdaloskörökkel. Egy ily minta-könyvtár értéke, bekötte, alapszabályokkal és nyomtatott névsorral ellátva, 110 frt. Kezelőink legtöbb helyt a néptanítók. Szabó Ferencz német-eleméri plébános az általa kiadott becses történelmi művekből az idén a népkönyvtáraknak 25 000 kötet művet ajánlott föl, ezért számára elismerő oklevelet állítottunk ki. Ajándék könyveket mi is, nem E. M. K. E. népkönyvtáraknak is — így a Háromszékvármegyei fiárvaháznak stb. — küldöttünk. A lajstromba néhány új könyvet is vettünk fel, így az állatvédelemről és gyógyításról és az erdélyi gazdasági egyesület újabb füzetait; a földmívelésügyi minisztert a „Falusi Gazdák naptára”-ban levő gazdasági cikkek külön füzetben kiadására kértük föl.

Az E. M. K. E. népdaloskörök száma az idei szaporításokkal együtt jelenleg 30. A buzgóbb szervezőket és vezetőket a múlt év óta tíz 50 frtos és husz 25 frtos, együtt 1000 frt kitüntető jutalomban részesítjük, és ezenkívül E. M. K. E. daloskönyveket, kottapapírt, mit nagy mennyiségben szintén E. M. K. E. fölrással ellátva rendeltünk meg, osztogatunk. Dalosköreink mindenütt a nép közt a nemzeti ünnepek központjai. A kir. tanfelügyelőket fölkértük, körutjaik alkalmával e köröket is megvizsgálni sziveskedjenek.

Az E. M. K. E. népolvasókörök szervezése végett alapszabályokat dolgoztunk ki és a tömeges megrendelésre nézve a magyar hírlapok és szépirodalmi lapok kiadóhivatalainál megfelelő kedvezményben állapodtunk meg. A fiókok útján ez évre egyelőre 20 ily olvasókör szervezését indítottuk meg.

Egyházi segélyeink a tőkéből 100,000 frtot haladó ösz-

szeget vesznek igénybe, ha a kamatot 4½%-ban vesszük, a mennyit nem kap már az egyesület, Az év folyamán megnyertük a r. kath. egyházi főhatóságot, hogy kissebesi iskolánkkal kapcsolatban hetenként magyar isteni tiszteletet tartasson; beszüntettük a sósmezői kath. és pánczélesehi ref. eddigi segélyeket.

Irodalmi irányban: előkészítés alá vettük a Deák Gerő készítette E. M. K. E. daloskönyv négy szövege kiadását; az E. M. K. E. uti kalauz második kiadását az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület füzeteként már megkezdette. Jancsó Benedek nagy nemzetiségi történelmi munkája első kötetének megjelenését, előfizetők gyűjtésével támogatuk, és több irodalmi művet — így Benedek Elek „Magyar mese és mondavilág”-át a fiókokhoz intézett körirattal megrendelésre ajánlottuk. Kezünkbe vettük és illetve a Kárpát-Egyesületből kiindulólág az erdélyi részre nézve intézzük „Magyarország vármegyéi és városai” ama nagy monografiája megírását, melyet az „Apollo” részvénytársaság indított meg. Ováry Lipót hazafias füzetének német nyelven megjelenését 100 frttal támogattuk és ebből, valamint a Moldován Gergely dr. hazafias füzetéből több százra menő példányt a népkönyvtárakban elterjesztettünk. A sajtó és időszaki munkák számára az erdélyi részt illető szükséges forrás-adatokat minden esetben, melyekre nézve megtaláltatánk, utanjáró gonddal szolgáltunk. Az irodalmi czélzatokkal kebelünkben alakult nemzeti bizottság, miután 1540 frt 34 krt használt fel czéljaira, feloszlván, utolsó ténykedése 1894. nov. 18-án a Pázmándy Dénes orsz. képviselő Kolozsvárt tartott felolvasásának rendezése volt.

A magyar történelmi képek terjesztése ügyében bekértük az illető czégektől az ajánlatokat és reményünk van, hogy 25 kr-ával darabját rámostól és üvegestől fogjuk vizsgák alkalmával a nép közt osztogathatni e hazafias ajándékokat.

A magyar színi szet támogatására szolgált, hogy Egry Kálmán és Deák Péter társulatainak a rendelkezési alapból 100—100 frtot küldöttünk; Pusztay Béla árváinak az egyesület aegise alatt és a főtitkári hivatal közreműködésével 3419 frt 30 krt gyűjtöttünk; a Kolozsvárt tartott E. M. K. E. bál roccco-csoportozatát február 19-én a Nemzeti színházban ismételvén, ez a helyi színi szet-segélyegyesület javára 350 frtot jövedelmezett; és végül a kolozsvári szintársulatnak Brassóban való jelentős nyári vendégzsereplését, mely első kísérlet e helyen, fiókválasztmányunk közreműködésével előkészítettük. — Egy magyar festőművész kisebb képeit elárusításképen az ő javára 100 frtban kisorsoltuk.

A testvéregyesületekkel való érintkezés ápolása végett képviseltettük magunkat a közmívelődési és irodalmi

egyesületek közgyűlésein, vagy ezeket — meghívás esetén — átiratilag vagy sürgönyileg üdvözlöttük. A F. M. K. E. okt. 2-án Nyitraán tartott közgyűlésén, melyen Károlyi István gr. elnökké választott, elnökünk vezetése alatt 5 tagú küldöttségünk volt jelen. Hivatalos Ertesítőnk több testvér-egyesület tudósításainak és fölhívásainak rendelkezésére állott. A magyar közművelődési egyesületek végrehajtó bizottságaként az ezredéves ünnep ügyében képviseltük az egyesületek érdekeit a kiállítás Közművelődési Csoportbizottsága ülésein, egybegyűjtöttük a testvéregyesületek kiállítani szándékolt tárgyai bejelentéseit és a közös célra a kiállítás elnökségétől a külön termen, ingyen felügyeleten, szekrényeken és a térdíjak elengedésén kívül 2000 frt segélyt eszközöltünk ki. A további teendők és különösen annak megállapítása végett, hogy kívánnak-e a testvéregyesületek az ezredéves ünnep alkalmával egy országos összejövetelben találkozni és mik legyenek az összejövetel tárgyai, a mire nézve a kir. kereskedelemügyi minisztertől és illetve megbízottjától ismételt felszólítást vettünk: egyesületi közgyűlésünkkel egyidejűleg f. év jun. 4-ére Székely-Udvarhelyre kértük egybe megállapodás végett a bizottság tagjait.

Az idén is résztvettünk minden hazafias, Király születés-napi, Erzsébet, Szent-Istvánnapi, Márcz. 15-iki, Okt. 6-iki stb. ünnepeken és ugyanezeket fiókválasztmányaink és E. M. K. E. intézményeink is rendszeresen megünnepelik. Testületileg képviseltettük magunkat többek között a Nemzetközi közegészségügyi és demographiai congressuson Budapesten, a kolozs-monostori gazdasági tanintézet 25 éves jubileumán, a nagy-surányi színész-menedékház megnyitásán stb ; Réthi Lajos és Kovács Ödön dr. buzgó tagtársainkat a tanügy terén való működésök 25 éves jubileuma alkalmából átiratilag üdvözlöttük.*)

A különböző tényezőkkel való érintkezésre nézve kiemeljük, hogy csak a kormány különböző tárcza-minisztereivel mintegy 100 átiratot váltottunk. A kormányhoz való kérelmezéseink egyik eredménye többek közt, hogy Kolozsmonostor községe végre f. év elején Kolozsvár városával egyesítettett. Ez ügyben társadalmi megbízottunk Vörös Sándor gazdasági tanintézeti igazgatóé az egyesítés főérdeme.

Anyagi ügyeink vezetésére nézve az év folyamán kétszer tartatott pénztárvizsgálattal egybekötött számvizsgálat, és ezen kívül még kétszer pénztárvizsgálat az igazgatóválasztmány által kiküldött bizottságok útján. A központ különböző eljárások alkalmával erélyesen látott utánna a tagdíjak beszédésének, mely célból két rendben kiállítottuk a fiókok tagjai törzskönyv-kivonatait is és kézbe-

*) E jelentés nyomtatása közben vesszük a gyász hírt, hogy dr. Kovács Ödön kezdettől választmányi tagunk, f. év május hó 16-án Nagy-Enyeden elhunyt. Temetésén az egyesület képviselteti magát.

sítés végett megküldöttük az illető pénztárosoknak; szétküldöttünk ezekben április 25-ig összesen 12.702 drb különböző felszólítást, a legbehatóbb levelezést folytatva minden felszólaló taggal. Ezek alapján és az egyesület más agitációi, valamint újabb alapítványok és hagyatékok alapján vagyunk a mult közgyűlés óta, vagyis 1894. június 1-től folyó év ápril hó 30-ig 130.351 frt 45 krral növekedett, vagyis a kiadott segélyeken kívül **1.162,349 frt 20 kr** lett. Akkora e gyarapodás, mint az alakulás óta — kivéve a Kun Kocsárd gróf ajándéka esztendejét — egy évben sem volt. A 130.351 frt 41 krrban 70.680 frt 40 kr készpénzbevétel és 62,800 frt hagyatéka. A 70,680 frt 40 kr készpénzben 42,336 frt 34 kr beszedett alapítványi díj, új alapítvány vagy lejáratott hagyatéka; 8810 frt 45 kr beszedett rendes és 1063 frt 50 kr pártoló, együtt 9873 frt 95 kr tagsági díj. Tagjaink állománya ez idő szerint 72 örökös, 1861 alapító, 902⁴ rendes és 3570 pártoló, együtt 14,527. A nagyobb alapítványok és hagyatékok számaránya évről évre nő. Természet szerint kimutatva: takarékpénztári betétben, értékpapirokban és az egyesületi bérházban van 765,276 frt 29 kr; az algyógyi alapítványi birtok becsértéke 221,557 frt 45 kr; hagyatékok 82,800 frt; alapítványok és díjkötelezettség 92.715 frt 46 kr, együtt 1.162,349 frt 20 kr. A taggyűjtés és beszedés körül szerzett érdemeiért ez évben elismerő oklevelet adtunk Kapácsy Dezsőnek. Végrendelet után 1894. május havában elhunyt Reményik Zsigmond dormándi hevesmegyei birtokos hagyatékából kifizetendőleg 10.000 frt készpénz alapítványt hagyományozott, mely ügyben képviselőtünket Babocsay Sándor egri ügyvéd díjtalanul vállalta el. A folyó 1895. január 17-én Nagy-Enyeden elhunyt özv. Mangesi Frigyesné-borbereki Fábján Mária 6000 frtot hagyományozott, azzal a kikötéssel, hogy ez összeg elhunyt fia, néhai Miksa György jogtudor nevében kezeltesse. Képviselőnk e hagyatéki ügyben Müller Mihály nagy-enyedi ügyvéd. Néh. elhunyt első alapítónk Rafaj Károly 4000 frtot hagyományozott. Első alapítónk temetésén magunkat, ravatalára gyászkoszorút helyezve, testületileg képviseltettük. Özv. Gárdos Jánosné hagyatéka lebonyolításából 1429, Sréter Klára hagyatékából 1200 frtot küldött be Reményi Antal jogtanácsos. Züllich István 1600 frtos alapítónk, a f. évben történt elhunytával ujjalag is 200 frtot, Rutskai János alapító pedig ujjalag 200 frtot hagyományozott. Középfalván, Szolnokdobokavármegyében 1894. nov. 30-án elhunyt Veress Ferencz 48—49-es honvéd emlékére koszoru-megváltás czímen 567 frt alapítványt tettek rokonai agg honvédek gyámolitása javára. — Az élő alapítók közül kiemeljük Borbély Lajos salgótarjáni vasmű-részvénytársasági igazgatót, a ki az idén is 100 frtot küldött, az egyesület fennállása óta immár a 9-iket.

Az Alapszabályok revisiója ügyében egybehiv-

tuk a tordai közgyűlés kiküldötte bizottságot. A bizottság nem találván semmi változtatni valót, ennek alapján még csak azt vettük vizsgálat alá, hogy időközben nem hoztak-e a közgyűlések oly határozatot, melyek jogi szempontból alakilag eltérnének az Alapszabályoktól? Gajzágó Manó dr. jogtanácsos alapos munkálata és a directorium előterjesztése alapján a választmány meggyőződve, hogy ily eltérés nincs, e szerint fog a jelen közgyűlés elé jelentést, illetve javaslatot tenni.

A központi iroda ellátott az évben 3829 iktatói számot, és feldolgozott 1901 pénzküldeményi tételt 6429 naplótétel szám alatt. Ellátta a választmány és directorium összes határozatait. Az irodában a szükséghez képest vétetnek föl a segítő erők. Buzgó kezelő tisztviselőink Beregszászy László könyvvezető 1886. okt. 16-tól és Radnóti Dezső irodatiszt 1888. jan. 25-től állanak az egyesület szolgálatában.

A fiókválasztmányok munkásságát a f. évben a kulturális alkotások felügyeletén és az újabb szervezetek külső vezetésén kívül főleg pénztári nyilvántartásaik teljes rendezésére kértük, mert nemsokára az első rendes tagok aláírási második 6 éves cyklusa is lejár. Intézkedtünk, hogy mindenik fiók tagjai pontos névsorát a törzskönyvi kivonatokkal együtt kinyomtassa és felszólítás kíséretében tagjai számára megküldje. Eddig a Torda-Aranyos-, Hunyad-, Beszterce- és Maros-Tordavármegyei választmányok, valamint a gyergyóvidéki kör tettek eleget e felszólításnak. Fontosabb változások és mozzanatok: A Budapest székes fővárosi választmányra nézve lépéseket tettünk, hogy tagdíjai beszédését a központ vegye át; e választmány a tél folyamán Károlyi Tiborné grófné elnöklete alatt Turolla Emma közreműködésével a vigadóban hangversenyt rendezett. Az Aradmegyei és városi választmány pénztárosa Vásárhelyi Ilona. A Debreczeni városi és Hajdúvármegyei választmány kiadta eddigi történetét és márczius hóban szépen sikerült táncestélyt rendezett. A Szentvidéki kör pénzügyeit rendezni kezdte V. Szőcs Géza tanár. Alsó-Fehérmegyei választmányunk titkára Török Bertalan és pénztárosa Gáspár János a központnak is buzgó tagjai; e megyében a Gyula-Fehérvár városi választmánynak élén Novák Ferencz kir. tanácsos, polgármester, a régi buzgalommal áll; pénztáros Csécskedy József. Kiemelendő még innen Balázsfalva vidéki körünk, régi tisztviselőivel. Brassómegyei választmányunk munkás elnöke Koós Ferencz kir. tanácsos, ny. tanfelügyelő leköszönvén, helyébe Vajna Gábor dr. választatott; titkár Zakariás János dr.; sok évig pénztárosa Józsa Mihály lemondott. Területén az önálló Hétfalusi kör a hazafias ünnepek rendezésével a társadalmi élet központja. Pénztáros

Ruszt János. A szorgalmas Besztercze-Naszód vármegyei választmány elnöke jelenleg is Incze Gerő, pénztárosa Janesó Gábor, sok ideig buzgó titkára Kramer Gyula lemondott. Csikvármegye tisztikara a korábbi; pénztárosa Adorján Imre; titkár Pál Gábor. Területén a Gyergyóvidéki körnek elnöke Ferenczi Károly, pénztárosa Benedek György, hátráléka nincs. Fogarasmegyében Bauszner Guidó elnöklete alatt pénztáros Nagy Sándor; titkár Váró Béni. A Háromzék vármegyei választmányt Potsa József főispán ujja szervezte; pénztáros Konya Gábor. Területén a hazafias ünnepek rendezője a bodola-nyéni kis fiók Puskás Lajos elnöklete alatt. Hunyadvármegyei választmányunk a culturalis intézmények létesítésében és felügyeletében válik ki; élén most is Kuun Géza gróf, Réthi Lajos, K. Sándor József és Szöcs Sándor állanak. Területén munkás kis körünk a szászvárosi, Dósa Dénes elnöklete alatt; titkár Deák Gerő, pénztáros Boecz Soma. A kis-küküllőmegyei választmány titkári és pénztári teendőit Gyöngyössy István igazgató vette át. Kolozsvár városi választmányunk folyó év február 11-én özv. báró Bánffy Zoltánné-Teleki Erzsébet grófnő elnöklete alatt a nemzeti színházban rococo-menettel kapcsolatos álarozos bált rendezett, mely tisztán 1833 frt 64 krt jövedelmezett. A megye területén a Kalotaszegi kör elnöke Gyarmathy Zsigmond, titkára és pénztárosa Koleszár Lajos. Marostordamegyei választmányunknak Nagy Sándor pénztáros keze alatt tíz év óta hátráléka nincs; a választmány buzgó elnöke Györffy Pétó elhunyván, sirjánál a központ nevében koszoru-helyezését Kovács Ferencz apátplébános mondott emelkedett szellemű emlékbeszédet; ügyvezető alelnök ujabban Kovács Ferencz apát; titkár Turnowszky Mór dr. A Nagyküküllőmegyei választmány tevékeny elnöke Horváth László, pénztárosa Fejér Imre. Területén a kőhalmi körpénztárosa Kiss Mózes. Szabvármegyei választmányunk elnöke Jánosy Sándor, titkára Nagy József, pénztárosa Horváth Miklós. Szolnok-Dobokavármegyében Kornis Viktor gróf elnöklete alatt pénztáros Pöllnitz Károly báró. Deesen pénztáros Nagy Kálmán, Szamos-Ujvárt Lőrinczy Menyhért, Torda-Aranyosvármegyei választmányunk ujabban igen szépen munkál Sándor Kálmán ügyvezető alelnök alatt; pénztárosa Gajzágó Róbert, titkár Volenszky Gyula. Szilágyvármegyei választmányunk elnöke Györffy Pál báró, pénztárosa Wargha Gyula. Az Udvarhely vármegyei választmány ujja szervezés alatt; pénztárosa Vajda Emil dr., titkár Solymosy Lajos dr. A fiókok e közgyűlési évben — 25%-ik levonásával — folyó év ápril 15-ig beszolgáltatnak, tagdíjakban összesen 4814 frt 21 krt. A Maros-Tordamegyei választmány területe néptanítói javára eddig megtakarított 25%-ából 100 frt alapítványt tett.

Tizedik rendes közgyűlés.

F. év jun. 4-iki, székelyudvarhelyi jubiláris közgyűlésünk cseményeinek tárgyalása már a jövő föladata. Udvarhelyvármegye és város lelkes hazafias közönségéből Ugron János alispán elnöklete alatt egy 100-as rendező-bizottság alakulva, az fölhívásait a központ nevében május hó 3-án bocsátotta ki a tagokhoz és a közönséghez. A bizottság tiszteletbeli elnöke Mikó Árpád főispán és Ugron Gábor; társelnök, dr. Török Albert. A programm szerint a főérkezés jun. 3-án, d. u. 2 órakor lesz, mely alkalommal a vendégeket a pályaháznál a rendező-bizottság elnöke, a városban Sebesi Akos üdvözli. Az e napi népiünnep és ismerkedési estély után, jun. 4-én reggel 9-kor hálaadó zenés mise nyitja meg a napot, mely alkalommal a r. kath. főtemplomban Jung-Cseke Lajos plébános szolgál. Ezután a ref. templomban, az udvarbelyi dalegylet éneke után Bedő Ferencz lelkész mond hálaadó imát, mire a közgyűlés itt az elnöki megnyitóval veszi kezdetét. Réthi Lajos kir. tanácsos tanfelügyelő emlékbeszédet mond Kun Kocsárd gróf fölött. Az egyesület 10 éves életére és a f. évi munkásságra tett viszapillantás után, melyet a t. alelnök-főtitkár terjeszt elő, Berzeviczi Albert, Apponyi Albert gróf, Ugron Gábor fogják az ünnepi beszédeket mondani, továbbá Bartha Miklós és Horváth Gyula. Az E. M. K. E. közgyűlése után nyomban az Udvarhelymegyei népnevelési egyesület tartja 25 éves jubileumát. A közebed és estéli hangverseny után, a következő napokon kirándulás a megye szebb helyeire. Az ünnep alkalmából dr. Vajda Emil alelnök emléklapot ad ki. A közgyűlésre jelentkeztek már Rökk Pál és Kormos Béla dr. tiszteleti tagjaink, továbbá remény van Károlyi István gróf eljövételére is.

Befelezés.

Egybefoglalva az elmondottakat, megállapítható, hogy az E. M. K. E., tíz év előtt még semmi, ma már szervezetre, ügyvezetésre, vagyonára és működésére az ország egyik első közművelődési intézete.

Szervezetre nézve fiókválasztmányokkal behálóztuk az egész erdélyi részt és ez az eleven társadalmi összeköttetésünk az Alföldön át felnyulik az ország szívéig, Budapestig. Hatáskörünk területén nincs vidék, hol őrszemmel szervezve, de az egész hazában nincs hely, hol tag által képviselve ne legyünk.

Az erőgyűjtés tekintetében előrelátó tőkésítési rendszerrel az akezió összegein kívül létrehoztunk egy millió frt cselekvő vagyont és 162.349 frttal megkezdettük immár a második millió frt nemzeti vagyon gyűjtését is. Utóbbi

összeghez járul már is: a 100.000 frtot megközelítő összeg, a mit az állam az egyesületre szállólag, az algyógyi birtokba befektetett; határozatilag az 50.000 frt, a mivel a Kovács Sándor-féle alapot megfelelő tőkésítési eljárással megkészszerznünk kell; és a 25.000 frt, a mit az E. M. K. E. épület bérjövödelme egy részének tőkésítésével adóalap létrehozása céljából képezni már is megkezdettünk. Hogyan épült föl tiz év, alatt a jelzettük alapvagyon, arról számol a következő kimutatás:

É v		Kész vagyon		Várandó- ság		Összesen	
1	1886. január 1-én	95309	89	122578	63	217888	52
2	1887.	220553	54	175178	09	395731	63
3	1888.	289157	23	168450	56	457607	79
4	1889.	372144	18	150656	78	522800	96
5	1890.	453465	18	122939	22	576404	40
6	1891.	544261	43	104649	41	649910	84
7	1892.	581568	43	101167	52	682735	95
8	1893.	859061	66	95045	54	954107	20
9	1894.	904816	50	97977	83	1002794	33
10	1895.	973766	47	94270	41	1068036	88

Ezek szerint az E. M. K. E. alapvagyona az akezióra fordított összegeken kívül évről-évre átlag 100,000 frttal növekedett.

F. év január 1-től a jelentés elkészültéig vagyis ápril 30-ig nőtt még a vagyon négy hónap alatt 94,312 frt 45 krrel, vagyis az E. M. K. E. vagyoni ereje most 1.162,349 frt 20 kr.

A tőkevagyonnak megfelelőlőg elkölthető központi kamatjövödelmünk tiz éven át a következőleg emelkedett:

1885-ben	1200 frt — kr.
1886-ban	4765 frt 45 kr.
1887-ben	11878 frt 24 kr.
1888-ban	14458 frt 85 kr.
1889-ben	20506 frt 65 kr.
1890-ben	22731 frt 15 kr.
1891-ben	28456 frt 58 kr.
1892-ben	45615 frt 35 kr.
1893-ban	50071 frt 45 kr.
1894-ben	54270 frt 40 kr.
1895-ben	62993 frt 24 kr.

Együtt **316947 frt 36 kr.**

Évi 62,993 frt 24 krt áldozhatna tehát mostantól a magyar közművelődésre az E. M. K. E. örök időkre még akkor

is, ha további fejlődése bármi okból, mitől az Isten kegyelme és a nemzet áldozó hazaszeretete óvjon, megállana is. Nem nagy összeg, de bölcsen használva és a meglevő tőkevagyonat gondos kezeléssel gyarapítva, elég szép. Évszázados egyházak, állami adományból létesült közművelődési alapítványok mutathatnak fel ekkorát. Reméljük azonban, hogy mind az egyesület iránti kiérdemelt bizalomtól, mind pedig a nagy nemzeti szükség érzetétől indítatva, az E. M. K. E. most már, az első nehézségek és a tűzpróba kiállása után, a közönség áldozatkészségéből a nemzet kebelén csak növekedni fog.

Épen az erő takarékos voltát akarta pótolni és pótolta is az egyesület, mint a spartai ifju kardjának rövidségét a bátorsággal, midőn működésében teljes öntudatossággal, rendszeres programmal, sorrenddel és megállapított vonalak szerint kidolgozott térkép alapján jár el, és a mit áldoz, a bibliai kenyérhez hasonlít, mely ezereket kielégít és mégis több leszen. Ezzel a képpel felelhetünk azoknak is, a kik talán azt állítanák, hogy az egyesület igen sokat ölelt fel, habár reábizonyíthatólag semmit sem fölöslegesen.

Azonkívül nem csak az jöhet számításba, a mit közvetlenül áldozunk. Működésünkben alapelvünk: gondos utánjárással felkutatva és megtalálva a bajokat, állammal, egyházzal, érdekeltséggel és más testületekkel karöltve járni el, tehát az is a cél egyik eszköze, a mi kérésünkre és utánjárásunkra, esetleg kisebb hozzájárulásunkkal létesült. Főlszámítva, tiz év alatt az így kezdett és ellátott ügyek száma ezerekre, a velők járt összegek értéke százezerekre megy.

Altalan az E. M. K. E. olyan, mint minden termékeny gondolat. Hatása, érintése meglátszik az erdélyrészi társadalom minden vonalán, példája lelkesíti a testvéregyesületeket, és szellemének fuvalata megérzik az ország általános irányán is. Nem csak azt kell venni, a mi már eddig is, hanem a mi lesz, miként a kezdődő kereszténység szerény csirájában benne volt a Krisztus megjövendőlte terebélyes fa, vagy a kőpárnán egy sivatag közepében alvó bibliai ifju álmában a jövő. Alig van az erdélyrészi közélet és kulturális irányzat terén mozzanat, hová a kezünk el nem érne, úgy mint egy szabadságharcz guerilla-küzdemeiben a hős mindenütt ott van, a hol a további világ nem gondolja is.

A közvetlen segélylyel mindig arra törekszünk, hogy az egyesület áldozata csak az alap legyen, melyhez a többi tényezők részvétele járul. Ilyképen áldozatunk megsokszorozódik és minél nagyobb az E. M. K. E. kiosztható jövedelme, oly arányban nő a cultura számára megnyert eme másik hozzájárulás is. A kiosztható jövedelmet pedig pótoljuk a tőke gondos forgatásával is a cél javára.

Közvetlenül eddigi kulturális áldozatunkról tájékoztat a következő kimutatás:

Az E. M. K. E. eddig kifizetett központi segélyei:

Az intézmény vagy alkotás helye	Befek- tetés	Járadék		Egyes- re min- denkorra szóló segé- lyek. jutalmak stb.	Nép- könyv- tárak
		Évi	Eddig kifi- zelve		
Algyógyi gr. Kun Kocsárd székelyföldmives iskola Emke alapítás céljaira	1891. évben 1892. „ 1893. „ 1894. „ 1895. „	18576 05 13000 — 15000 — 17000 — 15000 —	— — — — 76576 03	— — — — —	— — — — —
Algyógy (Hunyadm.), ev. ref. egyház, fedezve a földmives iskola által		365 —	1825 —	—	—
Algyógy (Hunyadm.) áll. isk. munkatanítónő		100 —	550 —	—	—
Algyógy (Hunyadm.) ref. kántori lak ki- javítása				50	—
Abosfalva (Kis-Küküllőm.), r. k. elemi ta- nító		100 —	750 —	—	—
Alsó-Ilosva (Szolnok-Dobokam.), isk. építés		15 —	60 —	—	—
Alsó-Porumbák (Fogarasm.), r. k. körletkész		100 —	750 —	—	—
Alsó-Tőök (Szolnok Dobokam.), isk. építés		15 —	90 —	—	—
Alvincz-Borberek (Alsó-Fehérm.), óvó-iskola		150 —	825 —	—	—
Andrásfalva (Bukcvina), könyvek árában				17 85	—
Apácza (Brassóm.)				—	110 —
Bábony (Kolozsm.), tanítónak jutalom és iskolaszerek				90 05	—
Balázsfalva (Alsó-Fehérm.), Emke iskola	15937 —	824 —	5748 35	67 —	50 —
Bánffy-Hunyad (Kolozsm.)				—	110 —
Bélbor (Csikm.)				—	110 —
Beresztelke (Maros-Tordam.)				—	110 —
Besztercze (Besztercze-Naszódm.), Emke-óvó	8784 90			458 68	—
Besztercze (Besztercze-Naszódm.)				—	110 —
Bodola-nyén (Háromszékum.), dalkör fen- tartására				10 —	—
Bodola-Nyén (Háromszékum.)				—	110 —
Bolya-Mihályfalva (N. Küküllőm.), gyermek- menhely (megszűnt)		68 —	174 80	—	—
Bolya-Mihályfalva (N.-Küküllőm.), iskolás szegény gyermekeknek				70 —	—
Borbánd (Alsó-Fehérm.), óvó-iskola (megszűnt)		150 —	450 —	—	—
Borbánd (Alsó-Fehérm.), gyermekmenhely		50 —	100 —	—	—
Borberek „ tanító fizetés		50 —	288 50	—	—
Boldogfalva (Kis Küküllőm.) „		25 —	162 50	—	—
Brassó (Brassóvárm.), első magyar (elvá- rosi) kisdédóvó-intézet		200 —	171 0	—	—
Brassó (Brassóvárm.), második (bolognai) kisdédóvó-intézet		200 —	1330 —	—	—
Brassó (Brassóm.), két Emke könyvtár				—	220 —
Brassó (Brassóm.), m. kir. állami közép- iskola tápintézeti ösztöndíj a		100 —	800 —	—	—
Brassó (Brassóm.), kereskedő ifjak köre				5 —	—
„ „ alsó polg. kereskedelmi iskola fenntartására		200 —	1200 —	200 —	—
Brassó (Brassóm.), ág. ev. hitv. magyar egyház		200 —	1200 —	—	—
Átvitel		24721 90	79488 03	94580 18	1013 58
					930 —

Az intézmény vagy alkotás helye	Befek- tetés	Járadék		Egyszer s min- denkorra szóló segé- lyek, jutalmak stb.	Nép- könyv- tárak
		Évi	Eddig kifi- zetve		
Áthozat	24721 90	79488 03	94580 18	4013 58	930 —
Bun (Kis-Küküllő), tanítói fizetés		50 —	273 —		
Büdkös (Nagy-Küküllőm.), gyermek menhely (megszűnt)		68 —	174 80		
Büdkös (Nagy-Küküllő)					110 —
» » Szacsva János dalos- kör vezetőnek				25 —	
Buzás-Bocsárd (Alsó-Fehérm.), tanítói fizetés		50 —	225 —		
Csernátfalva (Eressom.)					110 —
Csertés-Hondol (Hunyad), r. k. tanító (meg- szűnt)		200 —	400 —		
Csertés-Hondol (Hunyad), Puskás Gergely r. k. pap tanítónak				50 —	
Csik-Gyimes bánkfalva (Csik-megye)					110 —
Csik-Kozmás (Csik-megye), égettek részére, külön gyűjtés a válm. tagjai közt				10 —	
Csomafája (Kolozm.), tanító fizetés		50 —	250 83		
» » iskola építés		15 —	90 —		
Csüdőtelke (Kis-Küküllő), ref. tanító				121 90	
Dalaskőnyv				672 13	
Deák Péter szinigazgatónak				100 —	
Deés (Szoln.-Doboka m.), izraelita tanító				50 —	
Déva (Hunyadm.), áll. főreáltanoda tápintézet		250 —	1625 —		
» » Emke-óvó		200 —	600 —		
» »					110 —
» » Hajtman Pál dalkör-vezető				25 —	
Dicső-Szent-Márton (Kis-Küküllő), óvó-is- kola berendezésekre				350 —	
Dobra (Hunyadmegye), r. k. körlelkésznek		120 —	900 —		
Entrádalm (Besztercze-Naszódm.), izraelita tanító				50 —	
Ér-Kavás (Szilágym.), rel. tanító				50 —	
Ér-Mindszent (Szilágym.), ref. tanító				50 —	
Fehéregyháza (Nagy-Küküllő), gyermek- menhely (megszűnt)		68 —	106 80		
Fehéregyháza (Nagy-Küküllő), Gábor Dénes daloskör-vezetőnek				25 —	
Fel-Enyed (Alsó-Fehérm.)					110 —
Felső-Szováth (Kolozm.)					110 —
Fiókok 25 ⁰ / ₀ -a központilag jóváhagyott saját céljaira (1895. IV/1-ig)				13971 64	
Fogarás (Fogarasm.), óvó-iskola		200 —	1200 —		
Gerend-Keresztur (Torda-Aranyosm.)					110 —
Gerjeszeg (Maros-Tordam.)					110 —
Gógán (Kis-Küküllőm.), ref. tanító		125 —	708 33		
Gyergyó-Békás (Csikm.)					110 —
Gyergyó Szt.-Miklós, gyermekjáték készítő tanműhely		160 —	560 —		
Gyergyó-Tölgyes (Csikm.), r. k. leány tanítónő		300 —	2250 —		
» » r. k. körlelkész		200 —	1500 —		
Gyertyánffy István alapítványa évi 50 frt kapták eddig: Bartha Károly tatrangi					
Átvitel	24721 90	81544 03	105445 94	16164 35	1920 —

Az intézmény vagy alkotás helye	Befek- tetés	Járadék		Egyez- s min- denkorra szóló segé- lyek, jutalmak stb.	Nép- könyv- tárak					
		Évi	Eddig kifí- zette							
Áthozat	24721	90	81544	03	105445	94	16564	35	1920	—
áll. tanító 1887-ben; Komesz György g. k. tanító 1888-ban; Szieghart Elek segesvári állami tanító 1889-ben Vén Árpád bodolai áll. tanító 1890-ben; Józsa Mihály brassói okl. tanító 1891- ben; Koncz József n.-selyki tanító 1892-ben; Vajda István n.-sajói ta- nító 1893-ban; Kiss Lajos bodolai tanító 1894-ben		50	—	400	—					
Gyimes-Bükk-Rakotlyás (Csikm.), Emke-is- kola		312	—	200	—					
Hadrév (Torda-Aranyosm.), isk. építés		25	—	100	—					
Halmágy (Nagy-Küküllöm.)									110	—
Hári (Alsó-Fehérm.), tanítói fizetés		50	—	650	—					
Háró (Hunyadm.), munkatanítónő		50	—	287	50					
Háromszékvármegyei fiárvaház									110	—
Héderfája (Kis-Küküllöm.)									110	—
Héjasfalva (N.-Küküllöm.), isk. építés		20	—	20	—					
Hitelszövetkezetek alakítására fűzetek árában							12	48		
Horgospatak (Szoln. Dobokam.)									110	—
Hosdát (Hunyadm.), ref. munkatanítónő		50	—	287	50					
" " ref. iskola							20	—		
Hosszuaszó (Kis-Küküllöm.), róm. kath. körlelkész		50	—				200	—		
Hunyadmegyei 6 gyermekmenhely		300	—	1800	—					
Ilosva (Szilágym.), tanítói fizetés		50	—	300	—					
Iskolatervekért							250	—		
Istensegits (Bukovina), r. k. iskola							300	—		
Jelzőtáblákért							9	—		
Józseffalva (Bukovina), tankönyvek							30	24		
Kaczkó (Szoln. Doboka m.), szegény isko- lás gyermekeknek							20	—		
Kajántó (Kolozs m.), tanítói fizetés		50	—	291	64					
" " iskola-építés		30	—	180	—					
Kalauz							1568	03		
Kalotaszegi varottas-album							200	—		
Kárpát-osztály céljaira							911	70		
Kis-Barcsa (Hunyadm.), ref. egyház	500	—					20	—		
" " női kézimunka-anyag							100	—		
Kis-Íklód (Szoln.-Dobokam.), ev ref. egyház		68	—	68	—					
Kis-Kapus (Nagyküküllő), gyermekmenhely, megszűnt		312	—	2240	60		50	—		
Kis-Sebes (Kolozsm.), Emke iskola									110	—
Kőhalom (Nagy-Küküllöm.)									110	—
Kolozs-Alagut (Kolozsm.), áll. vasuti fuu isk.		100	—	800	—					
Kolozs-Monostor " elemi isk. tanulóinak		100	—	305	—					
Kolozsvár (II. községi népiskola)									110	—
Átvitel	25221	90	83161	03	113376	18	20255	80	2690	—

Az intézmény vagy alkotás helye	Befek- tetés	Járadék		Egyez- es a ma- denkorra szóló segé- lyek, jutalmak stb.	Nép- könyv- tárak					
		Évi	Eddig kifi- zelve							
Áthozat	25221	90	83161	03	113376	18	20255	80	2690	-
Komjátszeg (Tordaaranyosm.)	600	-								
unit. pap tanító			50	-	375	-				
Kóród-Szentmárton (Kisküküllő), áll. iskola							25	-		110
Körösbánya (Hunyad)										110
Köszvényes-Remete (Maros-Torda)										110
Küküllővár (Kis-Küküllőm.), papi javadal- mazás			100	-	600	-				
Küküllővár (Kisküküllőm.), áll. isk. beren- dezésére							140	-		
Küküllővár (Kisküküllőm.)										110
Lőrincz-Réve (Alsófehérm.), iskola helyi seg. bérlese megszűnt			25	-	125	-	30	-		
Lozsád (Hunyadm.)										110
Magyar Csaholy (Szilágym.), iskola-építés			15	-	60	-				
Magyar-Goroszló			10	-	10	-				
Magyar-Igen (Alsófehérm.), Emke-iskola			300	-	2049	96				
Czirják Irma ta- nitónénak jutalom							50	-		
Magyar-Nemegye (B.-Naszódm.), daloskör- jutalom							25	-		
Magyar-Nemegye (B.-Naszódm.)										110
Magyar-Sáros (Kis-Küküllőm.), tanítói fizetés			50	-	200	-				
Magyar-Nagy-Zsombor (Kolozsm.), Emke- iskola	1700	-	412	-	2508	80	569	76		
Magyaró-kereki (Kolozsm.) Emke-iskola	4206	02	412	-	389	05				
Maksa (Háromszékm.), Bardócz Matild ta- nitónőnek jutalom							25	-		110
Maros-Bogát (T.-Aranyosm.)										
Maros-Geze (Alsófehérm.), tanítói fizetés			50	-	300	-				
Maros-Ilye (Hunyadm.), rk. kántor tanító			50	-			200	-		
Maros-Portus (Hunyadm.), Takó Béla r. k. lelkésznek jutalom							50	-		
Maros-Szt-Anna (Marostordam.), iskolaépítés			15	-	60	-				
Maros Szt.-Benedek (Alsófehérm.)										110
Maros-Szt.-György (M.-Tordam.), isk. berend.							100	-		
Maros-Szt.-Király (Alsófehérm.), tan. fizetés			50	-	325	-				
isk. építés			15	-	60	-				
Maros-Vásárhely (M.-Tordam.), gyermekjá- tek-készítő tanműhely			192	-	570	-				
Medgyes (Nagy-Küküllőm.), papi javadalom			100	-	600	-				
Mészkő (Tordaaranyosm.), unit. iskola és tanítónak jutalom							100	-		
Mészkő (T.-Aranyosm.), Kászoni János unit tanítónak jutalom							50	-		
Mező-Szengyel (T.-Aranyosm.), r. k. leány- tanítónőnek			300	-	1675	-				
Átvitel	31727	92	85307	03	123287	99	21620	56	3790	-

Az intézmény vagy alkotás helye	Befek- tetés	Járadék		Egyzer- s min- denkorra szóló segé- lyek, jutalmak stb.	Nép- könyv- tárak
		Évi	Eddig ki- fizetve		
Áthozat . .	31727 92	85307 03	123287 99	21620 56	3790 -- 110 -- 110 --
Moha (Nagy-Küküllőm.), Mocs (Kolozsom.)					
Nagy-Ág (Hunyadm.), Krausz József r. k. tanítónak jutalom				25 --	
Révai Károly dalos- kör-vezetőnek jutalom.				25 --	
Nagy-Ág (Hunyadm.), daloskör; nyomtat- ványok				12 69	
Nagy-Enyed, Kovács Sára-féle árvaház		1000 8	4700 --		
Nagy Ólyves (M.-Tordam.), áll. isk. sze- gény tanulói				10 --	
Nagy-Rápolc (Hunyadm.), munkatanítónő		100 --	600 --	100 --	
„ „ „ tanítói lak építésére				50 --	
Nagy-Sajó (Besztercze-Naszódm.)					110 --
Nagy-Sejk (N.-Küküllőm.), gyermekmenhely (megszűnt)		68 --	174 80		
Nagy-Selyk (Nagy-Küküllőm.)					110 --
„ „ „ szegény tanu- lónak				60 --	
Nagy-Szeben (Szebenm.), r. k. körlelkészet (megszűnt)		50 --	50 --		
Nagy-Szeben (Szebenm.), szegény tanulók részére				450 --	
Nagy-Szeben (Szebenm.)					110 --
Nagy-teremi (Kis-Küküllőm.), Mihály József tanítónak jutalom				50 --	
Nagy-teremi (Kis-Küküllőm.)					110 --
Naszód (B.-Naszódm.), r. k. körlelkészet		300 --	2350 --		
„ „ „		50 --	300 --		110 --
Néma (Szoln.-Dobokam.), tanítói fizetés					
Nemzeti-bizottság javára (külön gyűjtés)				1540 34	
Nyén (Háromszékm.)	500 --				
Ó-Radna (Beszt.-Naszódm.), Bercse Gyula daloskör-vezetőnek jutalom				25 --	
Ó-Radna (Besztercze-Naszódm.)					110 --
Offenbánya (T.-Aranyosm.), Erőss Antal r. k. tanítónak jutalom				50 --	
Oláh-Brette (Hunyadm.)					110 --
Oláh-Ufalu (Fogarasm.), ref. pap javadalm.		50 --	100 --		
Orlath (Szebenm.), r. kath. körlelkészet		50 --	375 --		
Ördögkut (Szilágy), Emke-Kormos óvó		470 --	3718 02		
„ „ „ Tóth Lila óvónőnek jutalom				50 --	
Pánczélcséh (Szoln.-Dobokam.), ref. pap javadalm. (megszűnt)		100 --	625 --		
Petrozsény (Hunyadm.), óvó-iskola		250 --	250 --		
Pipe (Kis-Küküllőm.),					110 --
Piskii (Hunyadm.) ref. lelkész javadalm.		50 --		250 --	
Átvitel .	32227 92	87845 03	136730 81	24318 59	4890 --

Az intézmény vagy alkotás helye	Befek- tetés	Járadék		Egyre- s min- denkorra szóló segé- lyek, jutalmak stb.	Nép- könyv- tárak
		Év	Eddig kifi- zetve		
Áthozat . .	32227 92	87345 03	136730 81	24318 59	4890
Piskii honvéd-emlék, külön gyűjtés a vá- lasztmány tagjai között				25	
Pusztla-Kamarás (Kolozsm.), körlelkézi lak és iskola építés		15	45		
Pusztay-árvák javára (külön gyűjtés)				3119 30	
Rócsa (Szilágym.), ref. tanító fizetés		50	200		
Rendelkezési alapból felhasználva				850	
Sárd (N.-Küküllőm.), iskolai célokra	500			30	
Sárpatak „ r. kath. isk. szegény gyermekeknek				50	
Segesvár (N.-Küküllőm.), Emke óvó		362	2562	100	
„ Ujvárosy Anna ta- nitónőnek jutalom				100	
Segesvár (N.-Küküllőm.), Fésüs Juli óvó- dajkáknak jutalom				30	
Segesvár (N.-Küküllőm.), ref. pap javadalm.		100	600		
Sósmező (Háromszékm.), r. k. pap (meg- szűnt)		100	500		
Szakadát (Szebenm.), ág. ev. lelkész				100	
„				25	110
Szamosfalva (Kolozsm.), ref. tanító		30	120		
Szász-Régen (M. Tordm.), isk. építés		100	750		
Szász-Sebes (Szebenm.), r. k. elemi tanító					110
Szász-Ujlalu (Alsófehérm.), ref. tanító fizetés		50	187 50		
„ isk. opítés		10	40		
Szászváros (Hunyadm.), Emke-óvó		200	1200		
Székely-Keresztur (Udvarhelym.), háziipar- tanműhely (megszűnt)		120	360		
Székely Udvarhely (Udvarhelym.), áll. kő- és agyagipari szakiskola		140	140		
Székely-Udvarhely (Udvarhelym.), Mária- Valéria gyermekkert				55	
Szent-Margitta (Szolnok-Dobokam.), ref. isk. építés		15	60		
Szilágycseh (Szilágym.)					110
Szind (Torda-Aranyosm.), isk. építésre	600				
„ unit. paptanító		150	925		
Tacs (Beszt.-Naszódm.), Zsigmond Albert daloskör-vezetőnek jutalom				25	
Tasnád-Szarvad (Szilágym.), ref. tanító				50	
Tiszai árvizkárosultaknak (külön e célra rendezés alapján.)				500	
Tömösi honvéd emlék (külön gyűjtés a válm. tagjai között)				25	
Topánfalva (T.-Aranyosm.) r. k. körlelkész		100	750		
Toroczkó „ unit. közs. iskola (megszűnt)	300	200	200		
Toroczkó (T.-Aranyosm.)					100
Átvitel .	33627 92	89587 03	145370 31	29702 89	5330

Az intézmény vagy alkotás helye	Befek- tetés	Járadék		Egyszer s min- denkorra szóló segé- lyek, jutalmak stb.	Nép- könyv- tárak
		Év	Eddig kifi- zelve		
Athozat	33627 82	89587 03	145370 31	29702 89	5330 —
Türkös (Brassóm.), Gál Mihály rk. tan. jutalom				50 —	
Uzdi Szent-Péter (Kolozsm.), ref. körlelkész javadalm.		100 —	600 —		110 —
Örmös (Nagy-Küküllőm.).					
Vámos Udvarhely (Kis-Küküllőm.), Emke- iskola		412 —	545 15	200 —	
Vajda-Hunyad (Hunyadm), Emke-óvó		200 —	1200 —	50 —	110 —
Vécs (M.-Tordam.)					110 —
Verespatak (Alsó-Fehérm.)					110 —
Vizakna					110 —
Voldorf (N.-Küküllőm.)					110 —
Zajzon (Brassóm.)					110 —
	33627 82	90299 03	147715 46	30002 89	5990 —

Vagyis együtt 307,635 frt 30 kr, a mihez hozzá járul a f. évre előirányzott 62,933 frt 24 kr, melyről a kimutatást a 39—46-ik lapon közöltük.

Működésünk egy másik része más kulturális vagy közhasznú intézeteknek, mint pl. a kolozsvári Siketnémaintézet, izr. neol. egyház, Erdélyrészi Kárpát- és Iperegyesület, kir. Földmivelésügyi miniszter, mint az algyógyi földmives iskola intézője, továbbá a vidéki hazafias pénzintézeteknek olcsó kölcsönökkel vagy betétekkel támogatása, a mi megint 100,000 frtot halad.

Idejön az ipar érdekében tett propagandánk, melylyel, részben kincstári szállítások elvállalása és lebonyolítása, részben különböző kiállítások létrehozása és megrendeléseknek közve. titése által legkevesebb 500,000 frttal tápláltuk a kisipart.

Ily czimeken mindent együtt véve, a mit alapítókénnk létrehozatalán kívül kiható akcióra fordítánk, bizvást egy másik millió frt.

Mind ebben óriás ügyvezetésünk, nyugodtan mondhatjuk el, oly tiszta, a milyennek egy ily természetű ügynél lennie kell, és oly olcsó, a mint egy ekkora intézménynél csak képzelhető. Tíz év alatt, mely alatt az egyesület munkája, terhe megsokszorosodott: kezelési kiadásunkat alig emeltük számbavehetőleg. Köszönet mindannak az önkéntes hazafias munkának, mely — egy nemzet társadalmát foglalva magában — erejét díjtalanul ajánlta föl. Fölszámítva az E. M. K. E.-vel kapcsolatban Kolozsvárt és a vidékén, tíz év alatt tartott üléseket és egy vagy más ügyben történt tanácskozásokat: nem volt nap, melyen az E. M. K. E. érde-

kében itt vagy ott összejövetel ne legyen. Az egyesület főtitkári hivatalában átlag minden nap föladtunk 100 drb. czimzett küldeményt.

Egész mozgalmunk szellemére nézve kitetsző vonzásunk: a nyilvánosság előtt folyó működésünk, a közművelődési meder megtartása, a lelkiismeretesség, melylyel minden fillér forrásáról és hová fordításáról számolunk, védő, alkotó és nem támadó jellegünk. Ez alapon törekvésünk és eljárásunk helyes igazságos, sőt hazafias és erkölcsi szempontból köteles voltát elismerőleg kezdik kiemelni külföldi lapok is, ellenségeink pedig, a kik az Aesopus farkasaként kiabáltak, lassanként elnémulni kényszerültek. Meggyőződtek, hogy a mint a költő mondta rólunk: *)

«Nyomunkban nem jár, prédát lesni, vércse,
Kezünkben nincsen gyilkoló aczél;
Mikor mi járunk diadalmat venni,
Nincs a kezünkben mindezekből semmi.»

Hanem:

«Ügyünk, mint a bibliahős
Csupán igazságától erős!»

Csinálja azt minden nemzet a maga hazájában a maga nemzete fiaival szemben, a mit az E. M. K. E. tesz, és örvendeni fogunk, mert ezzel csak az európai műveltség színvonala emelkedik s a népek szívében a testvériség és béke szent öröksége terjed.

Mi pedig a Gondviselés segedelme és áldása nyilvános jeleit szemlélve utunkon, folytassuk a megkezdett művet

Legyen a E. M. K. E. uttörő és utmutató, egy világító oszlop az új ezer év előtt, hogy mit lehet tennünk ezen a téren is, az egyesületi jog és élet keretében, nem es ezélra és tisztességes eszközökkel, a hazáért, népért és királyért! Mit lehet tennünk még akkor is, midőn ma már nem csak ezer meg ezer egyesületünk, de csak közelebbről 40 testvéregyesület áll velünk együtt a jótékony és közművelődés munkájában s midőn nemzetünk minden közintézményének, minden hű fiának törekvése az, hogy milliók hangyámunkája alapján egész Magyarország egy nagy Culturegyesület, egy nagy E. M. K. E. legyen!

Haladva pedig a megkezdett uton, ne feledjük, hogy az E. M. K. E.-t a lelkesedés hozta létre, s csak kitartó munka és egyetértés fejlesztheti tovább. Ne feledjük, hogy ezélunk a közművelődés; a közművelődés belső tartalma pedig nem lehet egyéb, mint a szeretet és fölvilágosodás. A szellem, melylyel Szent-István királyunk létrehozta ezt a magyar birodalmat, ezt a szerettük szent hazát, mely ily uton haladva állni fog és álljon is az idők végeiglen!

Az élet Istene adja, ugy legyen!

*) Rákosi Jenő az E. M. K. E. koronázási közgyűlésén a népszínház számára írt prologusában: «Az E. M. K. E. Budapesten.»

Az E. M. K. E. örökös és alapító tagjainak teljes névjegyzéke.

— Kezdettil a f. 1895 év május hó 15-ig. —

		frt	kr.
Ő Felsége a király adományai	500.—		
József főherczeg ő fensége „	200.—		
*			
† Gróf Kun Kocsárd	} alapítványi birtoka	221,557.45	
	} pénz-alapítványai	36,554.90	258,112.35
† Kovács Sándor nagy-enyedi mérnök alapítványa			52,668.98
(a kamatjövedelem $\frac{1}{4}$ -ével 100,000 frtra növelendő.)			
Rökk Pál sajó-ládi nagybirtokos alapítványa			21,000.—
† Dersi János hagyatéka			10,300.—
† Balogh János hagyatéka, ingatlan, Tóvisen			10,000.—
Kis-Küküllővármegye törvényhatósága (2 $\frac{1}{2}$ -os pótdából)			10,000.—
*			
Magyarország asszonyai lobogó-alapítványa (rendelkezési alap)			14,210.29
Kossuth-iskola alapítvány			10,000.—
(Ez összegben 100 frt Kossuth Lajos nagy hazánkfia alapítványa, 400 frt folyt be a „Kossuth és Erdély ügye” czimű füzetből, a többi összeget az E. M. K. E. tette le megtakarított jövedelméből.)			
*			
Abauj-Tornavármegye közönsége			100.—
Abonyi kaszinó társulat (Pestm.)			100.—
Abudbánya város közönsége (Alsó-Fehérm.)			100.—
„ i. magyar nők			332.81

M. j. A †-el jelöltek elhunytak, vagy végrendeletileg hagyakoztak.

		frt	kr.
5	<i>Abrudbányai magyar olvasó és társalgó kör</i> (megszűnt)	100	—
	<i>Abrudbányai polgári olvasó egyesület</i> (megszűnt)	100	—
	<i>polgári segély egyesület</i>	100	—
	<i>Ácsi ref. egyház</i> (Vasm.)	100	—
	<i>Ada-moholyi egyesült takarékpénztár</i> (Bács-Bodrm.)	100	—
10	<i>Adriai biztosító társulat</i> (Budapest)	100	—
	<i>Ajtai K. Albert</i> kiadó, Kolozsvár	100	—
	<i>Ajtay Géza</i> földbirtokos, M.-Szengyel (Torda-Aranyosm.)	100	—
	<i>Ajtay Gyula</i> szolgabíró, M.-Örményes (Kolozsm.)	100	—
	<i>Akontz János</i> magánzó, Budapest	100	—
15	<i>Ifj. Albrecht Sándor</i> , Budapest	127	90
	<i>Alsíki r. kath. papság</i> , (Csikm.)	100	—
	<i>Alldásy Mihály</i> , szálloda tulajd., Nyíregyháza	100	—
	<i>Al-Dobolyi</i> község, (Háromszékm.)	100	—
	<i>Almásy Dénesné gr.-Károlyi Ella</i> grófnő, Gyulavári (Békésm.)	100	—
20	<i>Almás Ede</i> , Török-Szent-Miklós (Jász-N.-Kun-Szolnokm.)	100	—
	<i>Almásvidéki fiatalság táncmulatsága</i>	150	—
	<i>Alsó-fehérmegyei 1848—49. honvéd segélyező-egylet</i> , Nagy-Enyed	100	—
	<i>Alsó-fehérmegyei tanító-egyesület</i>	100	—
	<i>Alsó-Jára</i> községe (Torda-Aranyosm.)	100	—
25	<i>Alsó-rákosi vasúti munkások</i> , (Brassóm.)	100	—
	<i>Alsó-Szabolcs-hajduvidéki tanító-egylet</i> , Hadház	100	—
	<i>Alvóczai fűrdőn</i> 1891-ben rendezett táncmulatság (Hunyadm.)	107	—
	<i>Ambrus Sámuel</i> birtokos, M.-Sülye (Alsófehérm.)	100	—
	<i>„Amerikai Nemzetőr”</i> alapítványa (Erdélyi Sz. Gusztáv szerkesztő gyűjtése), Nev-York	226	—
30	† <i>Andrássy Aladár</i> gr., Budapest	100	—
	<i>Géza</i> gróf, cs. és kir. kam., orsz. képvis. Párnó (Zemplén.)	100	—
	<i>Andrássy Manó</i> gróf, Budapest	100	—
	<i>Tivadar</i> gróf, orsz. képvis., Budapest	100	—
	† <i>Antal Géza</i> , dr. egyetemi tanár, Budapest	100	—
35	<i>Gézáné-Lumniczer Ilona</i> özv., Budapest	100	—
	<i>János</i> háztulajdonos, Brassó	100	—
	<i>Apátfalva</i> községe (Csanádmegye)	100	—
	<i>Apor István</i> báró, birtokos, Abosfalva (Kis-Küküllőmegye)	150	—
	<i>Apponyi Albert</i> gróf, orsz. képvis., Budapest. (Évi 100 frt), kifiz.	200	—
40	<i>Első Dunavidéki takarékpénztár</i> , Apostag (Pestm.)	100	—
	<i>Arad sz. kir. város közönsége</i>	100	—
	<i>Aradi állami tanító-képezde</i> tanárai 1836-ban	100	—

		frt	kr.
	<i>Aradi első takarékpénztár . . . . .</i>	300	—
	<i>főgymn. és áll. főreál isk. tantestületei . . .</i>	100	—
45	<i>"Petőfi önképzőköre"</i>	100	—
	<i>Első Hadaskönyv-egylet</i>	100	—
	<i>Ipartestület</i>	100	—
	<i>izr. hitközség . . . . .</i>	100	—
	<i>"Kölcssei Egyesület"</i>	100	—
50	<i>Lloyd-társulat</i>	100	—
	<i>Arad-Körösvölgyi vasút igazgatósága (Aradm.)</i>	500	—
	<i>Aradmegyei takarékpénztár</i>	200	—
	<i>Aradvidéki tanító-egylet . . . . .</i>	100	—
	<i>Aranyosszék volt közbirtokossága, Torda</i>	100	—
55	<i>Aranyos-tordaköri unitárius alpapiszék</i>	100	—
	<i>Ármos Bálint magánzó, Debreczen</i>	100	—
	<i>Atkár község közbirtokossága (Hevesm.) . .</i>	100	—
	<i>Atzél Béla báró, orsz. képviselő, Budapest .</i>	100	—
	<i>"egyes politikai fogadás" eredményében, vesztette Rohonczy</i>		
	<i>Gedeon orsz. képviselő . . . . .</i>	250	—
60	<i>Auer Lipót id. kereskedő, Gyalu (Kolozm.) .</i>	100	—
	<i>Babarczy Ferencz háromszékmegyei kir. adófelügyelő és tisztikara, S.-Szt.-György</i>	100	—
	<i>Bács község (Kolozm.) . . . . .</i>	100	—
	<i>Bács-Bodrognmegyei Községi és Körjegyzők egylete</i>	100	—
	<i>Baczó József ny. kir. főmérnök, Beregszász</i>	100	—
65	<i>† Baghy Imre hagyatéka, Szolnok</i>	300	—
	<i>Baiersdorf-Erdősi Károly, Bécs . . . . .</i>	100	—
	<i>Baja város közönsége (Bács-Bodrogm.)</i>	100	—
	<i>Bajai Casino</i>	100	—
	<i>Takarékpénztár . . . . .</i>	100	—
70	<i>B. Bakk Lajos műasztalos, Kolozsvár . . . .</i>	100	—
	<i>Bakó Ferencz Hetei, lovag, birtokos, Nemes-Zsuk (Kolozm.) . . . . .</i>	500	—
	<i>"Károly birtokos, Buza (Szolnok-Dobokam.</i>	100	—
	<i>Baksa Lajos dr. ügyvéd, Temesvár . . . . .</i>	135	46
	<i>Baktsi Gáspár kir. közjegyző, Cs.-Szereda . .</i>	100	—
75	<i>Balla Pál földbirtokos, Szamosfalva (Kolozm.)</i>	100	—
	<i>† Ballagi Mór ref. theol. tanár, Budapest</i>	100	—
	<i>Balassa Károly, Debreczen</i>	100	—
	<i>Balási Lajos birtokos, Kászon-Ímpér (Csinm.)</i>	100	—
	<i>Balázs Máthé kir. törvényszéki elnök, Deés</i>	100	—
80	<i>Balázsfalvi takarékpénztár-részvénytársaság .</i>	100	—
	<i>Bálintott József br., birtokos, Nagy-Ernye (Maros-Tordam.) . . . . .</i>	100	—
	<i>Balkányi Miklósné, Debreczen . . . . .</i>	100	—
	<i>Balmaz-Ujváros község (Hajdum.) . . . . .</i>	100	—
	<i>† Balog István ügyvéd, Tiszaöldvár (Hevesm.) .</i>	100	—
85	<i>Bálványos-Váralya község (Szolnok-Dobokam.)</i>	100	—

		frt	kr.
	<i>Bánffy-Hunyad</i> nagyközség (Kolozsm.)	100	—
	<i>Bánffy-hunyadi m. kir. áll. isk. tantestülete</i> (Kolozsm.)	100	—
	járás községi és körjegyzői testülete	100	—
90	† <i>Bánffy Ádám</i> br., Válaszut (Kolozsm.)	1000	—
	† <i>Albert</i> br., Kolozsvár	500	—
	† <i>Béla gr.</i> , orsz. képvis., Budapest	100	—
	† <i>Dániel</i> br., Kolozsvár	100	—
	<i>Dánielné</i> br., özv.-szül. Gyárfás Anna, Kolozsvár	100	—
	<i>Dezso</i> br. miniszterelnök, Budapest	100	—
95	<i>Ernő</i> br. földbirtokos, K.-Borsa (Kolozsm.)	100	—
	<i>György gr.</i> , Bonezhida (Kolozsm.)	500	—
	<i>Györgyné</i> br. özv.-Bethlen Margit gr.-nő, Nagyfalu (Szilágym.)	100	—
	† <i>Katalin</i> br., Kolozsvár	100	—
	<i>Jánosné</i> br.-Wesselényi Josefa bárónő, Kolozsvár	100	—
100	† <i>Miklós</i> gróf, kir. főpohárnokmester, Budapest	100	—
	† <i>Zoltán</i> br. főispán, M.-Vásárhely	100	—
	<i>Zoltánné</i> br. özv.-Teleki Erzsébet gr.-nő,	100	—
	<i>Barcsay Béla</i> főszolgabíró, Déva (Hunyadm.)	100	—
	<i>Domokos</i> birtokos, Bánffy-Hunyad (Kolozsm.)	100	—
105	<i>Domokosné</i> Korbuly Ida, Bánffy-Hunyad (Kolozsvárm.)	100	—
	<i>Gábor</i> birtokos, A.-Csóra (Alsófehérm.)	100	—
	<i>Kálmán</i> orsz. képvis., Déva (Hunyadm.)	100	—
	<i>Miklós</i> birtokos, Tartaria (Alsófehérm.)	100	—
	<i>Barcsi-telepi</i> 1886. évi mulatság jövedelme (Somogym.)	272	—
110	<i>Bartal Antal</i> kir. tanácsos, Budapest	100	—
	<i>Bartha János</i> id., ny. járásbíró, Szentes (Csongrád megye)	100	—
	<i>Miklós</i> orsz. képvis., Hosszu-Matskás	150	—
	<i>né Klein Rózsika</i>	100	—
	<i>Bartók Lajos</i> orsz. képviselő, Budapest	100	—
115	<i>Barts Ferencz</i> dr. nagyprépost, Gyulafehérvár	100	—
	† <i>Baruch Adolf</i> nagykereskedő, M.-Vásárhely	100	—
	<i>Samu</i> Budapest	100	—
	<i>Batthyány Elemér</i> gr. főrendiházi tag, Budapest	100	—
	<i>Géza</i> gr. főrendiházi tag, Budapest	300	—
120	<i>Batthyány Lajos</i> gróf főispán, Fiume	100	—
	<i>László</i> gr., Budapest	100	—
	<i>Battonya</i> m. város közönsége (Csanádm.)	100	—

		frt kr.
	<i>Bauszner Guidó</i> főispán, Fogaras	100.—
	<i>Becsei Hugó</i> pék, Kolozsvár	100.—
125	<i>Bécsi magyar segélyező és társas egyesület</i> (feloszlott)	943.60
	<i>Békés város közönsége</i>	376.78
	<i>Békés-Csaba város</i>	200.—
	<i>Békés-csabai Casino-egyesület</i>	100.—
	<i>polgári-kör</i>	100.—
130	<i>takarékpénztár-egyesület</i>	100.—
	<i>Békés-Gyula városa</i> (Békésm.)	100.—
	<i>Békésvármeyye törvényhatósága, B.-Gyula</i>	100.—
	<i>Békésmegyei Gazdasági-egyesület</i>	100.—
	<i>takarékpénztár, B.-Gyula</i>	100.—
135	† <i>Békéssy Sándor</i> ny. cs. és kir. őrmester hagyatéka, Nagyvárad	140.—
	<i>Békés-Szent-András község</i>	100.—
	<i>Béldi Akos</i> gr. főispán, Kolozsvár	100.—
	„ <i>Ferenczné</i> gr. özv., Kolozsvár	100.—
	† „ <i>Gergely</i> , Kolozsvár	100.—
140	„ <i>Kálmán</i> gr., Báld (Kolozsm.)	100.—
	„ <i>Tivadár</i> birtokos, Bodola (Háromszékm.)	100.—
	<i>Belényesi orth. izraelita hitközség</i> (Biharm.)	100.—
	<i>Béleki Ferenczné</i> özv., Kolozsvár	100.—
	<i>Benedikty Lajos</i> földbirt., Guraszáda (Hunyadm.)	100.—
145	<i>Beniczky Adám</i> , Budapest	100.—
	<i>Benigni Sámuel</i> nagyiparos, Kolozsvár	100.—
	„ „ -né, Kolozsvár	100.—
	<i>Benkő Mihály</i> birtokos, Kolozsvár	100.—
	<i>Beóthy Ákos</i> orsz. képvis., Budapest	100.—
150	† <i>Berde Aron</i> dr. egyet. tanár, Kolozsvár	100.—
	† <i>Berde Mózes</i> , Kolozsvár	100.—
	<i>Beregszászi hitelintézet</i>	100.—
	<i>Beregszászi Albert</i> ref. lelkész, Tacs (B.-Naszódm.)	100.—
	<i>Berettyó-Ujfalú község</i> (Biharmegye)	100.—
155	<i>Bergay József</i> p. ü. titkár, Torda	100.—
	<i>Berger Henrik</i> birtokos, Debreczen	100.—
	<i>Berl D.</i> kereskedő, Bécs	100.—
	<i>Bertha Mihály</i> ifj. szobrász, Kolozsvár	100.—
	<i>Berthold Richárd</i> gr., Budapest	300.—
160	<i>Berzenczey István</i> birtokos, Szent-Háromság (Maros-Tordamegye)	100.—
	<i>Berzenczey Miklósz</i> bíró, N.-Ilonda (Sz.Dobokam.)	100.—
	<i>Berzeviczy Béla</i> , Budapest	100.—
	<i>Besán János</i> br. földbirtokos, Veszprém	100.—
	<i>Bessó József</i> a „Triest” igazgatója, Triest	100.—
165	<i>Besztercebánya</i> szab. kir. város (Zolyómm.)	100.—
	<i>Beszterczei Kör</i> (Besztercze-Naszódmegye)	100.—
	m. kir. adófelügyelőségi tisztikar	100.—

		frt	kr.
	<i>Beszterczzy Károly</i> keresk. és iparkamarai titkár és neje, Debreczen	100	—
	<i>Betegh Imre</i> , Felőr (Szolnok-Dobokamegye)	100	—
170	" <i>Sándor</i> , M.-Szengyel (Torda-Aranyosm.)	100	—
	<i>Bethleni magyar olvasó és társalgó egyesület</i> (Szolnok-Dobokam.)	100	—
	" <i>takarékpénztár</i> részvénytársaság	100	—
	6 körestély jövedelme 1886-ban	152	—
	<i>Bethlen Aladár</i> gr., Élesd (Biharm)	100	—
175	" <i>András</i> gr. orsz. képvis., Bethlen (Szolnok-Dobokam.)	100	—
	" brassói Emke-óvó alapja	500	—
	" <i>Árpád</i> gr. földbirt., Bonyha (K.-Küküllőm.)	100	—
	" <i>Bálint</i> gr. orsz. képviselő, Gy.-Szt-Király (Torda-Aranyosm.)	100	—
	" <i>Béla</i> gr., Árokalya, (Szolnok-Dobokam.)	100	—
180	" <i>Ferencz</i> gr., Monostorszeg (Szolnok-Dobokam.)	100	—
	" <i>Gábor</i> gr. orsz. képviselő, E. M. K. E. elnök, Keresd (N.-Küküllőm.)	100	—
	" <i>Gábor</i> gr. id., Bécs	500	—
	" <i>Géza</i> gr. főispán, Torda (T.-Aranyosm.)	100	—
	" <i>Gyula</i> gr. birtokos, M.-Vásárhely (M.-Tordam.)	100	—
185	" <i>Istvánné</i> gr. özv.-Teleki Ilona grófnő, M.-Sámsond (M.-Tordam.)	500	—
†	" <i>Károly</i> gr. id., Bethlen (Szolnok-Dobokam.)	200	—
	" <i>Ödön</i> gr. orsz. képvis. Drág (Kolozsm.)	100	—
	" <i>Pál</i> gr. főispán, Bethlen (Sz.-Dobokam.)		
	" <i>Pálné</i> gr.-sz. Tisza Jolán, Bethlen	230	—
190	" <i>Sándor</i> gr. ifj., M.-Gezse (Alsó-Fehér-megye)	100	—
	<i>Bezerédy Elek</i> földbirtokos, Sénye (Vasm.)	100	—
†	" <i>K. Biasini Domokos</i> keresk. tanácsos, Kolozsvár	100	—
	" " dr., Kolozsvár	100	—
	" <i>Sándor</i> , kereskedő	100	—
195	" <i>Bibó Dénes</i> földbirtokos, Szunyog (Veszprémm.)	100	—
	<i>Bihar-Diószeg</i> község	100	—
	<i>Biharmegyei keresk. ipar és termény hitelbank</i> , Nagy-Várad	100	—
	" <i>községi és körjegyzők</i> egylete, B.-Mező-keresztes	100	—
	" <i>Nemzeti Casinó</i> , N.-Várad	100	—
200	" <i>Nőegyesület</i> , N.-Várad	100	—
	" <i>takarékpénztár</i> , N.-Várad	100	—
	" <i>tankerületi tanító-testület</i> , N.-Várad	100	—
	<i>Bikfalva</i> község, (Háromszékm.)	100	—
	<i>Biró Béla</i> dr. apát-kanonok, plébános, Kolozsvár	100	—

		fri kr.
205	<i>Biró János</i> gyógyszerész, Kolozsvár	100.—
	„ <i>Pálné</i> , Győrfi Josefa özv.	100.—
	<i>Bischitz Dávidné</i> , Budapest	100.—
	„ <i>Zsigmond</i> bérlő, Majsa (Tolnm.)	100.—
	<i>Bittó István</i> v. b. t. t, Budapest	100.—
210	<i>Blaskovich Ernő</i> , Budapest	100.—
	„ <i>Miklós</i> , Kengyel	100.—
	<i>Bodor Károly</i> földbirtokos, Pánczélcseh (Sz.-Dobokam.)	100.—
	<i>Boér Béla</i> polgármester, Abrudbánya (Alsó-Fehérm.)	100.—
	<i>Bogár Dániel</i> közgyám, B.-Csaba	100.—
215	<i>Bogártelke és Daróc</i> községek (Kolozsm.)	100.—
	<i>Bogyoszló</i> község (Biharm.)	100.—
†	<i>Bohus-Szőgyény Antonia</i> , Arad	100.—
	<i>Bölny József</i> nagybirtokos, Kolozsvár	100.—
	„ <i>-né</i> Nedeczky Ferike	100.—
220	<i>Bónis István</i> Kolozsmegye főjegyzője, Kolozsvár	100.—
	<i>Bonnáz Sándor</i> csanádi püspök, Temesvár	100.—
	<i>Borbély György</i> tanár, Torda (Torda-Aranyosm.)	100.—
†	<i>Károli</i> , Kolozsvár	2600.—
	<i>Lajos</i> vezérigazgató, Salgó-Tarján (Nógrádm.)	1800.—
225	<i>Bornemisza Béla</i> br., Sz.-Benedek (Sz.-Dobokam.)	100.—
	<i>Józsefné</i> br.-Boér Ida, Erzsébetváros	100.—
	<i>Károly</i> br. id., főispán, Deés	100.—
†	<i>Lipót</i> br. birtokos, Kolozsvár	100.—
	<i>Pál</i> br., Tarna-Méra, (Hevesm.)	100.—
230	<i>Tivadar</i> br. földbirtokos, M.-Ilye (Hunyadm.)	100.—
	<i>Tivadarné</i> br.	100.—
	<i>Boros Béni</i> orsz. képvis., Arad	100.—
†	<i>József</i> emlékére, Bálványos-Váralya (Sz.-Dobokam.)	100.—
	<i>Sándor</i> műfaragó, Debreczen	100.—
235	<i>Borosnyai L. Béla</i> orsz. tébolydai főorvos, N.-Szeben	100.—
	<i>Boros-sebesi Casinó</i> (Aradm.)	100.—
	<i>Bors Albert</i> , Szind, (Torda-Aranyosm.)	100.—
	<i>Borszéki 1895. évi</i> fürdő-vendégei (Csikm.)	271.—
	<i>Bossányi László</i> tak. pénzt. ig., Budapest	100.—
240	<i>Böszörményi Róza</i> , Debreczen	100.—
	<i>Brassai Sámuel</i> dr., ny. egyetemi tanár, Kolozsvár	100.—
	<i>Brassói áll. elemi isk.</i> tanító-testülete	100.—
	„ <i>állami fő-édliskola</i>	100.—
	„ <i>bánya- és kohó részv. egyesület</i> kohóigazgató-sága, Puszta-Kalán (Hunyadm.)	400.—
245	<i>magyar csizmadia társulat</i> Brassóm., 1885-ben	500.—
	<i>ev. luth. egyhá.</i> 1886-ban	100.—

		frt	kr.
	<i>Brassói magyar polgári kör, Brassóm.</i>	100	—
	„ <i>társalgó egyesület</i>	100	—
	„ <i>választmány színészeti szakosztálya</i>	100	—
250	<i>protestáns jótékony nőegylet (Brassóm.)</i>	100	—
	<i>r. k. főgymnásium ifjúsága és önképző-</i>		
	<i>köre 1886-ban</i>	100	50
	<i>Brassóvármegyei magyar nők . . . . .</i>	500	—
	<i>Brázay Kálmán nagykereskedő, Budapest</i>	100	—
	<i>Bródy Sándor ujságíró, Budapest</i>	100	—
255	<i>Brüll Armin, Budapest . . . . .</i>	100	—
	<i>Henrik és fiai, Budapest</i>	100	—
	„ <i>Ignáczné dr. . . . .</i>	100	—
	„ <i>Miksa takarékpénztári igazgató, Budapest</i>	100	—
	<i>Bruszt Ignácz kir. ügyész, Deés (Szolnok-Dobokam.)</i>	100	—
260	<i>Budafokon nyaraló budapestiek 1886-ban</i>	112	—
	<i>(és 1 drb arany.)</i>		
	<i>Budapest székesfőváros közönsége . . . . .</i>	5000	—
	„ <i>Első Magyar általános biztosító társaság</i>	1000	—
	„ <i>áll. polg. tanítónőképző intézet tanári tes-</i>		
	<i>tülete 1888-ban</i>	100	—
	<i>1885. évi orsz. kiállítás örszemélyzete</i>	500	—
265	<i>1886. évi E. M. K. E.-bál . . . . .</i>	1423	26
	<i>1887 évi Erdélyi bazár emlékére.</i>	835	—
	<i>1887. „ E. M. K. E.-bál . . . . .</i>	1450	—
	<i>1888. . . . .</i>	1049	14
	<i>1890. . . . .</i>	2014	20
270	<i>1891. . . . .</i>	1583	45
	<i>1892. „ . . . . .</i>	1583	09
	<i>1893. „ . . . . .</i>	1587	14
	<i>1894. „ . . . . .</i>	709	33
	„ <i>székesfővárosi m. kir. áll. rendőrség ör-</i>		
	<i>személyzete 1885-ben . . . . .</i>	100	—
275	„ <i>székesfővárosi adófelügyelői tisztikar 1886-ban</i>	100	—
	„ <i>egyesült takarékpénztár . . . . .</i>	100	—
	„ <i>mérnöki hivatal rendes tag-</i>		
	<i>jai 1886-ban . . . . .</i>	100	—
	„ <i>székesfővárosi mérnöki hivatalban ideigl.</i>		
	<i>alkalmazott mérnökök, 1886-ban . . . . .</i>	100	—
	„ <i>m. kir. állatorvosi tanintézet ifj. 1888-ban</i>	100	—
280	„ <i>m. kir. államvasuti hivatalnokok takaré-</i>		
	<i>és előleg-egylete . . . . .</i>	300	—
	„ <i>m. kir. áll. vasuti mozgó postahivatal</i>		
	<i>tisztviselői 1885-ben . . . . .</i>	100	—
	<i>államvasuti központi leszámítoló hivatal</i>	180	—
	<i>gazdák és iparosok ált. hitelszövetkezete</i>	100	—
	<i>kir. József-műegyetem ifjúsága 1885-ben</i>	206	—
285	<i>kávés ipartársulat . . . . .</i>	100	—
	<i>kereskedő ifjak társulata 1887-ben</i>	100	—

		frt	kr.
	<i>Budapesti könyvnyomdászok szakköre</i>	100	—
	<i>kir. közjegyzői kamara</i>	100	—
	<i>" magyar lovaregylet totalisateur tisztvi-</i>		
	<i>selősége</i>	100	—
290	<i>Nemzeti Casinó</i>	1000	—
	<i>önkéntes tűzoltó testület</i>	100	—
	<i>országgyűlési függetlenségi és 48-as kör</i>	100	—
	<i>Országos Casinó</i>	500	—
	<i>orvosi kör</i>	100	—
295	<i>pinczér egylet</i>	100	—
	<i>" magyar érzelmű tagjai 1885-ben</i>	116	10
	<i>áll. és polg. iskolai tanító:épző intézet</i>		
	<i>tankép. vizsg. bizottság 1885-ben</i>	100	—
	<i>" szabóságok I-ső segélyző önk. és mun-</i>		
	<i>ka-közvetítő egylete</i>	104	17
300	<i>m. kir. távirdu tisztikarból 100-an 1885-ben</i>	100	—
	<i>kir. tudományegyetem ifjúsága 1886-ban</i>	500	—
	<i>" jogi karának tanárai</i>	300	—
	<i>és műegyetem ol-</i>		
	<i>vasó köre</i>	170	—
	<i>kir. tud. egyet. bölcsészettudom tanártest.</i>	100	—
	<i>ügyvédi kamara</i>	100	—
305	<i>vaskereskedő ifjak 1886-ban</i>	100	—
	<i>† Burdács Alajos, M.-Vásárhely (M.-Tordam.)</i>	100	—
	<i>Bürger Albert, birtokos</i>	100	—
	<i>" Márton</i>	100	—
	<i>" Krakkó-Vajasd (A.-Fehérm.)</i>	100	—
	<i>Busseul Henrik gróf, birt., Háperton (T.-Aranyosm.)</i>	100	—
310	<i>Cándrea Miklós körjegyző, Alsó-Vidra (T.-Aranyosm.)</i>	100	—
	<i>Concha Győző dr. egyetemi tanár, Budapest</i>	100	—
	<i>Conrad Károly számvevő, Brassó (Brassóm)</i>	100	—
	<i>Csákány Ádám birtokos, Gyalu (Kolozsom.)</i>	100	—
	<i>Csáki-gorbói kerületi izr. hitközség (Sz.-Dobokam.)</i>	100	—
315	<i>Csáky László gróf, Budapest</i>	100	—
	<i>Csáky Vidor gróf földbirtokos, Görgő (Szepesm.)</i>	100	—
	<i>Csanádvármegye közönsége</i>	500	—
	<i>Csanak József kereskedő, Debreczen (Hajdum)</i>	200	—
	<i>† Csányi Ferenc id., Nagy-Szeben (Szebenm.)</i>	100	—
320	<i>Császár Ferencz magyar földhitel int. tisztviselő,</i>		
	<i>Budapest</i>	100	—
	<i>Császka György kalocsai érsek, Kalocsa (Pestm.)</i>	300	—
	<i>Csató János kir. tan., alispán, Nagy-Enyed (A.-</i>		
	<i>Fehérm.)</i>	100	—
	<i>" János birtokos, Kalota Szt.-Király (Kolozsom.)</i>	100	—
	<i>Csávolszky Lajos birtokos, Csege (Hajdum.)</i>	100	—
325	<i>Cseh Lajos m. kir. miniszteri oszt. tanácsos, ny.</i>		
	<i>bányaig. elnök, Kolozsvár</i>	100	—
	<i>Csekonics Endre gróf v. b. t. t., a Magyar vörös</i>		
	<i>kereszt-egylet elnöke, Budapest</i>	500	—

	frt	kr.
<i>Cseresnyés János</i> rendőrkapitány, Makó (Csanádm.)	100	—
<i>Csermői kaszinó-egylet</i> (Aradm.)	100	—
<i>Csernátony Lajos</i> orsz. képviselő, Budapest	100	—
330 <i>Cséry Lajos</i> ifj., a közuti vasut r. t. igazg. alelnöke, Budapest	100	—
<i>Csikvármegye</i> közönsége	100	—
<i>Csiki Károly</i> magánzó, Fogaras (Fogarasm.)	100	—
<i>Csiky Kálmán</i> műegyetemi tanár, Budapest	100	—
<i>Viktor</i> dr. egyetemi tanár, Kolozsvár	100	—
335 <i>Csik-somlyói jótékony nőegylet</i> (Csikm.)	100	—
<i>Csik-Szépviz</i> község	100	—
<i>Csik-szeredai műkezelő társulat</i>	100	—
<i>takarékpénztár</i>	100	—
<i>Csoma Sándor</i> (Körösi) emlékének Duka Tivadar, London	100	—
340 <i>Csongrádvármegye</i> törvényhatósága	2000	—
<i>Csongrádi polgári-kör</i> (Csongrádm.)	100	—
<i>Csongrády Kálmán</i> birtokos, Szász-Vessződ (Nagy-Küküllőmegye)	100	—
<i>Csongvay Lajos</i> ügyvéd, Maros-Vásárhely (Maros-Tordam.)	100	—
<i>Csorna</i> nagyközség közönsége (Sopronm.)	111	58
345 <i>Czakó József</i> id., adópénztárnok, Maros-Vásárhely (Maros-Tordam.)	100	—
<i>Czakó József</i> ifj., birtokos, Mező-Kövesd (Maros-Tordam.)	100	—
<i>Czakó Józsefné</i> ifj. - Korbuly Erzsébet	100	—
<i>Czegléd</i> r. t. város közönsége (Pestm.)	100	—
<i>-i népbank</i>	100	—
350 <i>százsz. küldöttség</i> Kossuth alapítványa	100	—
<i>takarékpénztár egyesület</i>	100	—
<i>Czell Benő</i> nagybirtokos, Zilah (Szilágym.)	100	—
<i>Czirák Béla</i> gróf főispán, Székes-Fehérvár	100	—
<i>Daniel Gábor</i> id., ny. főispán, Olasztelek, Udvarhelymegye.)	100	—
355 <i>Gábor</i> dr. orsz. képvis. Budapest	100	—
<i>Dániel Ernő</i> kereskedelemügyi m. kir. miniszter, orsz. képvis., Budapest	100	—
<i>Pál</i> orsz. képviselő, Ó-Léc (Torontálm.)	100	—
<i>Darvas János</i> róm. kath. esperes-plébános, Bács (Kolozsm.)	100	—
<i>Dávid Antal</i> birtokos, Kolozsvár	100	—
360 <i>Deák Ignác</i> és neje - sz. Urbán Ágó, Zenta (Bács-Bodrogm.)	250	—
<i>D. Deák József</i> borkereskedő, Kolozsvár	100	—
<i>Deák Albert</i> ügyvéd, Kolozsvár	100	—
<i>Debreczen</i> sz. kir. város közönsége (Hajdum.)	5000	—
<i>„Debreczeni Ellenőr”</i> politikai napilap, Debreczen	100	—

		frt.	kr.
365	Debreczeni ágostai evangélikus egyház	100	—
	Casínó	100	—
	Csokonai-kör	100	—
	Dal-egyesület erdélyrészi körutjának emlékére	100	—
	Emke-bál jövedelme 1890-ben	700	—
370	Emke-bál jövedelme 1891-ben	545	90
	tombolával egy-	525	20
	bekötve	500	—
	Emke és jótékony nőegyleti karton-		
	bál jövedelme 1893-ban	315	25
	ev. ref. egyház	100	—
	főiskola felsőbb tan. ifjúságá-		
	nak olvasó köre	100	—
375	ev. ref. főgymnasium tanuló ifjúsága		
	1885-ben	100	—
	függetlenségi kör	100	—
	ipar és kereskedelmi bank	10	—
	István-gőzmalom társulat	100	—
380	jótékony nőegylet	100	—
	kereskedő társulat	100	—
	kolozsvári kirándulók „Hortobágy” ala-		
	pitványa	100	—
	m. kir. illeték kiszabási hivatal 1885-iki		
	tisztikara	100	—
	pincér-egylet	100	—
325	első takarékpénztár	100	—
	üggyvédi kar	100	—
	Deésáknai sóbányahivatal tisztikara 1887-ben (Szol-		
	nok-Dobokam.)	100	—
	Deés város (Szolnok-Dobokam.)	500	—
	őstelkesei	100	—
390	Emke-választmány bálja 1889-ben	100	—
	orth. izraelita hitközség	100	—
	csizmadia ipartársulat	100	—
	ev. ref. egyházmegye lelkészei 1886-ban	100	—
	hitelbank részvénytársaság	100	—
395	ifjúság 1886-ban	114	—
	ifjúsági bál rendezői (a bál jövedelméből)	170	—
	jótékony nőegylet	100	—
	polgári fiu és leányiskola tantestülete	100	—
	olvasó kör	100	—
400	takarékpénztár	100	—
	Deésy Gyula ev. ref. esperes, Gyalu (Kolozsm.)	100	—
	Degenfeld-Schomburg Gusztáv főrendiházi tag,		
	Budapest	100	—
	Degenfeld Gusztávné gr. Karacsay Melánia grófnő,		
	Téglás (Hajdum.)	100	—

	frt	kr.
<i>Degenfeld-Schomburg József</i> főispán, Debreczen (Hajdumegye.)	100.—	
405 † <i>Degenfeld-Schomburg Józsefné</i> gr.-né, Debreczen . <i>Sándor</i> gróf birtokos, Erdőszáda (Szatmármegye.)	100.—	200.—
† <i>Demjén László</i> könyvkereskedő, Kolozsvár	100.—	
<i>Derecske</i> község (Biharm.)	100.—	
<i>Derecskei</i> ev. ref. egyház (Biharm.)	100.—	
410 <i>Desbordes Viktor</i> földbirtokos, Mező-Gerebenes (Torda-Aranyosm.)	100.—	
<i>Desseuffy Aurél</i> gr. nagybirtokos, Budapest . .	100.—	
" <i>Dénes</i> gróf földbirtokos, Királytelke (Szabolesm.)	100.—	
<i>Désy Zoltán</i> orsz. képvis., Nagy-Ölyves (M.-Tordam.)	100.—	
<i>Deutsch József</i> építk. vállalkozó, Budapest . .	100.—	
415. <i>Dévai áll. tanítóképezde</i> tanári kara (Hunyadm.)	100.—	
" ifjusága 1886-ban (Hunyadm.)	100 —	
<i>csizmadia és timár</i> -ipartársulat	100 —	
<i>előlegezési szövetkezet</i>	100.—	
1889. márcz. 7-én rendezett tánczestély		
<i>jövedelme</i>	124.50	
420 <i>Nemzeti Casinó</i>	100.	
" <i>kir. állami főreáliskola</i> tanári testülete 1886-ban	100. -	
<i>Déaványa</i> város (Jász-Nagy-Kun-Szolnokm.)	100.—	
<i>Dező Zsigmond</i> városi erdész, Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye)	100.—	
<i>Ditrői József</i> mérnök, Kolozsvár	600.—	
" <i>Mór</i> a kolozsvári nemzeti színház vállalkozó igazgatója 1888-tól, míg igazgató lesz, évente egy ingyen előadást följánlott	400.—	
425 <i>Dobál Antal</i> ügyvéd, Kolozsvár	100.—	
† <i>Dobál Izsákné</i> özv., Kolozsvár	100.—	
<i>Dombovári járási takarékpénztár</i> , Tamási (Tolnam.)	100.—	
† <i>Dombrády Gyula</i> pénzü. főb. tanácsos, Kolozsvár	100.—	
† <i>Domján Pál</i> hagyatéka, Balassa-Gyarmat (Nógrádmegye)	300.—	
430 <i>Donogány Jakabné</i> özv.,-sz. Györffy Anna birtokosnő, Nagyenyed (Alsó-Fehérm.)	100.—	
<i>Dorgó Albert</i> kir. közjegyző, Kolozsvár	100.—	
<i>Dőry Dénes</i> kir. tanácsos, birtokos (Paradicsompusztá (Tolnam.)	100.—	
<i>Dósa Elek</i> megyei főjegyző, Marosvásárhely (Maros-Tordam.)	100.—	
† <i>Dósa Dániel</i> curiai bíró, Maros-Vásárhely (Maros-Tordam.)	100.—	
435 <i>Dósa Endre</i> főszolgabíró Teke (Kolozsm.)	100.—	

		frt	kr-
	<i>Draveccky Adorján</i> kir. táblabíró, Debreczen (Hajdumegye)	100	—
	<i>Duha Imre</i> birtokos, Kolozs-Kara (Kolozsmegye)	100	—
	<i>Imréné</i>	100	—
	<i>Dulánszky Nándor</i> dr., r. kath. püspök, Pécs (Banyamegye)	100	—
440	<i>Eger város képviselőtestülete</i> (Heves m.)	100	—
	<i>Egri törzs kaszinó</i> (Heves m.)	100	—
	<i>jogakadémia</i> hallgatói 1886-ban	110	—
	<i>Egyed Ferencz</i> unit. pap, H.-Szent-Pál (Udvarhelymegye)	100	—
	† <i>Egyed János</i> birtokos, Nagy-Teremi (Kisküküllőmegye)	100	—
445	<i>Egyek község</i> (Hajdu m.)	160	—
	<i>Eisenstädter S.</i> és társai nagykereskedők, Szeged (Csongrádm.)	100	—
	† <i>Elekes György</i> orsz. képviselő, Mező-Szopor (Kolozsmegye)	600	—
	<i>Györgyné özv.</i> , Mező-Szopor (Kolozsm.)	400	—
	<i>Károly</i> földbirtokos, Szederjes	100	—
450	<i>Mihály</i> , Sárd (Maros-Tordam.)	100	—
	<i>Pál</i> kir. ítélőtáblai elnök, Maros-Vásárhely (Maros-Tordam.)	100	—
	<i>Éles Henrik</i> orsz. képviselő, Budapest	100	—
	<i>Elischer József</i> kir. tanácsos, tanker. főigazgató, Nagy-Szeben (Szebenm.)	160	—
	<i>Elked Antal</i> vendéglője és vendégei, Budapest	409	87
455	† <i>Éltes Károly</i> dr., apátplébános, Kolozsvár	100	—
	<i>Ember Bogdán</i> dr. gyógyszerész, Kolozsvár	100	—
	<i>Emich Gusztáv</i> orsz. képviselő, Budapest	100	—
	<i>Endstrasser Benedek</i> építész, Kolozsvár	100	—
	<i>Erdélyrészi Magyar Jelzálog-hitelbank</i> részvénytársaság, Kolozsvár	100	—
460	<i>Erdődy György</i> gr. főrendiházi tag, Budapest	100	—
	„ <i>István</i> gr. cs. kir. főlovászmester, Budapest	100	—
	„ <i>Rudolf</i> gr. cs. és kir. kamarás, főrendiházi tag, Budapest	1000	—
	<i>Erdővidéki takarékpénztár</i> részvénytársaság, Baróth (Háromszék)	100	—
	<i>Érmelléki</i> ev. ref. egyházmegye, Ér-Mihályfalva (Biharm.)	100	—
465	<i>Érmelléki takarékpénztár</i> , Székelyhid (Biharm.)	100	—
	<i>Ér-Mihályfalva</i> község (Biharm.)	100	—
	<i>Érsekújvári takarékpénztár</i> (Nyitra m.)	100	—
	<i>Erzsébetváros</i> közönsége (Kisküküllőm.)	100	—
	— <i>i</i> <i>kaszinó</i>	100	—
470	— <i>iparsegélyező-egylet</i>	100	—
	<i>Eszes Mátyás</i> földbirtokos, Csongrád (Csongrádm.)	100	—

		frt	kr.
	<i>Esztergomi Kereskedelmi és iparbank, (Esztergommm.)</i>	100	—
	<i>takarékpénztár</i>	100	—
475	† <i>Esterházy Anna</i> grófnő, Gyalu (Kolozm.)	100	—
	<i>Jánosné</i> grófné, Kolozsvár	100	—
	<i>Kálmán</i> gróf,	100	—
	<i>Miguel</i> gróf,	100	—
	" <i>Mihály</i> gr., Cseklész " (Pozsonym.)	100	—
	" <i>Móricz</i> gr. főispán, Veszprém (Vesz-		
	prémmege).	500	—
480	<i>Pál</i> herceg, Budapest	100	—
	<i>Evva Lajos</i> népszínházi igazgató, Budapest . .	962	—
	† <i>Fábián Lajos</i> hagyatéka, N.-Várad (Biharm.)	1000	—
	<i>Fabiny Ferencz</i> kir. ítélőtáblai bíró, Budapest .	100	—
	<i>Facseti</i> Nemzeti Casinó (Krassó-Szőrénymegye)	100	—
485	<i>Farkas Elek</i> orsz. képvis., N.-Körös (Pestmegye.)	100	—
	" <i>János</i> 1848/49-i honvédszázados, földbirtokos, Jászberekegyház (Jász-Nagy-Kun-		
	Szolnok m.)	100	—
	† " <i>Lajos</i> földbirtokos, Siter (Biharmegye)	100	—
	" <i>Mendelgyáros</i> , M.-Vásárhely (M.Tordam)	300	—
	<i>Féger Ferencz</i> nagybirtokos, Zsadány (Temesm.)	100	—
490	<i>Fejérvármegye és Székesfejérvár</i> sz. kir. város közönsége	1553	08
	" <i>-i takarékpénztár</i> , Székes-Fejérvár	100	—
	<i>Fejér Vilmos</i> nyomdatulajdonos, Kolozsvár	100	—
	<i>Fejérvári Jenő</i> földbirt., Sárvár (Sz.-Dobokam.)	100	—
	" <i>Károly</i> " S -Szt -András "	100	—
495	<i>Fekete Gábor</i> kir. ítélőtáblai elnök, Kolozsvár	100	—
	" <i>József</i> birtokos, N.-Várad (Biharmegye)	100	—
	" <i>Károly</i> siketnéma-int igazg., Vác (Pestm.)	100	—
	<i>Feketelak</i> község (Szolnok-Doboka megye.) .	100	—
	<i>Félegyházi Kossuth-küldöttség</i> (Jász-Nagy-Kun-		
	Szolnokm.)	150	—
500	" <i>takarékpénztár</i> , keresk. iparhitelintézet és népbank	100	—
	<i>Felsőbánya</i> sz. kir. város (Szatmárm.)	100	—
	<i>Felső-fehérvári unit egyház</i> , Héviz (Udvarhelym.)		
	<i>Felvincz</i> város közönsége (Torda-Aranyosm.)	100	—
	<i>Ferencz József</i> unit. püspök, Kolozsvár .	100	—
505	<i>Ferenczi Ignác</i> cipésmester, Kolozsvárt . .	100	—
	† <i>Ferenczy Lajos</i> birtokos, Miskolcz (Borsodm.)	200	—
	<i>Fesletits Pál</i> gróf id., főrendiházi örökös tag, Dégh (Veszprémm.)	300	—
	" <i>Taszi</i> gróf		
	<i>Keszthely</i> .	500	—
	† <i>Fiáth István</i> birtokos, Mihályi (Sopronm.)	100	—
510	<i>Filó János</i> és neje Gaál Róza, Szentés (Csongrádm.)	100	—

		frt	kr.
	<i>Fisch Ignác</i> birtokos, N. Léta (Biharm.)	100.—	
	<i>Fischer Jenő</i> , Budapest	100.—	
	<i>Fiumei m. kir. pénzügyőrség</i> 1886-ban	100.—	
	<i>Fleissig József</i> kereskedő, Fogaras (Fogarasm.)	100.—	
515	† <i>Flor Ferenczné</i> özv., Budapest	200.—	
	<i>Floth F. Adolf</i> főszolgabíró, Bethlen (Szolnok-Dobokam.)	100.—	
	† <i>Fodor Ignác</i> birtokos és ügyvéd, Csik-Somlyó (Csikm.)	100.—	
	<i>Földváry Ödön</i> birtokos, Vámos-Gálfalva (Kis-Küküllőm.)	100.—	
	† <i>Földi János</i> dr. hagyatéka, Budapest	100.—	
520	<i>Folly Viktor</i> bank- és pénzváltóüzlet-tulajdonos, Kolozsvár	100.—	
	<i>Fonciére</i> pesti biztosító-intézet, Budapest	100.—	
	<i>Fornszek Sándor</i> orsz. képv., földbirtokos, Boldogasszonyfa (Somogym.)	100.—	
	<i>Fraknoi Vilmos</i> cz. püspök, nagyvárad kanonok Budapest	100.—	
	<i>Freystädter Vilmos</i> földbirtokos, Kaposvár (Somogym.)	300.—	
525	<i>Fried Eszkelesz</i> birtokos, Algyógy (Hunyadm.)	100.—	
	<i>Fülöp Albert</i> kereskedő és vendéglős, Tusnád Ferencz orsz. tébolyda orvos, Nagy-Szeben (Szebenm.)	100.—	
	<i>Furta</i> község (Biharm.)	100.—	
	<i>Gádl Albert</i> birtokos, Mező-Szilvás (Kolozsm.)	100.—	
530	" <i>Elek</i> földbirtokos, M.-Kályán (Kolozsm.)	100.—	
	" <i>Gyula</i>	100.—	
	" <i>Péter</i> Mező-Szilvás "	100.—	
	<i>H. Gál Domokos</i> alispán, Dicső-Szt-Márton (Kis-Küküllőm.)	100.—	
	<i>Gajzágó Antalné</i> özv., Marosvásárhely (Maros-Tordam.)	100.—	
535	" <i>Salamon</i> m. kir. áll. számvevőszék ny. elnöke, Budapest	100.—	
	<i>Galandauer J. Henrik</i> fakereskedő, Torda (Torda-Aranyosm.)	100.—	
	† <i>Gálffi Sándor</i> jószágigazgató, Gernyeszeg (Maros-Tordam.)	100.—	
	† <i>Gárdos Jánosné</i> özv. hagyatéka, Budapest	1424.77	
	† <i>Gáspár János</i> id., kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő, Nagy-Enyed	100.—	
540	" <i>János</i> vármegyei t. fő- és I. aljegyző Nagy-Enyed	100.—	
	<i>Gazsi József</i> tanár, Kolozsvár	100.—	
	<i>Gebhardt Döme</i> ny. távirda főnök, Kolozsvár	100.—	
	<i>Geissler Arthur</i> , Budapest	200.—	

frt kr.

	<i>Geisz László</i> földbirtokos, Alsó-Hencze (Tolnam.)	100.—
545	<i>Gelencze</i> község (Háromszékm.)	100.—
	† <i>Georgievics Pál</i> földbirtokos, Zomba (Tolnam.)	100.—
	<i>Gerendy István</i> földbirtokos, Sövényfalva (Kis-Küküllőm.)	100.—
	<i>Gergely Sámuel</i> dr. egyetemi m. tanár, Kolozsvár	100.—
	<i>Ghiczy József</i> földbirtokos, Szent Mihály-Pusztá (Komáromm.)	100.—
550	<i>Glück Adolf</i> földbirtokos, A.-M.-Váradja (Alsó-Fehérm.)	100.—
	" <i>Mór</i> Alvincz (Alsó-Fehérm.)	200.—
	" <i>Samu</i>	100.—
	<i>Göger László</i> dr. miniszteri " segéd fogalmazó, Budapest	100.—
	<i>Gondolovits</i> testvérek birtokos, vendéglős, Bánffy-Hunyad (Kolozsm.)	100.—
554	<i>György Gyula</i> , Königshof (Temesm.)	100.—
	<i>Gorove László</i> dr. földbirtokos, Budapest	100.—
	<i>Garovée-Noszlopy Stefánia</i> birtokos, Piskolt (Biharm.)	100.—
	<i>Góth Manó</i> dr. orvos, Kolozsvár	100.—
	<i>Gotthard Zsigmond</i> birtokos, Sztána (Kolozsm.)	100.—
560	† <i>Gottschlig József</i> lovag, Budapest	100.—
	† <i>Grabovszky Szilárd</i> , Budapest	100.—
	† <i>Graefl József</i> főispán, Megyaszó (Hajdum.)	100.—
	<i>Groisz Béla</i> dr. orvos, Kolozsvár	100.—
	" <i>Gusztáv</i> dr. egyetemi tanár, Kolozsvár	100.—
565	" <i>Győző</i> dr. birtokos, Kolozsvár	100.—
	<i>Gromon Dezső</i> államtitkár, Budapest	100.—
	<i>Gutmann Aladár</i> mérnök, Bécs	100.—
	" <i>László</i> kereskedő, "	100.—
	<i>Gyalu</i> kis község (Kolozsm.)	100.—
570	" -i iparosok	100.—
	" " <i>vereskereszt-egylet</i> bál jövedelme	109.—
	<i>Gyárfás Benedek</i> jószágigazgató, Kolozsvár	100.—
	" <i>Károly</i> főszolgabíró, Hosszuaszó (Kis-Küküllőm.)	100.—
	" <i>Lajos</i> birtokos, Csapó (Kis-Küküllőm.)	100.—
575	<i>Gyarmathy Miklós</i> alispán, Kolozsvár	100.—
	" <i>Zsigmond</i> kir. tanácsos, tak. pénzt. igazgató, Bánffy-Hunyad, (Kolozsm.)	100.—
	<i>Gyarmathy Zsigmondné</i> , Margitszigeti tombolából. 1868-ban B.-Hunyad (Kolozsm.)	342.—
	<i>Gyergyói róm. kath. tanítóegylet</i> Gyergyó-Ditró (Csikmegye)	100.—
	<i>Gyergyó-Szent-Miklós</i> község (Csikm.)	100.—
580	" <i>Tölgyes</i> község (Csikm.)	100.—
	<i>Gyöngyös</i> város (Hevesm.)	100.—

		frt	kr.
	<i>Gyöngyösi takarékpénztár és hitelbank</i>	100	—
	<i>takarékpénztár egyesület</i>	100	—
	<i>Györffy Gyula</i> orsz. képviselő, Csik-Csátószeg (Csikm.)	100	—
585	† „ <i>Ilona</i> emlékére Végli Bertalané-Bren- csán Eliz, Kolozsvár	100	—
†	„ <i>Lajos</i> báró, Kraszna (Szilágym.)	100	—
	„ <i>Pál</i> báró főszolgabíró, Kraszna	100	—
	<i>Győr vármegye</i> törvényhatósága	500	—
	<i>Győr</i> sz. kir. város 1886 ban 100 frttal alapító és 1889-től fizet 400 frtnak megfelelő 5%-ot	240	—
590	„ -i <i>első takarékpénztár</i>	100	—
	„ <i>ügyvédi kamara</i>	100	—
	„ -i <i>vidéki tanítóegylet</i> , Győr	100	—
	<i>Györy Elek</i> dr. orsz. képvis., ügyvéd, Budapest	100	—
	<i>Gyulafehérvár</i> sz. kir. város (Alsó-Fehérm.)	200	—
595	„ -i <i>polgári kaszinó</i>	100	—
	„ <i>takarékpénztár</i> , mint részvénytár- saság	100	—
	<i>Gyulay Richárd</i> földbirtokos, Teke (Kolozsm.)	100	—
	„ <i>Sándor</i> kereskedő, Bánffy-Hunyad (Ko- lozsmegye)	100	—
	<i>Gyürky Ábrahám</i> gróf, v. b. t. t. es. és kir. kamarás, Budapest	100	—
600	<i>Hahn Samu</i> , Salgó-Tarján (Gömörm.)	100	—
	<i>Hajdu-Bajos</i> község (Hajdum.)	100	—
	„ <i>Büszörmény</i> rend. tanácsu város (Hajdum.)	160	—
	„ -i <i>takarékpénztár</i> részvénytársaság	100	—
	„ -i <i>Dorogh</i> nagyközség (Hajdum.)	400	—
605	„ -i <i>Nánási</i> takarékpénztár (Hajdum.)	100	—
	„ -i <i>Sámson</i> község (Hajdum.)	100	—
	„ -i <i>Szoboszló</i> város közönsége (Hajdum.)	100	—
	„ -i <i>Vámos-Pércs</i> község (Hajdum.)	100	—
	<i>Hajós Béla</i> dr. közegészs. felügy., Budapest	100	—
610	<i>Halasi</i> takarékpénztár (Pestm.)	100	—
†	<i>Halász Vince</i> földbirtokos, Rácz-Keresztur (Fe- hérm.)	320	—
†	<i>Haller György</i> gróf id., Ugra (Kis-Küküllőm.)	100	—
	<i>Jerő</i> gróf orsz. képviselő, Medgyes (Nagy- Küküllőm.)	1000	—
	<i>Károly</i> dr., kir. tud. egyet. tanár, Kolozsvár	100	—
615	„ <i>Rezső</i> ügyvéd, Kolozsvár	100	—
†	<i>Hámvaszy Imréné</i> -Vásárhelyi Nagy Paulina, Szé- kes-Fejérvár (Fejérm.)	100	—
	<i>Hankó Sándor</i> , Brassó	100	—
	<i>Haraszi Gyula</i> állami reáliskolai tanár, Budapest	100	—
	<i>Harkányi Frigyes</i> miniszteri tanácsos,	100	—

		frt	kr.
620	<i>Háromfalusi</i> tanítói kör (Brassóm.)	100	—
	<i>Háromszékvármegyei izraelita</i> hitk., S.-Szt.-György	100	—
	tanító testület „	100	—
	<i>Háromszéki takarékpénztár</i> , Sepsi-Szt.-György	100	—
	unitárius egyházközség, Bölön	100	—
625	<i>Hartleben Adolf</i> könyvkereskedő, Lipcse (Német- ország)	200	—
	<i>Hatfaludi József</i> , Deés (Szolnok-Dobokam.)	100	—
	<i>Hauda Nándor</i> máv. főellenőr, Kolozsvár	100	—
	† <i>Haynald Lajos</i> dr. érsek, Kalocsa, (Pestm.)	1000	—
	<i>Hegedüs László</i> főmérnök, Arad (Aradm.)	100	—
630	„ <i>Sándor</i> orsz. képviselő, Budapest	100	—
	<i>Hegyi Mihályné</i> özv., Debreczen (Hajdum.)	100	—
	<i>Heinrich István</i> dr. ügyvéd, Makó (Csanádm.)	100	—
	<i>Helpy Ignác</i> orsz. képviselő, Budapest . .	100	—
	<i>Hell Ede</i> birtokos, Guraszáda (Hunyadm.)	100	—
635	<i>Herczeg Ignác</i> földbirtokos, Totesd	100	—
	<i>Herz</i> dr. Bécs	100	—
	<i>Hevesvármegye</i> közönsége	300	—
	„ <i>-i takarékpénztár</i> , Eger	100	—
	<i>Hevesi József</i> műasztalos, Kolozsvár	100	—
640	† <i>Hincz György</i> dr. gyógyszerész, „	100	—
	<i>Hirsch Kálmán</i> és <i>Adolf</i> bérlők, „	100	—
	<i>Lipót</i> birtokos, Kolozsvár	100	—
	† <i>Mayer</i> szeszgyáros, Gerend (Torda-Ara- nyosm.)	100	—
	<i>Hódmező-Vásárhely</i> város közönsége (Csongrádm.)	500	—
645	<i>-vásárhelyi ev. ref. egyház</i>	100	—
	„ „ „ <i>főgymn.</i> tanulókönkép- zőköre „ (Csongrádm.)	100	—
	„ „ <i>12 temetkezési</i> egyesület (Csongrádm.)	100	—
	<i>Hodossy Gedeon</i> Budapest	200	—
	<i>Högyészi takarékpénztár</i> (Tolnam.)	100	—
650	<i>Hollaky Atilla</i> főszolgabíró, Kovászna (Három- székm.)	100	—
	<i>Hollós Dezső</i> , Nagy-Várád (Biharm.)	100	—
	<i>Hontvármegye</i> közönsége . .	100	—
	<i>Horánszky Nándor</i> orsz. képviselő, Budapest	100	—
	<i>Horn Dávid</i> nagykereskedő, Budapest	100	—
655	<i>Horovitz Béla</i> birtokos, Kolozsvár	100	—
	<i>Sámuel</i> vállalkozó	100	—
	„ ifj., épít., vállalkozó, Kolozsvár	100	—
	<i>Horthy István</i> földbirtokos, Kenderes (Jász-Nagy- Kun-Szolnokm.)	100	—
	<i>Horváth Gyula</i> műépítész-mérnök, Kolozsvár	100	—
660	<i>Gyula</i> orsz. képviselő, Budapest	900	—

		frt	kr.
	<i>Horváth Döme</i> ny. kir. táblai elnök, Budapest .	100	—
	„ <i>Gábor</i> (Petrichevich), K -Széplak (Nyitram.)	100	—
†	„ <i>József</i> , Budapest (Hagyaték)	500	—
	„ <i>Kálmán</i> (Petrichevich) br. cs. és kir. kamarás, Felső-Zsuk (Kolozsm.)	100	—
665	<i>Kálmán</i> kir. it. táblai bíró, Kolozsvár	100	—
	<i>Lajos</i> orsz. képvis., Budapest	100	—
	<i>László</i> kir. tanfelügyelő, Segesvár	100	—
	<i>Mihály</i> nyug. főispán, Budapest	100	—
	<i>Miklós</i> dr. ügyvéd, Torda	100	—
670	† <i>Ödön</i> br. birtokos, Alvincz (Alsófehérm.)	100	—
	„ <i>Tholdi János</i> gr., Bonyha (Kis-Küküllőm.)	100	—
†	„ „ <i>Kozma</i> gr. cs. és kir. tengerész-hadapród, Bonyha (Kis-Küküllőm.)	100	—
	„ „ <i>Tholdi Lajos</i> gr. cs. és kir. kamarás, orsz. képvis., Bonyha (Kis-Küküllőm.)	100	—
	„ <i>Tholdi Lajosné</i> grófné, Adámos, (Kis-Küküllőmegye)	100	—
675	<i>Hory Béla</i> megyei árvaszéki elnök, Kolozsvár	100	—
	<i>Hosszufalusi áll. felső nép- és faragó iskola</i> ifjúsági önképzőköre (Brassóm)	100	—
	„ <i>tanítói kör</i> „	100	—
†	<i>Hügel Lipót</i> múmalomtulajdonos, Sz.-Régen (Maros-Tordam.)	100	—
	<i>Hunyadvármegyei egyetemi ifjúság</i>	100	—
680	„ <i>árvaszék</i> magyar tagjai	100	—
	„ <i>első takarékpénztár</i> , Hátszeg	100	—
	„ <i>Emke nőválasztmány</i> 1887-ben	155	—
	„ <i>1888-iki tánczestélye</i>	166	—
	„ <i>ref. papság</i>	100	—
685	<i>Hunyady László</i> gr. v. b. t. t., Budapest	100	—
	<i>Huszár Béla</i>	100	—
	„ <i>Károly</i> br. id., orsz. képvis., Radnótfája (Maros-Tordam.)	100	—
	„ <i>Sándor</i> br. katasteri igazgató, Kolozsvárt	100	—
†	<i>Hutlessz Károly</i> kereskedő, Kolozsvár	100	—
690	† <i>Huzly Károly</i> prépost, Debreczen	100	—
	<i>Iglói ág. hitv. ev. főgymnasium</i> tanuló ifjúsága (Sze- pesmegye)	104	30
	<i>Ihász Lajos</i> birtokos, Hathalom (Veszprém)	500	—
	<i>Ilosvay Lajos</i> dr. egyetemi tanár, Budapest	100	—
	<i>Ilyefalva</i> nagy község (Háromszékm.)	100	—
695	<i>Ilyés Albert</i> birtokos, M.-Méhes (T.-Aranyosm.)	100	—
	„ <i>Lajos</i> ny. min. oszt. tan., Székes (M.-Tordam.)	100	—
	<i>Imets F. Jákó</i> kanonok, Gyula-Fehérvár	100	—
†	<i>Imre Aurél</i> orsz. képviselő, Budapest	100	—
	<i>Incze József</i> ügyvéd, Kolozsvár	100	—

	frt	kr.
700 <i>Inaktelke</i> község (Kolozs megye)	100	—
<i>Inkei Béla</i> birtokos, Bodogfalva (Hunyadm.)	100	—
<i>István</i> birtokos, Iharos-Berény (Somogym.)	100	—
† <i>Intze Lajos</i> es. és kir. huszárfőhadnagy emlékére <i>Vécsey Róbertné-Intze Laura</i> , Maros-Vásárhely	100	—
† „ <i>Lajosné-Gödri Juliánna</i> en.lékére <i>Vécsey Róbertné-Intze Laura</i> , Maros-Vásárhely	100	—
705 <i>Ipolysági takarékpénztár</i> , Ipolyság (Hontm.)	100	—
† <i>Ipolyi Arnold</i> püspök, Nagyvárad	100	—
<i>Iritz Mór</i> dr. ügyvéd, Makó (Csanádm.)	100	—
<i>Issekutz Antal</i> polgármester, Déva	100	—
<i>Győző</i> dr. orsz. képvis., Erzsébetváros	100	—
710 <i>Ivánka Imre</i> orsz. képviselő, Budapest	100	—
<i>Ivánka Oszkár</i> orsz. képviselő, Kis-Tur (Hontm.)	100	—
† <i>Jakab Bogdán</i> főispán, Kolozsvár	100	—
<i>Jacobi Jakab</i> és <i>Jacobi Hirsch</i> , Pánczéleseh (Sz.-Dobokamegye.)	100	—
<i>Jalics Géza</i> kereskedő, Budapest	100	—
715 <i>Jankovich Elemér</i> , Budapest	100	—
<i>Gyula</i> kir. kuriai bíró, Budapest	100	—
<i>József</i> , Budapest	100	—
<i>József</i> birtokos, Öreglak (Somogym.)	100	—
† <i>Jánossy László</i> id. ny. kataszt. igazgató, Kolozsvár	100	—
720 <i>Jánosi László</i> pénzügyi s.-titkár, Marosvásárhely	100	—
<i>Járai Róbert</i> birtokos, Dézsfalva (K.-Küküllőm.)	100	—
<i>Járossy János</i> nagyiparos, Brassó	100	—
<i>Jász-Apáthi</i> község (Jász-Nagy-Kun-Szolnokm.)	100	—
<i>Jász-Arokszállás</i> város közbirtokossága	100	—
725 <i>Jászberény</i> város (Jász-Nagy-Kun-Szolnokm.)	500	—
<i>Jászberényi vadásztársulat</i> (Jász.-N.Kun-Szolnm.)	100	—
<i>Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye</i>	1000	—
<i>orvos-gyógyyszerész egylete</i>	100	—
<i>Jellinek Henrik</i> vezérigazgató, Budapest	100	—
730 † <i>Jenei Viktor</i> dr. egyetemi tanár, Kolozsvár	100	—
<i>Jókai Mór</i> dr. orsz. képviselő, Budapest	913	23
<i>Jónás Adolf</i> birtokos, Gyula-Fehérvár	100	—
<i>Jósika Andor</i> br. családja, Gy.-Szentkirály (Tor-daaranyosmegye)	300	—
br. ifj., birtokos, Gy.-Szentkirály	100	—
735 <i>Gábor</i> br. orsz. képvis., Szamosfalva (Kolozs megye)	100	—
† <i>Géza</i> báró birtokos, Branyicska	100	—
<i>Gyula</i> br. birt., Gy.-Szentkirály	100	—
<i>Jozefa</i> bárónő, Kolozsvár	100	—
† <i>Lajos</i> báró id.	100	—

		frt	kr.
740	<i>Jósika Lajos</i> br. ifj. birtokos, Branyicska (Hunyadmegye)	100	—
	<i>Leo</i> báró, Szurduk	100	—
	<i>Samu</i> br., ő felsége személye körüli miniszter, Bécs	100	—
	<i>Sámuné</i> báróné, Szurduk	100	—
	<i>Justh Gyula</i> országgyűlési képviselő, Budapest	100	—
745	<i>Kaba</i> nagy község (Hajdumegye)	100	—
	<i>Kabdebó Ferencz</i> dr. kir. közjegyző, M.-Vásárhely	100	—
	<i>Mihály</i> törvényszéki ülnök, N.-Szeben	100	—
	<i>Péter</i> kereskedő, Nagy-Szeben	100	—
	<i>Kabos Kálmán</i> birtokos, Nagy-Ikland (Torda-Aranyosmegye)	100	—
750	<i>Lászlóné</i> birtokos, Szász-Kisalmás (Kisküküllőmegye)	100	—
	<i>Kaczkó község</i> (Szolnok-Dobokavármegye)	100	—
	<i>Kada Mihályné</i> által egy névtelen, Budapestről	500	—
	<i>Kállay Leopold</i> , Napkor (Szabolcsmegye)	100	—
	<i>Kádár Kálmán</i> min. tisztviselő, Budapest	100	—
755	<i>Kalocsai takarékpénztár</i> , (Pestmegye)	894	01
	<i>Kalotaszegi takarékpénztár</i> , Bánffy-Hunyad	100	—
	<i>Kanitz Agoston</i> dr. egyetemi tanár, Kolozsvár	100	—
	† <i>Kanizsai Károly</i> plébános, Tisza-Örs (Hevesm.)	200	—
	<i>Kánya József</i> birtokos, Cs-Delme (Csikmegye.)	100	—
760	<i>Kappel Pál</i> birtokos, Ipolyság, (Hontmegye)	100	—
	<i>Kápolnásnyéki segélyegylet</i> (Fehérm.)	100	—
	<i>Karátsonyi Aladár</i> gr., Budapest	100	—
	<i>Camilló</i> gr., Budapest	100	—
†	<i>Guidó</i> gr., Budapest	200	—
765	<i>László</i> gr., Budapest	100	—
	<i>Sándor</i> (O. P.) gazdatiszt, Kékes (Szolnok-Dobokam.)	100	—
	<i>Kárász Imre</i> cs és kir. kamarás, Szeghalom (Békésm.)	100	—
	<i>Karczag város</i> (Jász-Nagy-Kun-Szolnokm.)	10	—
	<i>Károlyi Alajosné</i> grófné, Budapest	500	—
770	† <i>Gyula</i> gr.,	500	—
	<i>István</i> gr orsz. képvis., Budapest	1000	—
	<i>László</i> gr., Budapest	200	—
	<i>László</i> , Budapest	100	—
	<i>Miksa</i> , Nográd	100	—
775	<i>Sándor</i> gr. orsz. képvis., Budapest	300	—
	<i>Tibor</i> gr. főrendiházi alelnök, Budapest	500	—
†	<i>Viktor</i> gr. birtokos, Budapest	1000	—
	<i>Karvaly Mór</i> festő, Páris	150	—
	<i>Kassa</i> sz. kir. város	100	—
780	<i>Kassai</i> nemzeti kör	100	—
	<i>Kásás György</i> tanító, Előpatak (Háromszékm.)	100	—

		frt.	kr.
	<i>Kászoni Ferencz</i> , Brassó .	100	—
	<i>Katz József és Akos</i> , Debreczen	100	—
	<i>Kazinczy Arthur</i> birtokos, Berettyó (Zemplénm.)	100	—
785	<i>Kecskemét város</i>	1000	—
	<i>Kecskeméti Casinó-egyesület</i>	100	—
	ev. ref. főgymn. tanártestülete	100	—
	„ <i>Katona József kör</i> “	100	—
	ev. ref. jogakademia	100	—
790	„ <i>takarékpénztár egyesület</i>	100	—
†	„ <i>Sámuel</i> , Maros-Ludas	100	—
	<i>Kégl György</i> birtokos, Budapest	500	—
	<i>Kein Adolf</i> lovag, ügyvéd, Medgyes	100	—
	<i>Kelety Lajos</i> m. kir. erdész, Szász-Sebes	100	—
795	<i>Kellner Ignác</i> kir. közjegyző, Besztercze	100	—
	<i>Kemény Béla</i> br. birtokos, Szt-Erzsébet (Udvarhelym)	100	—
	<i>Domokos</i> br. ifj., Malomfalva	100	—
†	<i>Gábor</i> br. közlekedési miniszter	100	—
	<i>Géza</i> báró birtokos, Nagy-Enyed	100	—
800	<i>György</i> br. ny. főispán, Torda	100	—
	„ <i>Gyula</i> br., P.-Kamarás (Kolozsm.)	100	—
†	„ <i>Istvánné</i> br.-né, Csombord	100	—
	„ <i>János</i> br. orsz. képvis., Budapest	100	—
	„ <i>Kálmán</i> br. főispán, v. b. t. t. M.-Vásárh.	200	—
805	„ <i>László</i> báró birtokos, Alsó-Gáld, (Alsó-Fehérmegye.)	100	—
	„ <i>Miklós</i> br., Felső-Szálláspatak (Hunyadm.)	100	—
	<i>Kempelen Imre</i> birtokos, Székes-Fehérvár	100	—
	<i>Kendeffy Árpádné</i> özv., birtokos, Ó-Boldogfalva (Hunyadm.)	100	—
	„ <i>Gyula</i> , M.-Méhes (Torda-Aranyosm.)	100	—
810	† <i>Kenderessy Ernő</i> , Déva	100	—
	<i>Kerekes Sámuel</i> tanár, Maros-Vásárhely	100	—
	† <i>Keresztény Imre</i> kefekötő, Kolozsvár	100	—
	<i>Keresztes Sándor</i> birtokos, Incel (Kolozsm.)	100	—
	<i>Keresztessy Pál</i> kereskedő, Kolozsvár	100	—
815	<i>Kertész Elek</i> és noje, Kolozsvár	100	—
	<i>Keszthelyi közigazgatási járás</i> községi és körjegyzőinek egylete (Zalam.)	100	—
	<i>Kézdi-orbai r. k. esperes-kerületi</i> papság, (Háromszékmegye.)	100	—
	<i>Kézdi-Szentlélek</i> község (Háromszékm.)	100	—
	<i>Kézdi-Vásárhely város</i> (Háromszékm.)	100	—
820	„ <i>vásárhelyi jótékonycélu</i> nőegylet	100	—
	„ <i>olvasó</i> egyesület	100	—
	„ <i>kisegítő takarékpénztár</i> r. társ.	100	—
	„ <i>takarékpénztár</i>	100	—
	<i>Khayll Elemér</i> bank-hivatalnok, Budapest	100	—

		frt	kr.
825	<i>Kirschner Jakab</i> , Kolozsvár	100	—
	<i>Miksa</i> állomásfőnök, Kőbánya	100	—
	<i>Kisbéri takarékpénztár</i> részvénytársaság (Komárommegye)	100	—
	<i>Kis-Borosnyó</i> község (Háromszékm.)	100	—
	<i>Kis-czelli takarékpénztár</i> (Vasm.)	100	—
830	<i>Kis-jenői</i> takarékpénztár részv.-társaság (Aradm.)	100	—
	<i>Kis-Kőrös</i> mezőváros (Pestmegye)	100	—
	<i>-kőrösi olvasó</i> egylet	100	—
	<i>Kis-küllővármegyei</i> takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság	100	—
	<i>E. M. K. E. nőválasztmány</i> 1886. évi tánczestélye	139	62
835	<i>E. M. K. E. nőválasztmány</i> 1887. évi fillérestélye	322	30
	<i>községi és körjegyzők egylete</i>	100	—
	<i>Kis-Kun-Félegyháza</i> közönsége (Pestm.)	500	—
	<i>-félegyházi közbirtokosság</i>	100	—
	<i>-Halas város</i> (Pestm.)	100	—
840	<i>-Laczháza</i> mezőváros	100	—
	<i>Kisujszállás</i> város	100	—
	<i>-i ref. egyház</i>	100	—
	<i>Kis-Várda</i> vidéki felekezetenküli népnevelési egylet (Szabolcsm.)	100	—
	<i>Kiss Ernő</i> vaskereskedő, Kolozsvár	100	—
845	<i>János</i> plébános, Eger (Hajdum.)	100	—
	<i>Mihály</i> törvénysz. bíró, Szegszárd (Tolnam.)	100	—
†	<i>Károly</i> egerpataki, N.-Szeben	100	—
	<i>Miklós</i> (nemeskéri), Végles (Zólyom.)	100	—
	<i>Pál</i> (nemeskéri), Budapest	100	—
850	<i>Kispál Gábor</i> pénztáros, Segesvár	100	—
	<i>Kléh István</i> , Budapest	100	—
	† <i>Klein Frigyes</i> emlékére Bartha Miklós és neje Viktor birtokos, Gyalu (Kolozsm.)	100	—
	<i>Klősz József</i> szobrász, Kolozsvár	100	—
855	<i>Z. Knöpfler Elné</i> , Maros-Vásárhely	100	—
	<i>Vilmosné</i> özv. „	100	—
	<i>Kohner Károly</i> vasuti igazgatóságielnök, Budapest	100	—
	<i>Kölber testvérek</i> , Budapest	100	—
	<i>Kollár Mihály</i> , magánzó, Esztergom	100	—
860	<i>Kolozs</i> r. t. város	100	—
	<i>-i választó kerület</i>	100	—
	<i>megyei jegyző-egylet</i>	100	—
	<i>monostori m. kir. gazdasági tanintézet</i>	100	—
	<i>Kolozsvár sz. kir. város</i>	5000	—
865	<i>-i m. kir. adófelügyelőség tisztviselői</i>	100	—
	„ „ „ <i>államvasutak üzletvezetőségének</i> műhely és szertár személyzete	1000	—

		frt.	kr.
	<i>Kolozsvári iparosok hitelszövetkezete</i>	500	—
	" <i>vasuti állomás tisztikara</i>	100	—
	" <i>1886—87 évi Emke estélyek</i>	1806	20
870	" <i>1888. évi Emke hangverseny jövedelme</i>	296	86
	" <i>1889. bál</i>	2140	92
	" <i>1892. házi estélyek</i>	135	75
	" <i>1895. rokokó álarczos bál</i>	1833	64
	" <i>Casino</i>	500	—
875	" <i>csizmadia ipartársulat</i>	200	—
	" <i>czim nélküli tekejáték-társaság</i>	100	—
	" <i>egyetemi joghallgatók segélyszögelye</i>	110	—
	" <i>ev. ref. collegium ifjúsága</i>	100	—
	" <i>kereskedelmi akadémia tanári kara</i>	100	—
880	" <i>1884—85 tan- évi ifjúsága</i>	100	—
	" <i>orvostan hallgatók</i>	100	—
	" <i>izr. vallásu egyetemi ifjak E. M. K. E. estélye 1892-ben</i>	200	—
	" <i>jótekonyság-nőegylet 1886-iki népnépének és báljának jövedelme</i>	500	—
885	" <i>kir. kataszteri igazgatóság</i>	100	—
	" <i>kegyes-tanítórendi társház</i>	100	—
	" <i>kereskedelmi ifjúság egyesülete</i>	100	—
	" <i>kisegítő takarékpénztár szövetkezet</i>	500	—
	" <i>kiváltságos kereskedelmi társulat</i>	180	—
	" <i>Kör</i>	500	—
890	" <i>kir. közjegyzői kamara</i>	500	—
	" <i>lakatos stb. egyesült ipartársulat</i>	100	—
	" <i>leszámtoló bank</i>	100	—
	" <i>magyar szabó-társulat</i>	100	—
	" <i>állandó márcz 15-iki bizottság</i>	500	—
895	" <i>Nemzeti Színház</i>	500	—
	" <i>alapítványa 1891-ben (Ditrói Mór)</i>	310	10
	" <i>alapítványa 1892-ben (Ditrói Mór)</i>	323	70
	" <i>nőegylet és Emke által 1888-ban rendezett népnép és szini előadás jövedelme</i>	275	60
900	" <i>auton. ortodox izraelita hitközség</i>	200	—
	" <i>pinczér-egylet</i>	100	—
	" <i>polg. fiúiskola tanári kara</i>	100	—
	" <i>m. kir. posta és távírda igazgatóság</i>	200	—
	" <i>" távírda tisztikara</i>	100	—
	" <i>" posta-hivatal tisztikara</i>	100	—
905	" <i>takarékpénztár</i>	500	—
	" <i>áll. tanítónőképző intézet önképzőköre</i>	100	—

		frt	kr.
	<i>Kolozsvári timár ipartársulat</i>	100	—
	" <i>ügyvédi kamara</i>	500	—
	" <i>unit. főiskola tanári kara</i>	100	—
910	" <i>" ifjusága</i>	135	—
	" <i>zsemlés társulat ifjusága</i>	100	—
	" <i>megyei tankerületi tanító-testület</i>	100	—
	<i>Komárom sz. kir. város</i>	100	—
	<i>ujszönyi vasuti áll. személyzete</i>	100	—
915	" <i>vasutvonal</i> kisegítő személyzete	100	—
	" <i>vasuti állomás</i> hivatalnokai	100	—
	<i>-i első takarékpénztár r. társaság</i>	100	—
	<i>megyei geszti járásában 1861-ben rendezett hazafias gyűjtésből</i>	500	—
		100	—
920	<i>Komis Lajos</i> id. birtokos, M.-Kályán (Kolozm.)	100	—
	ifj.	100	—
	† <i>Köncz Lajosné</i> özv. Szombatfalvi Póli, Szombatfalva	100	—
	<i>Kondoros</i> község (Békésm.)	100	—
	<i>Kontur József</i> járásbíró, Szarvas (Békésm.)	100	—
925	<i>Konyár</i> község (Biharm.)	100	—
	<i>Koós Ferencz</i> kir. tan., nyug. tanfelügyelő, Brassó	100	—
	<i>József</i> birtokos, Zsarnó-Torna (Abaujm.)	100	—
	† <i>Kopácsy József</i> ny. legf. it. széki bíró, Veszprém	100	—
	† <i>"</i> hagyatéka	1000	—
930	<i>Korbuly Bogdán</i> bankigazgató, Kolozsvár	100	—
	" <i>-né</i> Bogdánfi Margit, Kolozsvár.	100	—
	<i>Cornélia</i> Kolozsvár	100	—
	<i>Gergely</i>	100	—
	† <i>" -né</i> özv., Kolozsvár	100	—
935	† <i>Géza</i> , Kolozsvár	100	—
	" <i>József</i> szerkesztő, Kolozsvár	100	—
	<i>Körmendyné-féle asztaltársaság</i> , Szegszárd	100	—
	<i>Körmendi Gyula</i> orvos, Brád (Hunyadm.)	100	—
	<i>Kormos Béla</i> dr. kir. közjegyző, Versecz	2500	—
940	<i>Körmöczbánya</i> sz. kir. város, (Barsm.)	100	—
	<i>Kornis Viktor</i> gr. birtokos, Szent-Benedek (Szolnok-Dobokamegye)	100	—
	<i>Körösbánya</i> község (Hunyadm.)	100	—
	<i>Küszvényes-Remete</i> község (Maros-Tordam.)	100	—
	<i>Kovács Albert</i> bányatulajdonos, Marótlak (Kolozmegye)	534	06
945	† „ <i>Antal</i> hagyatéka, Sz.-Udvarhely	100	—
	<i>Ferencz</i> apátplébános, M.-Vásárhely	100	—
	" 25 évi papipályája emlékére	100	—
	<i>Ferencz</i> ügyvéd, H.-M.-Vásárhely	100	—
	<i>Gábor</i> ügyvéd, S.-Szentgyörgy	100	—

		frt	kr.
950	K. Kovács Gyula p.ü. miniszteri számtiszt, Budapest	100	—
†	Lidia birtokos, Kakad (Biharm.)	500	—
	Lőrincz 1848—49. honv. őrnagy, N.-Bánya	100	—
	Ódön dr. birtokos, Budapest	100	—
	Péter földész, Kolozsvár	100	—
955	† Samu ev. ref. lelkész, Deés	100	—
†	Zsigmond püspök, Veszprém	100	—
	Zsigmond asztalos, Budapest	100	—
†	Kovácsy Sándor emlékére Kovácsy Sándor dr., Budapest	100	—
	Sándor min. oszt. tanácsos, Budapest	100	—
960	Kovácszna község (Háromszékm.)	100	—
	Kovrig Tivadar birtokos, Buzás-Bocsárd (Alsó-Fehérmege)	100	—
	Középszolnokmegyei takarékpénztár, Zilah	100	—
	Kozma Döme ferenczrendi szerzetes-főnök, Deés	100	—
	Józsefné-Gesztessy Etelka tanárnő, Zombolya	100	—
965	„Közművelődés“ irodalmi és műnyomdai részvénytársaság, Kolozsvár	100	—
	Christian-Kraft trónörökös, Hohenlöhe-Oehringen	100	—
†	Krausz Lajos hagyatéka, Budapest.	200	—
	Kramer Tivadar dr. gyáros, Budapest	100	—
	Kreith Béla gróf, Budapest	200	—
970	Krasznamegyei takarékpénztár-egyesület	100	—
†	Krémer Sámuel, Deés	100	—
	Krenosz Rezső vasuti felügyelő, Szolnok	100	—
	Kristea Mátyás vendéglős, N.-Várad	100	—
	Kristóf István szobrász, Kolozsvár	100	—
975	† Kristyori János id. emlékére fia Kristyory János, Arad	100	—
	Krompach-hernádi vasmű-bányatársulat (Szepesm.)	100	—
	Kuhl József főkáptalani ügyvéd, Kalocsa	100	—
	„Lajos	100	—
	Margit	100	—
980	Kulai polgári olvasó egyesület (Bácsmegye)	100	—
	Külső-Szolnokmegyei takarékpénztár (Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye)	100	—
	Kun Géza gróf birtokos, M.-Németi (Hunyadm.)	210	85
†	Kun József birtokos, Miskolcz	100	—
	Kuncz Adolf dr. nagyprépost, Csoma (Pestm.)	100	—
985	† Kund Béla birtokos, Fajsz (Somogymegye)	100	—
	Kunewalicz L. M. igazgató, Budapest	100	—
	Kunhegyes város közönsége	100	—
	Kunszentmiklósi kaszinó (Pestmegye)	100	—
	„dabas vidéki takarékpénztár (Pestm.)	100	—
990	Kürty Klára színművésznő, (1894. évi Emke előadása után), Budapest	710	15
	Kuszkó István m. kir. erdőigazg. iktató, Kolozsvár	100	—

frt kr.

	<i>Kutka Antal</i> adótiszt, Bánffy-Hunyad . . .	100—
†	<i>Laczkó Antal</i> (végujhelyi) bankelnök, Budapest	100—
	<i>Lampel Róbert</i> (Wodianer F. és fiai) könyvke- reskedő czég, Budapest	100—
995	<i>Láposvölgyi kincstári, bányászati, vasgyári és erdő- szeti tiszttviselői kar, Oláhláposbánya</i> (Szol- nok-Dobokamegye) . . .	100 —
	<i>László József</i> birtokos, N.-Iklód (Sz.-Dobokam.)	100—
	bányaigazgató, Kolozsvár	100—
	<i>Latinovics Ernő</i> orsz. képviselő, Budapest	100—
	János id. kir. tanácsos, Baja	100—
1000	† <i>Lázár Ádám</i> orsz. képvis., Maros-Vásárhely	100 —
	" gr. birt., Bernád (K.-Küküllőm)	100—
	<i>Bernát</i> birtokos, Budapest	100—
	<i>Domokos</i> birtokos, Csik-Szereda	100—
	<i>György</i> ügyvéd, Déva	100—
1005	<i>Imre</i> gr., Szász-Erked (Kolozsm.)	100—
	" né grófné, Sombori Irma (Kolozsm.)	100—
	<i>Jenő</i> gr. birtokos, B.-Prund (B.-Naszódm.)	100—
†	<i>Manó</i> birtokos, M.-Sármás (Kolozsmegye)	100—
†	<i>Miklós</i> gr. birtokos, Kolozsvár	100—
1010	† " <i>Pál</i> Oszkár birt., Lapusnyak (Hunyadm.)	100—
	<i>Lendvay-Latkócziné</i> özv. művésznő, Budapest	100—
	<i>Sándor</i> főszolg., Medgyes (N.-Küküllőm.)	100—
	<i>LeNGyel Lajos</i> birt., Erzsébetváros (K.-")	100—
†	" <i>Sámuel</i> ügyvéd, Púj (Hunyadmegye)	100—
1015	<i>Lészay Ferencz</i> id. birt., M.-Gorbó (Kolozsm.)	100—
	<i>Lévay Henrik</i> birtokos, Taplány (Győrmege)	100—
†	<i>Lipthay Antal</i> emlékére, Lovrin (Torontálmegye)	100—
	<i>Béla</i> báró, Budapest	100—
	<i>Lőcse</i> sz. kir. város közönsége	100—
1020	<i>Loisch Ede</i> dr. ügyvéd, Budapest	100—
	<i>Lőnhart Ferencz</i> r. kath. püspök, Gy.-Fehérvár	100—
	<i>Losoncz</i> rend. tanácsu város	100—
	-i kaszinó	100—
	<i>Lőwy Dávid</i> kereskedő, Topánfalva (Torda-Ara- nyosmegye)	100—
1025	" <i>Rudolf</i> kereskedő, Albák (T.-Aranyosm.)	100—
	<i>Zsigmond</i> , Topánfalva	100—
	<i>Lubló fürdő</i> közönsége 1886-ban	100—
†	<i>Luby Zsigmond</i> emlékére családja, Nagy-Ár (Szatmármegye)	500—
	<i>Luczenbacher Pál</i> kir. tanácsos, Budapest	100—
1030	<i>Ludwig Árpád</i> birtokos, R.-Gladna (Krassó-Sző- rénymegye.)	100—
	<i>Lugosi kaszinó</i> egyesület	100—
	<i>Lukács Antal</i> birtokos, M.-Kovácsháza (Csanádm.)	100—
	<i>Antal</i> földhitelintézeti igazgató, B.-pest	100—

frt. kr.

	<i>Lukács Béla</i> orsz. képviselő, Budapest	100.—
1035	„ <i>László m. kir. pénzügyminiszter</i> , B.-pest	100.—
	<i>Lyka Döme</i> orsz. képviselő, Budapest	100.—
	<i>Maglód község</i> (Pestm.)	100.—
	<i>Magyar északkeleti vasút</i> tiszti, állandó szolga és munkás személyzete, Budapest	100.—
	<i>Magyar-Francia biztosító részvénytársaság</i> , Budapest	100.— 500.—
1040	† <i>Magyar Gábor</i> birtokos, Debreczen	100.—
	<i>Magyar írók és művészek</i> 1887-ben, Budapest	178.76
	<i>Magyar írók</i> alapítványa 1891-ben (Harmath Lujza író nő utján)	140.—
	<i>Magyar kereskedelmi csarnok</i> , Budapest	100.—
	<i>M. kir. honvédelmi minisztérium</i> VIII. ügyosztály tagjai, Budapest	100.—
1045	<i>Magyar-Lápos</i> nagyközség (Szolnok-Dobokam.)	100.—
	„ <i>-láposi izraelita hitközség</i>	100.—
	„ <i>ifjuság</i>	100.—
	„ <i>-Sárd község</i> (Kolozs megye)	100.—
	„ <i>-Valkó község</i> (Kolozs m.)	100.—
1050	<i>Magyar Gyéza</i> alkapitány, Kolozsvár	100.—
	<i>Mihály szerkesztő</i> , Kolozsvár	100.—
	„ <i>Magyar Polgár</i> “ nyomda személyzete, Kolozsvár	100.—
	<i>Magyar-Nagy-Zsombor</i> község (Kolozs m.)	100.—
	<i>Magyarországi egyes tanítórend</i> , Budapest	100.—
1055	<i>központi takarékpénztár</i> , Budapest	100.—
	<i>községi és körjegyzők</i> országos központi egylete	100.—
	„ <i>tornaszövetség</i> 1888 aradi közgyűlése	100.—
	<i>Magyaróvári m. kir. gazd. akadémia</i> tanári kara (Moson megye)	100.—
	„ <i>kir. gazd. akadémia</i> „Kazinczy-köre“	100.—
1060	<i>Magyar tisztek asztaltársasága</i> , Budapest	100.—
	<i>Magyar tisztviselők országos egylete</i> , Budapest	100.—
	<i>Majláth József</i> gr. birtokos, Perbenyik (Zemplén m.)	100.—
	† <i>Majthényi Ottó</i> br. birtokos, Budapest	100.—
	<i>Makó város</i> (Csanád m.)	100.—
1065	„ <i>-i ev. ref. egyház</i> (Csanád m.)	100.—
	„ <i>-i róm. kath. aleesperesi</i> ker. lelkész-kara	100.—
	<i>Mákó község</i> (Kolozs m.)	100.—
	<i>Makrai László</i> birtokos, Felpertes (Hunyadm.)	100.—
	<i>Máinás fürdő</i> 1885. évi vendégei	100.—
1070	<i>Margittai olvasó-egylet</i> (Biharm.)	100.—
	„ <i>és vidéki népkör</i>	150.—
	† <i>Máriaffy Albert</i> , M.-Szentgyörgy (M.-Tordam.)	100.—
	„ <i>Dávid</i> miniszteri titkár, Bécs	100.—
	<i>Márk Endre</i> márcz. 15-iki alapítványa, Debreczen	500.—

		frt	kr.
1075	<i>Márk Károly</i> miniszteri felügyelő, Budapest	100	—
	† <i>Márkosi László</i> főszolgabíró, Déva	100	—
	<i>Sándor</i> kir. törvényszéki bíró, Karánsebes	100	—
	<i>Márkovits Antal</i> birtokos, Inand (Biharm.)	100	—
	<i>Márkus József</i> ügyvéd, F.-Árokszállás (Jász-Nagy-Kun-Sz.-m.)	100	—
1080	<i>Marosi ref. egyházmegye</i> (Maros-Vásárhely)	100	—
	<i>Maros-ludasi takarékpénztár</i> részvénytársulat társalkodó (Torda-Aranyosm.)	100	—
	<i>Mártini Róbert</i> kávéháza, Sz.-Udvarhely	100	—
	<i>Marosszék (Ósi) Havas-birtokossága</i>	500	—
1085	<i>Maros-tordamegyei</i> állandó tanítótestület	100	—
	" <i>E. M. K. E. nőválasztmányi bál</i> 1887-ben	1055	30
	<i>nőválasztmány bazárja</i> 1889-ben	1520	—
	" 1891-iki hangversenye	1000	—
	" férfi „ 1891-ki	197	67
1090	<i>Maros-ujvári bányatelep</i> (Alsó-Fehérm.)	100	—
	<i>műkedvelő társaság</i>	100	—
	<i>Maros-Vásárhely</i> sz. kir. város	500	—
	<i>-vásárhelyi Casino</i>	100	—
	<i>erdélyi kereskedelmi hitelbank</i>	100	—
1095	<i>ev. ref. egyház</i>	100	—
	<i>ref. kollégium tanári kara</i>	100	—
	<i>kereskedő egyl. mint ipartársulat</i>	100	—
	<i>népfelkelők 1887. évi huszár</i>		
	<i>tiszti tanfolyam hallgatói</i>	100	—
	<i>róm. kath. nagycimnásium tanári kara</i>	100	—
1100	<i>status quo ante izraelita hitközség</i>	100	—
	<i>takarékpénztár részvénytársaság</i>	100	—
	<i>zenekedvelők egylete</i>	100	—
	<i>Maszák Hugó</i> , Budapest	100	—
	† <i>Máthé Domokos</i> fogorvos, Budapest	100	—
1105	<i>Matskási Pál</i> árvaszéki ülnök, Kolozsvár	100	—
	† " <i>Péter</i> , Kolozsvár	300	—
	† " <i>Sámuel</i> mészáros, Kolozsvár	100	—
	† <i>Matza János</i> hagyatéka, Nagy-Szeben	500	—
	<i>Matta Árpád</i> dr. ügyvéd, Budapest	100	—
1110	† <i>Mauks Gyula</i> ügyvéd, Medgyes	100	—
	<i>Mayer Rafael</i> az angol-osztrák bank főtanácsosa, Budapest	100	—
	<i>Mayr János</i> főszolgabíró, Mocs (Kolozsm.)	100	—
	<i>Medgyes Bálint</i> ügyvéd, N.-Enyed	100	—
	<i>Medve Kálmán</i> dr. ügyvéd, Debreczen	100	—
1115	<i>Meiszner József</i> jószágigazgató, Kolozsvár	100	—
	<i>Sándor</i> , Kolozsvár	100	—

		frt kr.
	† <i>Mendei József</i> hagyaték, Gyulafehérvár	100.—
	<i>Mendl Manó</i> birtokos, Gyulafehérvár	100.—
	<i>Mérey Gyula</i> orsz. képviselő, Budapest	100.—
	<i>Merza Gyula</i> birtokos, E. K. E. főpénzt., Kolozsvár	100.—
1120	„ <i>Lajos</i> mérnök, Emke főpénztáros,	100.—
	<i>Meskó Antal</i> dr. orvos, Hátszeg	100.—
	<i>Mészáros Károly</i> dr. orvos, Budapest	1000.—
	<i>Mező-Bánd</i> község (Maros-Tordamegye)	100.—
	<i>Mező-Kovácsháza</i> község (Csanádmegye)	100.—
1125	<i>Mezőkövesdi</i> Casino-egyesület (Borsódmegye)	100.—
	<i>Mező-Madaras</i> község (Maros-Tordamegye)	100.—
	<i>Mező-örményesi nyári táncmulatság</i> jövedelme 1887.	119 31
	<i>Mezőtúr városa</i>	500.—
	<i>Miskolcz város közönsége</i>	1000.—
1130	<i>Miskolczi ev. ref. főgymnázium tanári kara</i>	100.—
	izr. anyahitközség	100.—
	kir. államasutak üzletvezetőségének alkalm.	500.—
	magyar Casino	100.—
	polgári egylet	100.—
1135	polg. iskola tanári testülete	100.—
	takarék-Egylet	100.—
	takarékpénztár részvénytársulat	100.—
	<i>Mike-Pércs</i> község (Hajdum.)	100.—
	<i>Mikó Bálint</i> főispán, Csikszereda	100.—
1140	<i>Miksa Elek</i> birtokos, Hadrév	100.—
	<i>Miksa Imre</i> birtokos, Hadrév (Torda-Aranyosm.)	100.—
	† „ <i>Miklós</i> m. pénztáros, N.-Enyed	100.—
	<i>Milkovich Imre</i> birtokos, Koronczó (Györm.)	100.—
	<i>Mindszent</i> község (Csongrádm.)	100.—
1145	<i>Mitscha József</i> dr., Salgó-Tarján (Gömörm.)	100.—
	<i>Mocsi tanítói fiókkör</i> (Kolozsm.)	100.—
	<i>Mohácsi takarékpénztár</i> (Baranyam.)	100.—
	<i>Mohai Károlyné-Antal Mária</i> birtokos, M.-Kályán (Kolozsm.)	100.—
	<i>Mohay Sándor</i> dr. orsz. képviselő, Gyula-Fehérvár	100.—
1150	<i>Molnár Agoston</i> és <i>Vasvári Kovács József</i> , Budapest	100.—
	† „ <i>Frigyes</i> , Nagy-Szeben	100.—
	„ <i>Józsiás</i> orsz. képv., Budapest	100.—
	<i>Monaszerly és Kuszmik</i> utodai cég, Budapest	100.—
	<i>Monor kerületi takarékpénztár</i> (Pestm.)	100.—
1155	<i>Monostorszeg</i> község (Szolnok-Dobokam.)	100.—
	<i>Montakó Ferencz</i> fűszolgabíró, Bethlenfalu (Szepesmegye)	100.—
	<i>Moór vidéki takarékpénztár</i> (Fejérm.)	100.—
	† <i>Mosel Antal</i> dr., Kolozsvár	100.—
	<i>Mosonmegye közönsége</i>	100.—

frt kr.

1160	† <i>Mózsa Ferencz</i> emlékére fia <i>Mózsa Attila</i> , Arany-	
	kut (Kolozsmegye)	200.—
	† <i>Mucsy József</i> és gyermekei (hagyaték), Kolozsvár	3557-50
	† <i>Józsefné-Dobál Ilka</i> , Kolozsvár	100.—
	<i>Müller Dániel</i> kir. közjegyző, Bánffy-Hunyad	100.—
	<i>Ottó</i> karmester, Kolozsvár	115-73
1165	<i>Munkács város</i> (Bereg-m.)	100.—
	<i>Munkácsy Mihály</i> festőművész, Páris	100.—
	<i>Nábráczky Gyula</i> birtokos, Körösbánya (Hunyadm.)	100.—
	<i>Nádasdy Ferencz</i> gr. orsz. képvis., Budapest	100.—
	<i>Nagy-Baczon</i> község (Háromszékm.)	100.—
1170	„ - <i>Bánya</i> sz. kir. bányaváros	500.—
	„ <i>bányai jótékonykezélu műkedvelő</i> társulat	100.—
	„ - <i>Becskerek</i> város	100.—
	„ - <i>kállói műkedvelő</i> társulat	100.—
	„ <i>kanizsai polgári egyesület</i>	100.—
1175	„ - <i>kikindai első takarékpénztár</i> (Torontálm.)	100.—
	„ - <i>kunsági takarékpénztár</i>	100.—
	„ - <i>Kun-Karczagi takarékpénztár</i>	100.—
	„ - <i>lak</i> mezőváros	100.—
	„ - <i>Enyed város</i> képviselőtestülete	50.—
1180	- <i>enyedi Bethlen-főiskola</i>	500.—
	<i>Casino</i> egyesület	100.—
	<i>ref. egyházmegye</i> képviselőtestülete	100.—
	<i>ev. ref. tanítóképző intézet</i> ifjúsága	100.—
	1887-iki <i>Emke-bál</i> jövedelme	735-50
1185	<i>iparos ifjúság</i>	100.—
	<i>kisegítőtakarékpénztár</i>	100.—
	„ „ <i>ref. theológiai kar</i>	500.—
	„ „ <i>timár</i> társulat (Alsófehérmegye)	100.—
	„ - <i>Kőrös város</i> közönsége (Pestm.)	500.—
1190	„ - <i>Mihály város</i> (Zemplénm.)	1333.—
	„ - <i>sajói ev. ref. egyházmegye</i> (Beszt.-Naszódm.)	100.—
	„ - <i>Solymos község</i> (Udvarhelymegye)	100.—
	„ - <i>Szalonta város</i> (Biharm.)	100.—
	„ - <i>szalontai független 48-as olv. kör</i> (Biharm.)	100.—
1195	„ „ <i>takarékpénztár</i> részv. társ	100.—
	<i>szébeni áll. főgymn. tanári kara</i>	100.—
	<i>m. kir. állami népiskolák</i> tantestülete	235.—
	<i>m. k. jogakadémia</i> tanári testülete	100.—
	<i>egyesült magyar polg. társ. és olv. egyesület</i>	100.—
1200	„ „ <i>m. kir. kataszt. kerület</i> személyzete	816.—
	<i>magyar dalkör</i>	100.—
	„ - <i>Várad város</i> közönsége (Biharm.)	100.—
	<i>váradai csizmadia</i> társulat	100.—
	<i>iparos ifjúság önképző és betegs. egyl.</i>	196.—
1205	<i>izraelita nőegyesület</i>	100.—
	<i>neolog izr. hitközség</i>	100.—

	<i>Nagy-váradi izraeli'a orthodox hitközség</i>	100.—
	„ <i>kerek asztal</i>	100.—
	„ <i>k. jog és államtud. karnak 1885—6.</i>	
	„ <i>évben polgárai</i>	160 —
1210	„ <i>kir. adófelügyelőség</i>	104.58
	„ <i>kir. törv. területén alkalmaz. bír. és ügyészségi tisztviselők takaré- és önse- gély egyletének néhány tagja</i>	100.—
	„ <i>„László király“ szabadkőműves páholy magyar tímár-társulat</i>	100.—
	„ <i>önk. tűzoltó egyletek szövetkezete</i>	102 10
1215	„ <i>polgári kör</i>	100.—
	„ <i>r. k. főgymn. „Eötvös“ önképzőköre ügyvédi kamara</i>	112.—
†	„ <i>András hagyatéka, Kassa</i>	100.—
	„ <i>Béla kir. tanácsos, ny. p. ü. igazgató, Ko- lozsvár</i>	100.—
1220	<i>Dezső müegyetemi tanár, Budapest</i>	100.—
	<i>Domokosné özv. szül. Szentkirályi Vilma, Ny.-Szt.-László</i>	100.—
	<i>Elek, Novoly (Kolozm.)</i>	100.—
	<i>Gábor kávéház és étteremtulajd, Kolozsvár</i>	100.—
	<i>Gyula kir. erdőfelügyelő, Szeged</i>	100.—
1225	<i>Imre és neje, Szentés (Csongrádm.)</i>	100.—
†	„ <i>István bankigazgató, Brassó</i>	100.—
†	„ <i>János emlékére, H.-M.-Vásárhely</i>	100.—
†	„ <i>„József“ és Béla hagyatéka, Rimaszombat</i>	100.—
	„ <i>József birtokos és ny. főszolg., Cs.-Sz.- Márton</i>	100.—
1230†	„ <i>dr. megyei főorvos, Kolozsvár</i>	100.—
	„ <i>Károly birtokos, Szotyor (Háromszékm.) dr. városi főorvos, Abrudbánya (Alsó-Fehérm.)</i>	100.—
†	„ <i>Lajos kanonok, Cs.-Szt.-György (Csikm.)</i>	100.—
	„ <i>id, földbirtokos, Olasztelke (Ud- varhelym.)</i>	100.—
1235	„ <i>-né özv. birtokos, Debreczen</i>	100.—
†	„ <i>Mester Erzsébet hagyatéka, Kassa</i>	100.—
†	„ <i>Mihály és neje, Szentés</i>	100.—
	„ <i>Miklós szerkesztő, Budapest</i>	100.—
†	„ <i>Pál hagyatéka, Hód-Mező-Vásárhely</i>	100.—
1240	„ <i>Péterné, özv.-Wesselényi Krisztina br.-nő, Kolozsvár</i>	100.—
	„ <i>Sándor gyógyszerész, M.-Vásárhely</i>	100.—
	„ <i>Naláczy Ákos birtokos, Nalác (Hunyadm.)</i>	100.—
	„ <i>Géza földbirtokos, Kolozsvár</i>	400.—
	„ <i>Návay Lajos, Budapest</i>	100.—
1245	<i>Neményi Ambrus orsz. képviselő, Budapest</i>	100.—

frt kr

	† Nemes Béla emlékére atyja Nemes Kálmán, Debreczen	1000.—
	† János ny. bányatanácsos, Kolozsvár	2124.32
	„ János gr. orsz. képvis., Hidvég (Három- székm.)	200.—
	Kálmán ügyvéd, Debreczen	100.—
1250	Péter iparos, Kolozsvár	100.—
	Vincze gr. főrendiházi tag, Budapest	200.—
	Neuhoffer János, Budapest	100.—
	Neumann Armin dr. orsz. képviselő, Budapest	100.—
	Neusch'osz Ödön és Marczel gyáros,	100.—
1255	Nianinessy Gyula dr. ügyvéd, Temesvár	100.—
	Nik Ferencz ker. ülnök, Deés	100.—
	Nógrádvármegye törvényhatósága, B.-Gyarmat	200.—
	Nopcsa Elek br., orsz. képvis., Szaesal (Hunyadm.)	100.—
	Ferencz br., királyné főudvarmestere, Bécs	200.—
1260	Novák Ferencz kir. tan., polgármester, Gy.-Fehérvár	100.—
	Nyárádi Izsákné özv.-Mindszenti Polixena, Deés	100.—
	Nyírádszeredai hírlapirodalom-pártoló kör (Ma- rostordamegye)	115.—
	„ és vidéki székely takarékpénztár részv.- társaság (Maros-Tordamegye)	100.—
	Nyék-pettendi közbirtokosság (Fehérm.)	100.—
1265	Nyéni volt urbéres közbirtokosság, Bodola Nyén (Háromszékm.)	100.—
	Nyíregyháza város (Szabolcsm.)	100.—
	Nyíregyházi Casinó-egylet (Szabolcsm.)	100.—
	„ takarékpénztár egyesület	100.—
	Óbecsei értelmiség (Bácsm.)	100.—
1270	Oberschall Adolf kir. táblai elnök, Kassa	100.—
	Odeschalchi Gyula hg., főrendiházi ü. tag, Bpest.	100.—
	Ó-kanizsai műkedvelő-társaság (Bácsm.)	100.—
	Onossy Mátyás birtokos, Klopodia (Temesmegye)	100.—
	Ó-radnai m. kir. bányakohó-hivatal tisztikara (Besz- tercze-Naszódmegye)	100.—
1275	Oraviczai „Arany kör“ (Krassó-Szörénymegye)	100.—
	† Orbán Balázs br. orsz. képvis., Budapest	1288.—
	„ József haszonbérlo, Kolozsvár	100.—
	† Oriold József építész, Kolozsvár	100.—
	† Ormos Zsigmond főispán, Temesvár	100.—
1280	Oross község (Szabolcsm.)	100.—
	Oroszáza község, (Békésm.)	100.—
	Oroszázi takarékpénztár (Békésm.)	100.—
	Orsz. erdészeti egyesület magyar tagjai, 1885. évi congresszus emlékeül	350.—
	középiskolai tanáregyesület, Budapest	100.—
1285	közp. népoktatási kör, Budapest	100.—
	orsz. magyar színészegyesület, Budapest	100.—

		frt	kr.
	† <i>Ostfy Pál</i> képviselő, Budapest . . .	100	—
	<i>Öcsöd</i> község közönsége (Békésmegye) . . .	100	—
	<i>Pákei Lajos</i> és neje <i>Fangh Antonia</i> , Kolozsvár.	250	—
1290	<i>Páll Gyuláné</i> , sz. <i>Zilahi Kiss Vilma</i> , Szamosfalva (Kolozsm.) . . .	100	—
	<i>Paál István</i> p. ü. titkár, Csik-Szereda . . .	100	—
	<i>Pál István</i> kanonok, Kolozsvár . . .	100	—
	<i>Pallavicini Ede</i> örgróf, főrendiházi tag, Budapest . . .	136	50
	<i>Palik-Ucsevny Arthur</i> nagybirtokos, Boldur (Kras- só-Szőrénymegye) . . .	100	—
1295	<i>Pannonhalmi főapátság</i> (Györm.) . . .	100	—
	<i>Pap Farkas</i> kir. táblai elnöki titkár, Kolozsvár . . .	100	—
	<i>Papp Ferencz</i> kereskedő, (Brassómegye) . . .	100	—
	„ földbirt., Gyeke (Kolozsmegye) . . .	100	—
	„ <i>György</i> nagykereskedő, Bécs . . .	100	—
1300	„ <i>Mihály</i> földbirtokos, Gyeke (Kolozsmegye) . . .	100	—
	„ <i>Samu</i> országgyűlési képviselő, Budapest . . .	100	—
	<i>Pápa város</i> (Veszpiém) . . .	100	—
	—i <i>Casínó</i> egyesület . . .	100	—
	<i>takarékpénztár</i> . . .	100	—
1305	† <i>Papszász György</i> képviselő, Szárazbő (Hevesm.) . . .	100	—
	<i>Pappzász Károly</i> képviselő, Budapest . . .	100	—
	„ <i>Lajos</i> földbirtokos, Tenk (Hevesm) . . .	100	—
	<i>Parajdi birtokosság</i> (Udvarhelym.) . . .	100	—
	<i>sóvágyóság</i> . . .	100	—
1310	<i>Pásztor Bertalan</i> dr. ügyvéd, Eger . . .	100	—
	<i>Pataki Viktor</i> mérnök, Kolozsvár . . .	250	—
	<i>Patrubány Gergely</i> dr., ny. tisztí főorvos, Bpest . . .	100	—
	† <i>Pávai V. Ferencz</i> földbirtokos, M.-Csesztve (Alsófehérm.) . . .	100	—
	<i>Pécs</i> szab. kir város közönsége (Baranyam.) . . .	500	—
1315	„ —i <i>nemzeti Casínó</i> . . .	100	—
	<i>takarékpénztár</i> . . .	100	—
	<i>Péchy Elek és László</i> birtokos, Gyálu (Kolozsm.) . . .	100	—
	<i>Mihály</i> honv. husz. őrnagy, Czikó (Szi- lágymegye) . . .	100	—
	† <i>Peille István</i> kereskedő, Kolozsvár . . .	6000	—
1320	<i>Róbert</i> festő, München . . .	1000	—
	<i>Pekri Gábor</i> birtokos, D.-Szt.-Márton (Kis-Kü- üllőmegye) . . .	100	—
	<i>Sándor</i> birtokos, D.-Szt.-Márton (Kis-Kü- üllőmegye) . . .	100	—
	<i>Ferczel Lajos</i> földbirtokos, Kis-Kajdács (Tolnam.) . . .	100	—
	<i>Perl József</i> fogorvos, Kolozsvár . . .	100	—
1325	<i>Pesti hazai első takarékpénztár</i> egyesület . . .	500	—
	<i>Lloyd-társulat</i> , Budapest . . .	20	—
	<i>Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye</i> közönsége . . .	500	—
	<i>Pestmegye Pilisi alsó járása</i> . . .	682	—

		frt	kr.
	<i>Pesti Takaré- és Előleg társulat, Budapest</i>	100	—
1330	<i>Petelei Istvánné-Korbuly Ida, M.-Vásárhely</i>	100	—
	<i>Péterfi Zsigmond mérnök, Kolozsvár</i>	100	—
	<i>† Petki Ferencz birtokos (N.-Küküllőm.)</i>	100	—
	<i>Petrosény község (Hunyadm.)</i>	100	—
	<i>—i Casinó</i>	100	—
1335	<i>Petrovich György pék, Kolozsvár</i>	100	—
	<i>Piritos baráti kör, Budapest</i>	100	—
	<i>Piskii tisztviselők olvasóköre (Hunyadm.)</i>	100	—
	<i>„ vasuti műhely személyzete</i>	130	16
	<i>és vajda-hunyadi állami iskolák</i>	112	79
1340	<i>Piskólt község</i>	100	—
	<i>Piußich Frigyes ügyvéd, Budapest</i>	100	—
	<i>Plihál Ferencz, Kolozsvár</i>	100	—
	<i>Pogány György ny. főispán, Déva (Hunyadm.)</i>	100	—
	<i>Károly orsz. képviselő „</i>	100	—
1345	<i>† Pollák László dr. orsz. egészségi tan., N.-Várad</i>	100	—
	<i>Pomáz község (Pestmegye)</i>	100	—
	<i>—i magyar asztaltársaság (Pestmegye)</i>	100	—
	<i>† Pongrácz János gr. plébános, Szt.-András (Békés megye)</i>	100	—
	<i>Pordán Imre takarékpénztári igazgató, Budapest</i>	100	—
1350	<i>Potoczky Kristóf és testvére, kereskedők, Cs.-Szereda</i>	100	—
	<i>Potsa Ferencz p. ü. felügyelő, Budapest</i>	100	—
	<i>„ József főispán, S.-Szent-György</i>	100	—
	<i>Prónay Desső br. birtokos, Acsa (Pestmegye)</i>	100	—
	<i>† Puhola Adolf főmérnök, Kolozsvár</i>	100	—
1355	<i>† Puky Miklós birtokos, Karácsond (Hevesm.)</i>	100	—
	<i>Pulszky Ágoston dr. orsz. képviselő, Budapest</i>	100	—
	<i>Purgly Jánosné özv., Arad</i>	100	—
	<i>Putnoky Domokos, Sz.-Erked (Kolozsmegye)</i>	100	—
	<i>Pünkösti Ferencz főmérnök, Kassa</i>	100	—
1360	<i>† Racsek János nagyprépost, Nagy-Várad</i>	100	—
	<i>Ráczkeve mezőváros (Pestm.)</i>	100	—
	<i>Radnóti Dezső E. K. E. főtitkár, Kolozsvár</i>	100	—
	<i>Radvánszky Béla br. főispán, Bpest</i>	100	—
	<i>† Rafaj Károly birtokos, Uj-Székel (Udvarhm.)</i>	500	—
1365	<i>Rákospalotai függetlenségi kör (Pestm.)</i>	100	—
	<i>† Rauber Ottó br. földbirtokos, Olasztelek (Udvarhelym.)</i>	100	—
	<i>Rechnitz Henrik, Kolozsvár</i>	100	—
	<i>Rédiger Géza unit. lelkész, Szabéd (M.-Tordam.)</i>	100	—
	<i>Reil Dániel szabó, Kolozsvár</i>	100	—
1370	<i>Reiner Zsigmond a „Politikai Szemle“ szerk., Gy.-Fehérvár</i>	100	—
	<i>Reményi Antal ügyvéd, Budapest</i>	100	—
	<i>Reményik L. fiai kereskedők, Kolozsvár</i>	100	—
	<i>Réthy Mór dr. műgyet. tanár, Budapest</i>	100	—

		frt.	kr.
	<i>Retteg község</i> (Szolnok-Dobokam.)	100	—
1375	<i>Révész Adolf</i> bankigazgató, Budapest	100	—
	„ <i>Bálint</i> ev. ref. püspök, Debreczen	100	—
	<i>Rhédey Gábor</i> gr. földbirtokos, Zsáka (Biharm.)	100	—
	„ <i>Lajosné</i> özv. - sz. Kozma Ida, Szt.-Deme- ter (Udvarhm.)	100	—
	<i>Rignát Albert</i> mérnök, Kolozsvár	100	—
1380	<i>Rimamurány-Salgó-Tarjáni vasmű részvénytársaság</i> , Budapest	100	—
	<i>Rimaszombat</i> r. t. város közönsége (Gömörm.)	100	—
	„ <i>i. Casinó</i>	100	—
	„ <i>egy. prot. főgymn. tanári kara</i>	100	—
	„ <i>takarékpénztár</i>	100	—
1385	<i>Rodakowsky Józsefné</i> -Karacsay Clemence grófnő, Merán	100	—
	<i>Rohonczy Gedeon</i> orsz. képviselő, Budapest	100	—
	<i>Rombauer Emil</i> áll. főrealisk. igazg., Brassó	100	—
	<i>Rozenberger Bernát</i> nagybirtokos, Gyalu (Kolozsm.)	100	—
	„ <i>Ignác</i> , Gyalu (Kolozsm.)	100	—
1390	<i>Róth Károly</i> , Deés (Sz.-Dobokam.)	100	—
	† „ <i>Pál</i> v. polgármester, Deés	100	—
	<i>Rottler József</i> áll. mén. igazg., Fogaras	100	—
	† <i>Rudnyánszky Ferencz</i> tak.-pénzt. igazgató, Budapest	100	—
	„ földbirtokos, Szada (Pestm.)	100	—
1395	<i>Ruffinyi Aladár</i> , Dobsina (Gömörm.)	100	—
	† <i>Rutska János</i> magánzó, Kolozsvár	100	—
	† <i>Sághy Vendel</i> plébános, Muzsla (Esztergom.)	100	—
	† <i>Sala Sámuel</i> , A.-Szovát (Kolozsm.)	100	—
	<i>Salamor Géza</i> , Budapest	100	—
1400	<i>Salgó-Tarján</i> nagy község (Nógrádm.)	100	—
	„ <i>-tarjáni casinó-egyesület</i>	100	—
	<i>Samassa József</i> dr. érsek, Eger (Hevesm.)	500	—
	<i>Sándor Dénesné</i> özv. Keresztes Erzsébet emléké- re, Kolozsvár	201	—
	„ <i>János</i> főispán, D.-Szt.-Márton	100	—
1405	„ <i>József</i> E. M. K. E. t.-alelnök-főtítkár, Ko- lozsvár	105	15
	K. „ <i>József</i> kir. közjegyző, Déva	100	—
	„ <i>Kálmán</i> törvsn. bíró, Torda	100	—
	† K. „ <i>Lajos</i> főszolgabíró, Algyógy (Hunyadm.)	100	—
	„ <i>László</i> alispán, M.-Vásárhely	100	—
1410	<i>Sárbogárdi takarékpénztár</i> (Fehérm.)	100	—
	<i>Sárdi István</i> festőművész, Kolozsvár	150	—
	<i>Sarkad</i> város közönsége (Biharm.)	100	—
	„ <i>i. ev. ref. egyház</i> (Biharm.)	100	—
	<i>Sárlány József</i> birtokos, Kis-Kőrös (Pestm.)	100	—
1415	<i>Sárközi takarékpénztár</i> , Kalocsa	100	—
	<i>Sárospataki ref. főgymnasium</i> ifjusága (Zenplénm.)	161	32

		frt	kr.
	<i>Sárospataki ref. főiskolai akadémia ifj.</i>	100.	—
	<i>Sátoralja-ujhelyi fűtőháznál alkalm. szem.</i>	100.	--
	<i>takarékpénztár</i>	100.	—
1420	† <i>Schénk Adolf</i> , Budapest	100.	—
	<i>Schiller Miklós</i> kincst. ügyész, Budapest	100.	—
	<i>Schober Albert</i> min. tanácsos, Budapest	100.	—
	<i>Schön Vilmos</i> Fonciére bizt. int. ig., Budapest	100.	—
	<i>Schossberger Henrik</i> , Budapest	100.	—
1425	† <i>Schrödl János</i> ifj. emlékére, Kolozsvár	100.	—
	† <i>Józsefné sz. - Kónya Zsuzsa</i> emlékére, Kolozsvár	100.	—
	<i>Schwarz Ármín</i> mérnök és vállalkozó, B.-Pest	100.	—
	<i>Mihály</i> ügyvéd, N.-Becserek	100.	—
	<i>Sámuel</i> birtokos, Csege (Hajdum.)	100.	—
1430	<i>Schweiger Márton</i> birtokos, Budapest	100.	—
	<i>Seethal Ferencz</i> birtokos, S.-Szt.-Iván (Háromszékmegye)	100.	—
	<i>Segesvári magyar kaszinó</i> tagjai	100.	—
	<i>magyar ifjatság</i> 1886-ban	140.	—
	<i>Selmeczbányai bányász és erdősz. akad.</i> „Erdélyi köre	100.	—
1435	m. kir. bányász és erdősz. akad. ifjusági kör	100.	—
	m. kir. bányász és erdősz. akad. ifj. ismerk. est. emlékére 1887-ben	170.	—
	<i>Seltmann Lajos</i> főrabbi, H.-M.-Vásárhely	10.	—
	<i>Sepsi ev. ref. egyházmegye</i> (Háromszékm.)	500.	—
	„ <i>-szentgyörgy város</i>	100.	—
1440	„ „ <i>-i tanítói-kör</i>	100.	--
	„ <i>Casino</i>	100.	--
	„ <i>E. M. K. E. Székely kiállítás</i> 1887-ben	301.	50
	„ <i>jótekonny nőegylet</i>	100.	—
	<i>Serényi Gusztáv</i> rendőr főkapitány, Nagy-Várad	100.	—
1445	<i>Serli Sándor</i> dr., orvostudor, Mohács	100.	—
	<i>Sigmond Dezső</i> orsz. képviselő, Kolozsvár	500.	—
	„ „ <i>-né-sz. Cséfalvy Elma</i> , Kolozsvár	100.	--
	<i>Sigray Pál</i> ügyvéd, Budapest	100.	—
	<i>Sidoli Tivadar</i> Cirkus-társulata 1886-ban	518.	92
1450	<i>Sikó Kálmán</i> birtokos, Solyomkö (Kolozsm.)	100.	—
	† <i>Sikó Lajos</i> birtokos, Septér (Kolozsm.)	100.	—
	„ „ <i>festőművész</i> , Septér (Kolozsm.)	100.	—
	<i>Sima Ferencz</i> orsz. képvis. és neje, Szentés	100.	—
	<i>Simay Ferencz</i> birtokos, Türe (Kolozsm.)	100.	—
1455	<i>Gyula</i> , Budapest	100.	—
	<i>Simó Ferencz</i> birtokos, Ápa-Nagyfalu (Sz.-Dobokam.)	100.	—

frt kr.

	<i>Simó Lajos</i> orsz. képviselő, Blenke-Mező (Sz.-Dobokam.)	100.—
	† <i>Simon Kálmán</i> birtokos, Somkerék (Szolnok-Dobokam.)	100.—
	<i>Sipos Károly</i> kereskedő, Kolozsvár	100.—
1460	† <i>Zsuzsánna</i> emlékére, Kolozsvár	100.—
	† <i>Šivó Gyula</i> földbirtokos, Abony (Pestm.)	200.—
	<i>Solymosy László</i> földbirtokos, Teremi (K.-Küküllőm.)	100.—
	<i>Sólyom-Fekete Ferencz</i> kir. törvényszéki elnök, Déva	100.—
	† <i>Soltész Nagy János</i> hagyatéka, Alamor (Alsó-Fehérm.)	1894.—
1465	<i>Sombory Lajos</i> birtokos, M.-N.-Sombor (Kolozsm.)	100.—
	<i>Somogyvármegyei kir. adófelügyelői</i> hiv. tisztikara, Kaposvár	100.—
	<i>ifjúság</i> báljövendelme, Kaposvár	145.—
	<i>Somosy Károly</i> mulatóhely tulajd. megnyitó előadása, Budapest	248.33
	<i>Somssich Imre</i> gr. id., földbirtokos, Mike (Somogym.)	100.—
1470	„ <i>Imréné</i> gr. özv., Mike (Somogym.)	405.—
	† „ <i>József</i> gr. id., Budapest	100.—
	„ <i>Pál</i> , Saárd (Somogym.)	100.—
	<i>Sopron</i> sz. kir. város	100.—
	-i evang. főiskola ifjúsága	100.—
1475	† <i>Šörös Imre</i> hagyatéka, Szt.-Benedek (Pestm.)	100.—
	<i>Spannochi Frigyes</i> gr., Kolozsvár	100.—
	„ <i>Leó</i> gr., Gerend (Torda-Aranyosm.)	100.—
	<i>Splényi Antal</i> br., Panád (K.-Küküllőm.)	100.—
	† <i>Sréter Klára</i> hagyatéka, Budapest	1200.—
1480	<i>Stadách Gyula</i> áll. tanító, Pürkerecz (Brassóm)	100.—
	<i>Stámpa Keresztély</i> és neje Ernyey Gabriella, Kolozsvárt	20.—
	<i>Stancsek János</i> kir. ítélőtáblai bíró, Debreczen	100.—
	<i>Stáry Róbert</i> községi jegyző, Tur (T.-Aranyosm.)	100.—
	<i>Staudenheim Nándor</i> lovag, földbirtokos, Bpest	100.—
1485	<i>Steger Mihály</i> szálloda tulajdonos, Kolozsvár	100.—
	<i>Steiger Gyula</i> lovag, Budapest	100.—
	† <i>Stein János</i> könyvkereskedő, Kolozsvár	100.—
	<i>Steinfeld Antal</i> birtokos, Debreczen	100.—
	† „ <i>Ignác</i> birtokos, Debreczen	100.—
1490	„ <i>Mihály</i> , Pusztá-Macs (Hajdum.)	100.—
	<i>Stern Gusztáv</i> vezérigazgató, Budapest,	250.—
	<i>Stiller Mór</i> dr. ügyvéd, Bpest	100.—
	<i>Strasser Henrik</i> bérlő, P.-Nosztán (Tolnam.)	100.—
	<i>Strasser Zsigmond</i> orsz. tébolyda élelmező, N.-Szeben	100.—

		fr. kr.
1495	<i>Stuller László</i> oszt. mérnök, Budapest	100.—
	<i>Sütmeghi takarékpénztár</i> (Zalam)	100.—
	<i>Sütmegh és vidéke</i> fiatal. 1886-évi báljöv.	100.—
	† <i>Supka Jeromos</i> apát, Zirc (Veszprémm.)	100.—
	<i>Susich Károly</i> kir. közjegyző, Karánsebes (K.-Szörénym.)	
1500	† <i>Sváb Jakab</i> hagyatéka, Budapest	100.—
	<i>Sváb Károly</i> , Bpest	200.—
	<i>Szabadka</i> sz. kir. város	1000.—
	<i>Szabadkai Lloyd-társulat</i> (Bácsm.)	100.—
	„ <i>Nemzeti Casinó</i>	100.—
1505	„ <i>tak. pénzt. és népbank</i>	500.—
	„ ügyvédnél az ellenfél által ott felejtett összeg	100.—
	† <i>Szabó Adám</i> hagyatéka, Kolozsvár	100.—
	„ <i>Albert</i> kir. közjegyző, Székely-Udvarhely	100.—
	† „ <i>Vérger Mihály és Párvy Iván</i> együttes alapítványa, Hidegkut (Pestmegye)	100.—
1510	<i>Gyula</i> birtokos, Bikal (Kolozs megye)	100.—
	<i>István</i> ny. orsz. tébolydaigazg., N.-Szeben	100.—
	<i>János</i> honv. ezredes, M.-Vásárhely	100.—
	<i>János</i> takarékpénztári igazgató, Budapest	100.—
	<i>József</i> birtokos, Torda (Torda-Aranyosm.)	100.—
1515	<i>József</i> birtokos, Szászfenes (Kolozs megye)	100.—
	<i>Lajos és Szakál Veronika</i> , Debreczen	100.—
	„ <i>Sándor</i> m. kir. erdőfelügyelő, N.-Szeben	100.—
	<i>Szabolcsi Miksa</i> , a „Jüd. Pester Z.“ szerk., Bpest	100.—
	<i>Szabolcsvármegye</i> közönsége, Nyiregyháza	100.—
1520	„ <i>-i takarékpénztár</i> egyesület	100.—
	<i>Szacsvay Sándor</i> birtokos, Ó.-Keresztur (Szilágym.)	100.—
	„ <i>Zsigmond</i> nyug. consil, Kolozsvár	100.—
	<i>Szakács Albert</i> orsz. tébolydai gondnok, N.-Szeben	100.—
	<i>Szalacs</i> község (Biharmegye)	100.—
1525	<i>Szalay Béla</i> , Budapest	100.—
	<i>Szalay Ferencz</i> építész, Nagy-Szeben	100.—
	<i>Szalánczy Lajos</i> , Deés	100.—
	„ <i>Lőrincz</i> birt., Fugad (Alsófehérmegye)	200.—
	<i>Szamos-Ujvár</i> város	500.—
1530	„ <i>-ujvári kisegítő takarékpénztár</i>	100.—
	„ <i>műkedvelő</i> társulat	102 40
	„ <i>társaság</i> -egyesület	100.—
	<i>Szánthó Albert</i> birtokos, Békés	100.—
	„ <i>Lajos és neje</i> , Szentes	200.—
1535	<i>Szápáry Géza</i> gr. főudvarmester, Budapest	500.—
	<i>Szarvas</i> város közönsége (Békésm.)	100.—
	„ <i>-i takarékpénztár</i>	100.—
	„ <i>-i regale</i> közbirtokosság	100.—
	<i>Szász Ádám</i> nyug. főpénztáros, Kolozsvár	100.—

		frt	kr.
	† Székely István ügyvéd, Gyula-Fehérvár (Alsó-Fehérm.)	100	—
	Székely-Keresztur nagyközség (Údvarhelym.)	100	—
1580	kereszturi unitárius Egyházkör	100	—
	„ -i áll. tanító képezde	100	—
	-kocsárdi közbirtokosság (Torda-Áranyosm.)	100	—
	„ -Udvarhely rendezett tanácsu város (Údvarhelym.)	300	—
	-udvarhelyi ev. ref. koll. ifjúsága 1886-ban	100	—
1585	„ „ egyházmegye	100	—
	casinó	100	—
	polgári olvasókör	100	—
	jótekonyság egyesület	100	—
	„ „ városi és megyei E. M. K. E. választmány	500	—
1590	udvarhelyi városi és megyei E. M. K. E. választmány 1888. évi hangversenye	220	—
	Székes-Fehérvár város közönsége (Fejérm.)	500	—
	fehérvári kir. járásbírószék, törvényszék és kir. ügyészség tagjai 1886-ban	115	33
	Szekula Ákos, Adria biztosító-intézet vezérfelügyelője, Kolozsvár	150	97
	Széky Miklós gyógyszerész, Kolozsvár	100	—
1595	„ Péter földbirtokos, Tisza-Igar (Hevesm.)	100	—
	Szemere Geiza birtokos, Lasztomér (Zemplénm.)	100	—
	Szenkovich Márton birtokos, Kolozsvár	100	—
	† Szentandrassy Lajos földbirtokos, Eperjes (Sárosm.)	100	—
	Szentes város közönsége (Csongrádm.), 1887-től az egyesület fenállásáig évi 100 frt	900	—
1600	vidéki takarékpénztár (Csongrádm.)	100	—
	-i ev. ref. egyház	300	—
	Emke estély jövedelme 1891-ben	388	92
	„ hangverseny jöv. 1893-ban	116	60
	fiatalok báljöv. 1887-ben	11	—
1605	ipartestület szabóipari szakosztálya	136	60
	izraelita hitközség	100	—
	48-as Népkör	100	—
	takarékpénztár	100	—
	vidéki takarékpénztár	100	—
1610	Szentiványi Gábor kir. mérnök, Déva (Hunyadm.)	100	—
	Gyula kir. kuriai bíró, Budapest	100	—
	„ K. Gyula dr.,	100	—
	Szent-János község (Biharmegye)	100	—
	Szentkeresztty Béla báró földbirtokos, Budapest	100	—
1615	György ör. főispán, Déva (Hunyadm.)	100	—

	<i>Szentkereszty Zsigmond</i> báró kir. törvényszéki elnök, Kolozsvár	100 —
	<i>Szentkirályi Árpád</i> orsz. képvis., Székely-Keresztur (Udvarhelymegye)	100 —
	<i>Szentkirályi Gyula</i> földbirtokos, M.-Págozca (Maros-Tordamegye)	100 —
	<i>Szent-Margita</i> község (Szolnok-Dobokamegye)	100 —
1620	<i>Szentmariay Dezső</i> kir. törvényszéki elnök, Maros-Vásárhely (Maros-Tordamegye)	100 —
	<i>Szepesi egyetemi ifjak</i> társasköre 1886-ban, Bpest	100 —
	" <i>-Hitelbank</i> és közp. takarékpénztár-részv.	100 —
	<i>Szereday Aladár</i> cs. és kir. kamarás, Szent-Mihálytelke (Kolozs megye)	100 —
	<i>Szerdahelyiné-Prielle Kornélia</i> , Budapest	239-92
1625	<i>Szigethy Csahy Sándor</i> ny. polgármester, Torda (Torda-Aranyosmegye)	100 —
	<i>Szigetvári tinczvizgalom</i> rendezői 1886-ban a jövedelemből (Somogym.)	175 —
	<i>Szikszay József</i> földbirtokos, Debreczen (Hajdum.)	100 —
	<i>Szilágyvármegye</i> közönsége	100 —
	" <i>-i Emke választmányi</i> estélye 1893-ban, Szilágy-Somlyó	162-78
1630	<i>Szilágy-Somlyó</i> város (Szilágy-m.)	100 —
	" <i>-somlyói márcz. 15-ki</i> ünnepély jöved. 1888-ban	172 —
	" " " " 1889-ben	125-14
	" " " " 1890-ben	49-11
	" " <i>műkedvelői</i> társulat	100 —
1635	" <i>-szolnoki ev. ref. egyházmegye</i> , Szilágy-Somlyó	100 —
	<i>Szilágyi György</i> birtokos, M.-Fráta (Kolozs megye)	100 —
	† <i>Szilágyi Mihály</i> szijgyártó, Kolozsvár	100 —
	<i>Szilvássy Aladár</i> , Déva (Hunyadm.)	100 —
	" <i>Béla</i> , M.-Szakáll (Kolozs m.)	100 —
1640	<i>Szilvássy Márton</i> dr. ifj. ügyvéd, Sopron (Sopronm.)	100 —
	<i>Szlávy József</i> koronaőr, Budapest	100 —
	† " <i>Olivér</i> orsz. képviselő, Budapest	100 —
	<i>Szoboszlói takarékpénztár</i> (Hajdum.)	100 —
	<i>Szöcs Emil</i> dr. orvos, Kolozsvár	100 —
1645	" <i>Géza</i> könyvvezető	100 —
	" <i>Károly</i> birtokos, Alvincz (Alsó-Fehérm.)	100 —
	<i>Szójka Kálmán</i> szolgabíró, Makó (Csanádm.)	100 —
	<i>Szokolay Kornél</i> , a „Nemzet” s. szerkesztője, Budapest	100 —
	<i>Szolnok-Dobokavármegye</i> közönsége	10 —
1650	" <i>-i E. M. K. E. nő választ-</i>	150 —
	<i>-mány</i> körestélye 1889-ben, Deés	100 —
	" <i>tanítótestület</i> , Deés	101 —
	„ <i>Szolnok-Doboka</i> ” hetilap alapítványa, Deés	101 —

frt kr.

	<i>Szolnok-dobokavármegyei</i> E. M. K. E. nőválaszt-	
	mány hangversenye 1889-ben, Deés .	107.24
	„ E. M. K. E. férfi-	
	vál. hangversenye 1892-ben, Deés	72.77
1655	<i>Szolnoki ipartestület</i> .	100.—
	„ <i>kerti asztaltársaság</i> 1887-ben	100.—
	„ <i>polgári kaszinó</i>	100.—
	<i>Szöllősi Símuel</i> birtokos, Maros-Vásárhely (Ma-	
	ros-Tordam.)	100.—
	<i>Szombathely</i> r. t. város közönsége (Vasm.) . .	100.—
1660	„ <i>-i keresk és ipar, földm. bank</i> (megsz.)	100.—
	„ <i>Gusztáv</i> dr. főorvos, Kolozsvár	100.—
	<i>Szongott Villibáld</i> -féle persely gyűjtési alapítv.,	
	Szamos-Ujvár (Szolnok-Dobokam.)	225.95
	<i>Szörtsey Elek</i> , Deés (Szolnok-Dobokam.) . .	100.—
†	<i>Sztáray Antal</i> gróf főrendiházi tag, Budapest	100.—
1665	„ <i>János</i> gróf birtokos, Budapest	300.—
†	<i>Szterényi Albert</i> emlékére, Budapest . . .	100.—
	„ <i>József</i> m. kir. iparfelügyelő, Budapest	100.—
	<i>Szracina Géa</i> városi tanácsos, Kolozsvár .	100.—
	<i>Takács Ferencz</i> ügyvéd, Debreczen (Hajdum.)	100.—
1670	† „ <i>Károly</i> püspökségi uradalmi tiszt, N.-Várad	
	(Biharm.)	100.—
	<i>Tallacsek Ferencz</i> bányanagy, Petrosény (Hu-	
	nyadm.)	100.—
	„ <i>-né</i> „ <i>neje</i>	100.—
†	<i>Tamásy János</i> egyetemi quaestor, Kolozsvár.	100.—
	„ <i>Péter</i> birtokos, Kolozsvár	100.—
1675	<i>Tancs</i> község lakói (Kolozsm.) .	100.—
†	<i>Tappenburg Aranka Stefánia</i> emlékére édes	
	anyja, Kolozsvár	1000.—
†	<i>Tappenburg Károlyné</i> özv.-Brencsán Eliz ha-	
	gyatéka, Kolozsvár	4000.—
	<i>Tápió-szelei</i> közbirtokosság (Pest m.)	100.—
	<i>Tata-belvárosi takarékpénztár</i> (Komáromm.)	100.—
1680	† <i>Tauffer József</i> kereskedő, Kolozsvár	100.—
†	<i>Tatrosi Ferencz</i> , Deés (Szolnok-Dobokam.)	100.—
†	<i>Tavaszy Miklós</i> kir. járásbíró, Torda (Torda-	
	Aranyos m.)	100.—
	<i>Teleki Andorné grófnő</i> , Nagy-Sajó (Besztercze	
	Naszód m.)	125.—
	<i>Árvéd gróf</i> , Drassó (Alsó-Fehér m.)	1510.22
1685	„ <i>-né gr. Teleki Bella grófnő</i> , „ .	100.—
	<i>Domokos gróf</i> (ifj.) orsz. képviselő, Kozár-	
	vár (Szolnok-Doboka m.)	100.—

	<i>Teleki Domokos</i> gr. legifjabb, földbirtokos, Gernyeszeg (Maros-Tordam.)	500.—
†,	<i>Domokosné</i> grófné-özü. <i>Teleki Clemen-</i> <i>tina</i> grófnő	100.—
	<i>Ede</i> gróf miniszteri osztály tanácsos, Bu- dapest	100.—
1690	<i>Géza</i> gróf ifj. földbirtokos, Gernyeszeg (Maros-Tordam.)	500.—
	<i>Gusztáv</i> gróf birtokos, Drassó (Alsó-Fehérmegye)	1000.—
	<i>Gyula</i> gróf főrendiházi tag, Budapest	100.—
	<i>József</i> szolgabíró, Alvincz, (Alsó-Fehérm.)	100.—
	gróf főrendiházi tag, Budapest	100.—
1695	<i>Károly</i> gróf	500.—
	<i>László</i> gróf ifj., Gyéres-Szt.-Király (Tor- da-Aranyosm.)	500.—
	<i>László</i> gróf (koltói) birtokos, Kolozsvár	100.—
	<i>Miksné</i> grófné özü., birtokos	1000.—
	<i>Pál</i> gróf Pribékfalva (Szatmárm.)	100.—
1700	<i>Sámuel</i> gróf főrendiházi tag, Budapest	500.—
	<i>Sándor</i> gróf (közép) földbirtokos, Nagy- Somkut (Szatmárm.)	100.—
	<i>Sándorné</i> gróf özü., orsz. protestáns árva egyes. védasszonya, Budapest	200.—
	<i>Tibor</i> gróf, Gyömrő (Pestm.)	100.—
	<i>Temesvármegye</i> közönsége	500.—
1705	<i>Temesvár</i> sz. kir. város közönsége	100.—
	<i>-i kir. közjegyzői</i> kamara	100.—
	„ „ <i>posta igazgatósági</i> kerületben alkal- kalmazott k. posta személyzet 1885-ben	500.—
	„ „ <i>m. kir. távirtda igazg.</i> kerület személy- zete 1885-ben	160.—
	„ <i>Temesvári testvérek</i> “ birtokos, Uzon (Háromszm.)	100.—
1710	<i>Than Károly</i> egyetemi tanár, Budapest	100.—
	<i>Mór</i> festőművész, Trieszt	3000.—
†,	<i>Sándor</i> hagyatéka, Budapest	200.—
	<i>Tholnay Gábor</i> orsz. képviselő, Budapest	100.—
	<i>Regináld</i> , Folyfalva (Maros-Tordam.)	100.—
1715	<i>Thorotzkay Lajos</i> birtokos, Torockó-Szt.-György (Torda-Aranyosmegye)	100.—
	<i>Thorockay Miklós</i> orsz. képviselő, birt., Hátszeg (Hunyadmegye)	100.—
	<i>Thuróczy Dénes</i> földbirtokos, Buzás-Besenyő (Kis- Küküllőmegye)	100.—
	„ <i>Pál</i> földbirtokos (Kisküküllőmegye)	100.—
	<i>Thury Lajos</i> ny. cs. és kir. kapitány, Szathmár	100.—
1720	<i>Tichl Josephine</i> (Tutzingeni), Budapest	100.—
	<i>Tihanyi Béla</i> magy. földh. int. előadó, Budapest	100.—

frt kr.

	„Tisza“ szabadkőmives páholy, Máramaros-Sziget (Mármaros megye)	100 —
	Tisza-Csege nagyközség (Hajdumegye)	100 —
	Tiszáninneni ev. ref. egyház lelkészi kara 1886-ban, Miskolcz (Borsódmege)	100 —
1725	Tisza István dr. orsz. képviselő, Budapest	100 —
	László orsz. képviselő, Budapest	100 —
	Tóldalagi Viktorné grófné özv., Radnótfája (Máramaros-Tordamegye)	100 —
	Tolnavármegye közönsége	100 —
	völgyégi járás községei	500 —
1730	Tolna „község” (Tolna megye)	100 —
	Tolnay Lajos Bpest-lápos-mizsei h. é. v. r. t. ig. elnöke, Budapest	100 —
	Tolvaly Sámuel birtokos, N.-Teremi (K.-Küküllőm)	100 —
	† Tomcsányi Károly földbirtokos, Szarvas (Békésm.)	100 —
1735	† Tomory Anasztáz m. tud. akad. tag, birt., Bpest	200 —
	Torda-aranyosvármegyei tantestület	100 —
	Emke választmányi koronázási jubileum alapítványa	150 —
	„takarékpénztár részv. társ.	100 —
	város közönsége (Torda-Aranyosmegye)	500 —
1740	„-i áll. polgári iskola tanári testülete	100 —
	Casino	100 —
	dalkör	100 —
	kebeles polgárok	100 —
	kisegítő társulat	100 —
1745	mészáros ipartársulat	100 —
	műkedvelő társulat- Prielle Cornél alapítv.	100 —
	olvasó nőegylet	100 —
	„bájljóvedelme	116'67
	takarékpénztár	100 —
1750	10-ik Emke közgyűlés rendező 100-as bizottsága 1894-ben	100 —
	Torma Miklós alispán, Deés (Szolnok-Doboka)	100 —
	Torockó bányaváros (Torda-aranyosmegye)	100 —
	-i takarékpénztár	100 —
	Török-becsei társaskör (Torontálm.)	100 —
1755	Török Bertalan vármegyei főjegyző, Nagy-Ényed (Alsó-Fehérm.)	100 —
	„József gróf főispán, Ungvár (Ungm.)	100 —
	† „Károlyszolgabíró, Bánffy-Hunyad (Kolozm.)	100 —
	-Szent-Miklós város (Jázm.)	100 —
	sztémiklósi takarékpénztár	100 —
1760	† Törő Kálmán orsz. képviselő, Szentes (Csongrádm.)	100 —

frt kr.

	†Tóth Sándor apát, ez. kanonok, plébános ha- gyatéka, Kun-Szt.-Márton (Jászm.)	100.—
	István szeszgyáros, Kézdi-Vásárhely (Há- romszékm.)	100.—
	„ Kálmán és neje, Szentes (Csongrádm.)	100.—
	„ Károly (S.) mérnök, Szegszárd (Tolnam.)	100.—
1765	Totis Adolf tőzsde ügynök, Budapest	100.—
	Trandafir Miklós pénzügyi fogalmazó Kolozsvár	100.—
	Tur község (Torda-Aranyosm.)	100.—
	Turbucz Ferencz, Deés (Szolnok-Dobokam.)	100.—
	Türe község (Kolozsm.)	100.—
1770	Turkevei takarékpénztár (Jász-Nagy-Kun-Szoln.m.)	100.—
	Tüzes Karácson kir. közjegyző, Deés (Szolnok- Dobokam)	100.—
	Udvarhelymegyei takarékpénztár r. t., Sz.-Udvarhely	100.—
	Ugron Akos orsz. képviselő, Budapest	100.—
	Gábor „ „ „ Sz.-Udvarhely	100.—
1775	„ né-sz. Knöpfler Mari „	100.—
	István birtokos	100.—
	Miklós, Mező-Záh (Torda-Aranyosm.)	100.—
	„ Zoltán birtokos, Fiátfalva (Udvarhelym.)	100.—
	Ugocsavármegye törvényhatósága	100'60
1780	Újpest község (Pestm.)	100.—
	„ -i függetlenségi kör	100.—
	Újvárosi József birtokos, Uzon (Háromszékm.)	100.—
	Új-verbászi ifj. tánczestély rendezői a jövede- lemből (Bács-Bodrogm.)	163'41
	Újvidéki magyar casinó (Bácsm.)	100.—
1785	Ullmann Lajos Duna gőzhajózási társaság igaz- gatója Budapest	100.—
	„ Sándor orsz. képviselő Budapest	100.—
	Ungvári kir. kath. főgymn. tanári testülete	100.—
	Uzon nagyközség (Háromszékm.)	100.—
	Váczi egyesült casinó (Pestm.)	100.—
1790	„ takarékpénztár	100.—
	Vadadi Gergely és neje Tóth Katalin földbirto- kos, Sárd (Alsó-Fehérm.)	100.—
	Vadona János külföldi müipar- és népismeri ki- állításának emlékére, Kolozsvár	143'50
	Vajda-hunyadi m. kir. vasgyári tisztikar által 1893. rendezett bál tiszta jövedelme (Hunyad- megye)	284'92
	Vajna Gábor dr. ügyvéd, Brassó	100.—
1795	„ Vilmos dr. fogorvos, egyetemi m. tanár,- Budapest	100.—
	Valler József ref. lelkész, Mákó (Kolozsm.)	100.—
	Vályi Gábor dr. egyetemi tanár, Kolozsvár	100.—
	„ -né „ neje	200.—

		frt	kr.
	<i>Vályi Gyula</i> dr. egyetemi tanár, Kolozsvár . .	100.—	
1800	<i>Várady Károly</i> birtokos, Kecséd (Szolnok-Dobokam.)	125.—	
	† főrendiházi tag, Budapest	100.—	
	† hagyatéka, Budapest	200.—	
	† építész, Kolozsvár .	100.—	
	„ <i>Sándor</i> , Páty (Pestmegye)	100.—	
1805	<i>Vasady József</i> magánzó, Brassó	100.—	
	<i>Vásárhelyi Béla</i> birtokos, Arad	100.—	
	<i>Vasvármegye</i> közönsége	200.—	
	„ <i>m. kir. adófelügyelő hivatalainak</i> tiszt- viselői 1886-ban, Szombathely . .	100.—	
	<i>Vaszary Kolos</i> hercegprimás, Esztergom	1000.—	
1810	<i>Vavrik Endre</i> takarékpénztári nyug. igazgató, Eger (Hevesm.)	100.—	
	<i>Vay Abrahámné</i> grófné-Kozma Katinka földbirtokos, Budapest	100.—	
	† „ <i>Miklós</i> báró, koronaőr, Budapest .	100.—	
	<i>Vécsei Sámuel</i> lisztkereskedő, Kolozsvár .	100.—	
	„ <i>János</i> dr., máv. üzletvezetőségi hiv., Arad	100.—	
1815	„ <i>Viktor</i> , Debreczen (Hajdumegye)	100.—	
	† <i>Végh János</i> hagyatéka, Nagyvárad (Biharmegye)	204.66	
	<i>Velicska Lajos</i> birtokos, Bábolna (Hunyadmegye)	100.—	
	<i>Velits Károly</i> földbirtokos, Magyar-Fráta (Kolozsm.)	100.—	
	† „ <i>Lajos</i> mérnök, Kolozsvár	100.—	
1820	<i>Veress Ferencz</i> 1848/49-beli honvéd tüzemester al- pitványa, Középfalva (Szolnok-Dobokam.)	585.—	
	birtokos, Középfalva (Szolnok-Dob. m.)	100.—	
	fényképész, Kolozsvár	100.—	
	„ -né-Cseh Zsuzsánna birtokos, Vizak- na (Alsó-Fehérmegye)	100.—	
	<i>Verespataki</i> bányász ifjuság (Alsó-Fehérmegye)	100.—	
1825	<i>Verseczi izraelita hitközség</i> (Temesmegye)	100.—	
	<i>Vértessy Józsefné</i> -Makfalvay Gizella, Székes-Fe- hérvár (Fehérmegye)	100.—	
	<i>Veszprémvármegye</i> közönsége	500.—	
	<i>Veszprém</i> város hatósága	100.—	
	<i>Veszprémi</i> nemzeti Caszinó	100.—	
1830	„ takarékpénztár	100.—	
	<i>Vetsey Etelka</i> magánzónő Budapest	100.—	
	<i>Sándorné-özv. sz. Nádaszy Etelka</i> kir. tan- felügyelő özvegye, Budapest	100.—	
	<i>Vigyázó Sándor</i> cs. és kir. kamarás, Budapest .	100.—	
	„ -né-Podmaniczky Zsuzsa bárónő	100.—	
1835	<i>Vincze István</i> szücsmester, Kolozsvár	100.—	
	<i>Vinczenti Miksa</i> lovag földbirtokos, Diód (Alsó- Fehérm.)	100.—	
	† <i>Vinczenti Nándor</i> lovag földbirtokos, Diód (Al- sófehérm.)	100.—	

		frt. kr.
	† <i>Visi Inure</i> orsz. képviselő, Budapest	100.—
	<i>Vitályos Samu</i> kir. közjegyző, Maros-Vásárhelyt (Maros-Tordam.)	100.—
1849	<i>Vizoly Akos</i> földbirtokos, Alsó-Pél (Tolnam.)	100.—
	<i>Voith Gergely</i> kir. tanácsos, nagybirtokos Deés (Szolnok-Dobokam.)	10.—
	<i>Vörös Sándor</i> gazd. tanintézeti igazg., Kolozsvár	100.—
	<i>Wagner Géza</i> dr. nagybirtokos, Budapest	100.—
	† <i>Wahrmann Mór</i> hagyatéka	1000.—
1845	<i>Wartha Vincze</i> dr. műegyetemi tanár, Budapest	100.—
	<i>Wass Albert</i> gróf földbirtokos, Mező-Záh (Torda- Aranyosm.)	100.—
	<i>Wass Béla</i> gróf földbirtokos, Czege (Szolnok- Dobokam.)	100.—
	<i>Weber Béla</i> plébános, Petrozsény (Hunyadm.)	100.—
	<i>Weber Max</i> birtokos, N-Halmágy (Aradm.)	100.—
1850	† <i>Weinberger Pál</i> , Magyar-N-Sombor (Kolozsm.)	100.—
	<i>Weiss Ignác</i> dr. ügyvéd, Brassó	100.—
	„ <i>Mór</i> régále bérlő, Kolozsvár	100.—
	<i>Wenckheim Frigyes</i> gróf orsz. képviselő, Új-Ki- gyós (Békésm.)	400.—
	† <i>Károly</i> nagybirtokos, Gerle (Békésm.)	100.—
1855	† „ <i>Rudolf</i> , Budapest	200.—
	† <i>Weress Dénes</i> ny. alispán, Torda	100.—
	<i>Werner Rezső</i> dr. kir. tudomány egyet. tanár, Kolozsvár	100.—
	<i>Wesselényi Istvánné</i> br. özv.-Rhédey Stefánia grófnő, Kolozsvár	100.—
	„ <i>Miklós</i> br. főispán, Göröcsön (Szilágym.)	2000.—
1860	„ <i>-né-Bánffy Agnes</i> bárónő, Gör- öcsön	100.—
	† <i>Wimmersperg Gusztáv</i> báró, Zomba (Tolnam.)	100.—
	<i>Winkler Frigyes</i> dr. megyei tiszt. főorvos Mées (Kolozsmegye)	100.—
	<i>Wodianer Albert</i> br. id., főrendiházi tag, B.-pest Béla takarékpénztári igazgató, Budapest	300.—
1865	<i>Zabulák Sándor</i> főkapitány, Kolozs	100.—
	<i>Zágon</i> község (Háromszékmegye)	100.—
	<i>Zalatnai m. kir. főbányahivatal</i> tisztviselői 1885-ben kir. bányakapitányság 1886-ban	100.—
	(Alsó-Fehérmegye)	100.—
	„ <i>kaszinó kör</i>	100.—
1870	„ <i>takarékpénztár</i> részvénytársaság	200.—
	<i>Zathureczky Gyula</i> orsz. képvis., Baróth (Háromszékm.)	100.—
	<i>Zenta</i> város közönsége (Bács-Bodrogmegye)	100.—
	„ <i>-i műkedvelő</i> társulat (szini előadásból)	100.—
	† <i>Zeyk Dániel</i> id. Kolozsvár	100.—
1875	„ <i>ifj. főispán, N.-Enyed</i> (Alsófehérm.)	100.—

		frt	kr.
	<i>Zeyk Dánielné-Bánffy Cecile</i> bárónő, Kolozsvár	100	—
	„ <i>Gábor</i> földbirtokos, Diód (Alsófehérm.)	100	—
	„ <i>József</i> id. földbirtokos, Gombás	1000	—
	„ <i>Kálmán</i> „ Koslárd	100	—
1880	„ <i>Károly</i> orsz. képviselő, Ajton (Kolozsm.)	100	—
†	„ <i>Miklós</i> birtokos, N.-Enyed (Alsófehérm.)	100	—
	<i>Zibay Sámuel</i> birtokos, N.-Ilonda (Sz.-Dobokam.)	100	—
	<i>Zichy Antal</i> gróf főrendiházi tag, Budapest	100	—
	<i>Béla</i> „ „	100	—
1885	<i>Géza</i> „ „ kolozsvári hangversenyének jövedelme	800	41
	<i>István</i> „ birtokos, Sz.-Kocsárd (Torda-Aranyosm.)	100	—
	„ <i>N. János</i> gróf id. magánzó, Budapest	100	—
	„ <i>Jenő</i> orsz. képvis., Budapest	200	—
	„ <i>Nándor</i> gróf ifj., cs és kir. kamarás (Budapest)	100	—
1900	<i>Zilah</i> r. t. város (Szilágym.)	100	—
	<i>Zimmermann Gyula</i> áll. főreáliskolai tanár, Debreczen (Hajdum.)	100	—
	<i>Zolyomi vasúti olvasó kör</i> (Zolyomm.)	100	—
	<i>Zombor</i> sz. kir. város közönsége (Bács-Bodrogm.)	100	—
	„ -i izraelita hitközség	100	—
1905	<i>Zomor Antal</i> kir. járásbíró, Kőrösbánya (Hunyadm.)	100	—
†	<i>Zudor Akos</i> főszolgabíró, Topánfalva (Torda-Aranyosm.)	100	—
†	<i>Züllich István</i> ny. főispáni helytartó Kolozsvár	100	—
†	„ „ -né-Winkler Luiza emlékére, Kolozsvár	500	—
†	„ <i>Rezső</i> veterán művész emlékére fivére Züllich István	1000	—
1910	<i>Zsálca</i> község (Biharm.)	100	—
	<i>Zselénski Róbert</i> gróf orsz. képviselő, Arad	500	—
	<i>Zseny József</i> megyei aljegyző, Budapest	100	—
	<i>Zsirka Julia</i> , Nyírbátor (Szabolcsm)	100	—
	<i>Zsombolyai kaszinó</i> (Torontálm.)	100	—

*

1915	† <i>Bitskey Kálmán</i> hagyatéka*)	40,000	—
	† <i>Hajdu Mária</i>	10,000	—
	† <i>Remenyik Zsigmond</i>	10,000	—
	† <i>Orbán Balázs</i> báró	8,000	—

* Tárgyalás alatt levő hagyatékok.

GOMBOS ÉS SZTUPJÁR NYOMDÁJA KOLOZSVÁR.